

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΕΩΡΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: «ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΙ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΝΕΑ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΕΙΤΜΑΤΑ»

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΒΑΡΖΑΚΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:
ΠΛΕΥΡΗ ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2007

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1⁰	4
1.1 Σχολιασμός του ΒΕUC για το έγγραφο συζήτησης για τη διατροφή και τους λειτουργικούς ισχυρισμούς.....	4
1.2 Λειτουργικοί Ισχυρισμοί.....	11
1.2.1 Τα Κριτήρια για τη χρήση των λειτουργικών ισχυρισμών.....	16
1.3 Ισχυρισμοί διατροφής και λειτουργικοί ισχυρισμοί.....	18
1.4 Καθορισμός του όρου "ισχυρισμός"	24
1.5 Ισχυρισμοί διατροφής.....	25
1.5.1 Κριτήρια για τον καθορισμό των ισχυρισμών διατροφής.....	29
1.6 Διαθρεπτική εκπαίδευση και έρευνα με την υποστήριξη Εταιρειών.....	31
1.7 Ο Προτεινόμενος κανονισμός σχετικά με τους ισχυρισμούς υγείας και διατροφής (Μύθοι και Παρανοήσεις).....	33
1.7.1 Πίνακας περίληψης των καθιερωμένων διαθρεπτικών για τη βιταμίνη C.....	46
1.8 Δόση και δυνατότητα εφαρμογής των αναφορών στα τρόφιμα.....	47
1.9 Η Τελική διαδικασία σχεδίων.....	49
1.10 Ονοματολογία των διαθρεπτικών ουσιών.....	49
1.11 Δέρμα και Βλεννοειδείς μεμβράνες.....	53
1.12 Εμβρυική ανάπτυξη.....	54
1.13 Διαφοροποίηση κυττάρων.....	56
1.14 Αναπαραγωγή.....	56
1.15 Βήτα Καροτίνη.....	57
1.16 Ασβέστιο απορρόφηση και χρησιμοποίηση Φωσφόρου.....	61
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2⁰	65
2.1 Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί.....	65
2.2.1 Παράρτημα.....	70
2.2 Άρθρο 11 ^α τροφίμων και Ποτών. Διαθρεπτική Επισήμανση.....	74
2.2.1 Παράρτημα.....	77
2.3 Διαδικασία για τη σύνταξη καταλόγου των ισχυρισμών υγείας σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κανονισμού 1924/2006.....	78

2.3.1 Πρότυπος Πίνακας υποβολής ισχυρισμών.....	80
2.3.2 Οδηγίες για την συμπλήρωση του Πίνακα.....	81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	86
ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ	86
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	99
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	99
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	100
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	101
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (ΚΑΝΟΝ.1924/2006/ΕΚ.)	102

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι πληροφορίες που αναγράφονται πάνω στη συσκευασία των τροφίμων στοχεύουν στην ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τον τύπο, τα χαρακτηριστικά και τον τρόπο χρήσης των προϊόντων (ΕΤΑΤ,2001).

Ολοένα και περισσότεροι καταναλωτές βασίζονται στις πληροφορίες που αναγράφονται στη συσκευασία, όταν πρόκειται να επιλέξουν μεταξύ συναφών προϊόντων το προϊόν που θα αγοράσουν (ΕΤΑΤ,2001).

Επομένως, οι πληροφορίες που αναγράφονται στη συσκευασία δεν θα πρέπει να είναι ψευδείς ή να παραπλανούν, με οποιονδήποτε τρόπο, τους καταναλωτές. Αντίθετα, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία ώστε οι καταναλωτές να είναι σε θέση να εκτιμήσουν την αξία του κάθε προϊόντος σε σχέση με τις δικές τους διατροφικές συνήθειες και ανάγκες (ΕΤΑΤ,2001).

Σε ορισμένα τρόφιμα αναγράφονται διατροφικοί ισχυρισμοί. Ενδείξεις, δηλαδή, ότι το συγκεκριμένο τρόφιμο παρουσιάζει ένα ιδιαίτερο διαθρεπτικό χαρακτηριστικό, συνήθως επιθυμητό για μια "υγιεινή διατροφή" (ΕΤΑΤ,2001).

Σύμφωνα με την νομοθεσία, "Διατροφικός ισχυρισμός" είναι κάθε ένδειξη και κάθε διαφημιστικό μήνυμα που δηλώνει, υπαινίσσεται ή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ένα τρόφιμο έχει ιδιαίτερες διατροφικές ιδιότητες σε σχέση:

- α) με την ενέργεια(θερμική αξία)και
- β) με τις διατροφικές ουσίες (ΕΤΑΤ,2001).

Ολοένα και συχνότερα, οι ετικέτες περιλαμβάνουν στοιχεία σχετικά με την διαθρεπτική αξία των προϊόντων. Το σύνολο των στοιχείων αυτών καλείται διαθρεπτική επισήμανση και υπάρχουν σαφείς προδιαγραφές σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού και αναφοράς των στοιχείων αυτών (ΕΤΑΤ,2001).

Συγκεκριμένα, αναφέρονται στοιχεία όπως η ενεργειακή αξία του τροφίμου, η περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες, υδατάνθρακες, λιπαρές ύλες, εδώδιμες ίνες, νάτριο και τέλος σε βιταμίνες και ανόργανα άλατα στις περιπτώσεις που περιέχονται στα τρόφιμα σε σημαντική ποσότητα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, όταν γίνεται αναφορά σε κάποιες από τις προηγούμενες διατροφικές επισημάνσεις θα πρέπει σύμφωνα με την νομοθεσία να γίνεται ανάλυση, για παράδειγμα οι υδατάνθρακες θα πρέπει να αναλύονται σε:

Σάκχαρα	g
πολυαλκοόλες	g
άμυλο	g
Και τα λιπαρά σε :	
Κεκορεσμένα	g
Μονοακόρεστα	g
Πολυακόρεστα	g
χοληστερόλη	g κτλ (ΕΤΑΤ,2001).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1⁰

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΠΑΝΩ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥΣ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΥΣ

1.1 Σχολιασμός του BEUC (Ευρωπαϊκή ένωση Καταναλωτών) για το έγγραφο συζήτησης για τη διατροφή και τους λειτουργικούς ισχυρισμούς.

Ο BEUC, η Ευρωπαϊκή οργάνωση καταναλωτών, που αντιπροσωπεύει 32 ανεξάρτητες καταναλωτικές ενώσεις από 22 ευρωπαϊκές χώρες, χαιρετίζει την ευκαιρία να σχολιάσει το έγγραφο συζήτησης της Επιτροπής για τη διατροφή και τους λειτουργικούς ισχυρισμούς (BEUC/239/2001).

Μια πρόσφατη μελέτη της Επιτροπής καταναλωτή για την επισήμανση τόνισε ότι οι καταναλωτές σε 14 από 15 κράτη-μέλη δεν είναι ικανοποιημένοι με την τρέχουσα νομοθεσία επισήμανσεως. Το 25% των καταναλωτών που πέρασαν από συνέντευξη ανέφεραν ότι έχουν τη δυσκολία στην εύρεση και την κατανόηση των πληροφοριών για τις ετικέτες. Ο τρόπος που τα προϊόντα ονομάζονται αυτήν την περίοδο δεν διευκολύνει τη σύγκριση προϊόντων, ειδικά εάν τα προϊόντα προορίζονται για συγκεκριμένες αγορές και αντέχουν τις πολύγλωσσες ετικέτες (BEUC/239/2001).

Είναι δύσκολο να διακρίνει μεταξύ των πραγματικών πληροφοριών και της δημοσιότητας. Υπάρχει μια ανησυχία από τον BEUC σχετικά με το ότι οι τρέχουσες παροχές επισήμανσεως δεν συναντούν τα καταναλωτικά ενδιαφέροντα, καθώς η φύση της παραγωγής τροφίμων γίνεται όλο και περισσότερο σύνθετη και η ανάγκη για πληροφόρηση αυξάνεται (BEUC/239/2001).

Τα κράτη μέλη διαφέρουν στην προσέγγισή τους στον κανονισμό και την αποδοχή της διατροφής, της λειτουργικής, σχετικής με την υγεία, με την μείωση της ασθένειας-κινδύνου και των ιατρικών ισχυρισμών. Υπάρχει μια έλλειψη συνέπειας, η οποία:

- παραπλανά τους καταναλωτές;
- θα μπορούσε να οδηγήσει σε ένα ανεπαρκές επίπεδο καταναλωτή και προστασίας της δημόσιας υγείας;

- περιορίζει την ελεύθερη μετακίνηση των τροφίμων μεταξύ των κρατών μελών.

Επομένως η πρόθεση της Επιτροπής είναι να εναρμονιστεί η νομοθεσία για τη χρήση των διατροφικών και λειτουργικών ισχυρισμών όπως αναφέρεται (BEUC/239/2001).

Η Επιτροπή δεν έχει αποφασίσει σε αυτή τη φάση να εξετάσει επίσης την εναρμόνιση της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας όσον αφορά τις σχετικές με την υγεία ισχυρισμούς, ήδη σε χρήση σε διάφορα κράτη μέλη. Οι σχετικοί με την υγεία ισχυρισμούς αντέχουν τη δυνατότητα παραπληροφόρησης και να δημιουργούν σύγχυση στους καταναλωτές. Οι εθνικοί κώδικες συμπεριφοράς έχουν γίνει αποδεκτοί σε διαφορετικούς βαθμούς από τις εθνικές κυβερνήσεις, αλλά η ερμηνεία και το πεδίο τους είναι πολύ ποικιλόμορφο. Έρευνα του ολλανδικού Κέντρου Διατροφής έχει καταδείξει ότι το 1998, το έτος της δημοσίευσης του ολλανδικού κώδικα συμπεριφοράς, ο αριθμός ισχυρισμών υγείας έχει διπλασιαστεί. Λίγες επιχειρήσεις αποφασίζουν να περάσουν μέσω της απαραίτητης διαδικασίας αξιολόγησης, ενώ η έρευνα επίσης έχει καταδείξει ότι μερικοί από τους ισχυρισμούς είναι πολύ κοντά στους ιατρικούς ισχυρισμούς ή τους αποκαλούμενους "γύρω από τα συστήματα", εντούτοις αυτοί οι ισχυρισμοί είναι αλάθητοι λαμβάνοντας υπόψη το μήνυμά τους σε σχέση με την υγεία. Ο BEUC έντονα υποστηρίζει ότι οι ισχυρισμοί μπορούν να μην υπονοήσουν την πρόληψη, τη θεραπεία ή/ και τη θεραπεία των ιδιοτήτων ασθενειών (BEUC/239/2001).

Γενικές εκτιμήσεις:

Ο σκοπός μιας ετικέτας είναι να παρασχεθούν οι πληροφορίες για να επιτρέψει στους καταναλωτές να κάνουν μια ενημερωμένη επιλογή για τα τρόφιμα που αγοράζουν. Η ετικέτα πρέπει να ενημερώσει αλλά να μην παραπλανήσει. Συμφωνούμε ότι οι παροχές επισήμανσης δεν πρέπει ποτέ να έχουν τη δυνατότητα να παραπληροφορήσουν ή ακόμα και να παραπλανήσουν τον καταναλωτή και να προκαλέσουν έτσι την αδικαιολόγητη επιλογή (BEUC/239/2001).

Οι πληροφορίες επισήμανσης δεν μπορούν να αντικαταστήσουν την υγιή εκπαίδευση όσον αφορά τη διατροφή. Τα τρόφιμα αποτελούν ένα αναπόσπαστο τμήμα της διατροφής ενός ατόμου. Συνήθως είναι η γενική διατροφή και όχι τα συγκεκριμένα τρόφιμα που είναι υγιή ή ανθυγιεινά. Πιστεύουμε ότι είναι σημαντικό να δηλώσει στην ετικέτα ότι οι ισχυρισμοί που γίνονται για τα μεμονωμένα τρόφιμα δεν

υπονοούν ότι τα τρόφιμα μπορούν να αντικαταστήσουν μια ποικίλη, υγιεινή διατροφή. (BEUC/239/2001).

Τα τρόφιμα που συμβάλουν στην ενίσχυση του κινδύνου για μια ασθένεια δεν πρέπει να αντέξουν τους ισχυρισμούς που προσελκύουν τους καταναλωτές για να αγοράσουν αυτά τα ιδιαίτερα προϊόντα αντί των "υγιέστερων" εναλλακτικών λύσεων. Οι ισχυρισμοί δεν πρέπει ποτέ να ενθαρρύνουν τις διαιτητικές συνήθειες που είναι επιβλαβείς στην υγεία (BEUC/239/2001).

Η επικοινωνία και παρουσίαση των πληροφοριών και των ισχυρισμών είναι κρίσιμης σπουδαιότητας. Η έρευνα που πραγματοποιείται από τις οργανώσεις μελών μας έχει δείξει ότι αν και οι περισσότεροι καταναλωτές είπαν ότι δεν θα παραπλανούνταν από τους ισχυρισμούς, τους πιο μακροχρόνιους /σύνθετους ισχυρισμούς τους συνέχεαν. Ανησυχούμε για το ότι υπάρχει μια λεπτή γραμμή μεταξύ της σύγχυσης και της παραπλάνησης. (BEUC/239/2001).

Έρευνα από το Ινστιτούτο διανομής οπωροπωλών (IGD, Institute of Grocery Distribution) έχει δείξει ότι το τρέχον νόμιμα ορισμένο σχήμα για την παρουσίαση των διαθρεπτικών πληροφοριών δεν είναι φιλικό προς τον καταναλωτή. Υπήρξε ελλιπή κατανόηση μεταξύ εκείνων που ρωτήθηκαν για την χρησιμοποιούμενη ορολογία: για παράδειγμα, πολλοί δεν συνέδεσαν τη λέξη "νάτριο" με ένα μήνυμα για το αλάτι (BEUC/239/2001).

Οι κανόνες για τη χρήση των ισχυρισμών πρέπει να ισχύσουν για την επισήμανση της συσκευασίας, τις διαφημίσεις, και τα φύλλα πληροφοριών των προϊόντων, τα φυλλάδια συνταγής και άλλα φυλλάδια που χρησιμοποιούνται στο μάρκετινγκ. Οι κανόνες πρέπει εξίσου να ισχύσουν για το προφορικό και γραπτό περιεχόμενο του βίντεο, της ταινίας, των τηλεοπτικών αντιπροσώπων και των ιστοσελίδων που αφιερώνονται σε ιδιαίτερα τρόφιμα (BEUC/239/2001).

Τα λογότυπα θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να παρέχουν μια στιγμιαία ένδειξη ορισμένων χαρακτηριστικών προϊόντων. Εντούτοις, η χρήση των λογότυπων έχει μόνο νόημα εάν οι κανόνες για τη χρήση τους είναι γενικά αποδεκτοί και αντιληπτοί καλά από τους καταναλωτές. Δεν θα ήταν αποδεκτό εάν τα διάφορα εθνικά λογότυπα καθιερώνονται για να εκφράσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά προϊόντων, ενώ ένα εναρμονισμένο ευρωπαϊκό λογότυπο που υπάρχει, δεν έχει

εφαρμοστεί ακόμα. Για παράδειγμα προς το παρόν οι εθνικές οργανικές ετικέτες υπάρχουν, ακόμα κι αν υπάρχει ένα εναρμονισμένο ευρωπαϊκό λογότυπο. Αυτό είναι που δημιουργεί μεγάλη ανασφάλεια στους καταναλωτές και πρέπει να είναι παράδειγμα προς αποφυγή (BEUC/239/2001).

Μια προϋπόθεση για τις σωστές πληροφορίες της επισήμανσης είναι η βιολογική διαθεσιμότητα της διαθρεπτικής ουσίας στο τρόφιμο. Εάν παραδείγματος χάριν μόνο 50% του δηλωμένου περιεχομένου είναι βιοδιαθέσιμο δεν είναι σωστό να δηλωθεί αυτό ότι είναι 100%. Η δηλωμένη διαθρεπτική ουσία πρέπει να είναι παρούσα σε ποσότητα για να δικαιολογήσει την παρουσία του ισχυρισμού κατά τη διάρκεια της ζωής του προϊόντος στο ράφι (BEUC/239/2001).

Όσον αφορά τις προστιθέμενες - μη - σταθερές - διαθρεπτικές ουσίες πιστεύουμε ότι είναι σημαντικό να εξετάσει κανείς προσεκτικά τη σχέση μεταξύ της ζωής του προϊόντος στο ράφι και της κρίσιμης διαθρεπτικής ουσίας. Η προσθήκη των πρόσθετων ποσών διαθρεπτικών ουσιών για να εγγυηθούν την παρουσία τους κατά τη διάρκεια της ζωής του προϊόντος στο ράφι δεν πρέπει ποτέ να είναι εις βάρος της ασφάλειας τους (BEUC/239/2001).

Εάν τα τρόφιμα χρειάζονται την περαιτέρω προετοιμασία πριν από την τελική χρήση τους ο ισχυρισμός πρέπει να αναφερθεί στο προϊόν που αναμένει για την τελική χρήση. Οι εθελοντικές πληροφορίες όσον αφορά τα τρόφιμα καθώς πωλούνται μπορούν να δοθούν, υπό τον όρο ότι αυτό προκαλεί ανασφάλεια στους καταναλωτές (BEUC/239/2001).

Ο BEUC συμφωνεί ότι μια κοινή κατανόηση του καθορισμού ενός ισχυρισμού είναι απαραίτητη. Πιστεύουμε ότι ο καθορισμός του κώδικα διατροφής είναι μια καλή προσέγγιση. Ο BEUC εντούτοις θα σύστηνε έναν ευρύτερο καθορισμό για να περιλάβει τις πιο τεχνικές λεπτομέρειες όσον αφορά την αντίληψη για τους ισχυρισμούς. Προτείνουμε τα εξής: "Ένας ισχυρισμός σημαίνει οποιοδήποτε μήνυμα, αναφορά ή αντιπροσώπευση, οποιοδήποτε μέσο ή μορφή μετάδοσης (συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών σημάτων), δήλωσης, υπονοούμενου ή υποβολής προτάσεων ότι τρόφιμα έχουν τα ειδικά χαρακτηριστικά, ιδιοτήτων ή αποτελεσμάτων που συνέδεσαν με τη φύση, τη σύνθεση, τη διαθρεπτική αξία, τη

μέθοδο του παραγωγής και επεξεργασίας, ή οποιαδήποτε άλλη ποιότητα (BEUC/239/2001).

Οι καταναλωτές δεν διαφοροποιούνται πραγματικά μεταξύ των τύπων των ισχυρισμών. Οι περισσότεροι καταναλωτές αντιλαμβάνονται ήδη τους ισχυρισμούς όπως "χαμηλός" ή "μειωμένος" ή σχετικός με την υγεία. Οι καταναλωτές δεν είναι ικανοί να καταλάβουν ακόμα τις διαφορές μεταξύ της διαθρεπτικής λειτουργίας, ενισχυμένος ισχυρισμός λειτουργίας ή όπως χρησιμοποιείται από τη βιομηχανία για μείωση του κινδύνου (BEUC/239/2001).

Για νομικούς λόγους ένας εναρμονισμένος ορισμός είναι αυτό που θεωρείται "λειτουργικός" ισχυρισμός και μπορεί να είναι απαραίτητος. Συμφωνούμε ότι ο καθορισμός ενός ισχυρισμού διατροφής όπως προβλέπεται στην οδηγία του Συμβουλίου 90/496/ΕΟΚ θα μπορούσε να είναι η βάση για την περαιτέρω εκτίμηση. Οι ισχυρισμοί όσον αφορά τη φυσιολογική λειτουργία των συστατικών πρέπει να συμπεριληφθούν στο πλαίσιο των τεχνικών διατάξεων της προαναφερθείσας οδηγίας. Υποστηρίζουμε έντονα τη σύνταξη ενός θετικού καταλόγου ουσιών που έχουν τις φυσιολογικές λειτουργίες σε δεδομένα τρόφιμα (BEUC/239/2001).

Ο BEUC ευνοεί την εναρμόνιση των κανόνων για τους ισχυρισμούς όπως χαμηλό, πλούσιο σε θερμίδες, που μειώνεται, αυξάνεται, κ.λπ.... Πιστεύουμε ότι ο καθορισμός του κώδικα διατροφής θα μπορούσε να είναι ένα κατάλληλο εργαλείο. Άλλα καταλληλότερα Ευρωπαϊκά πρότυπα θα μπορούσαν να εξεταστούν εφ' όσον εναρμονίζονται οι κανόνες λαμβάνοντας υπόψη τις πολύγλωσσες ετικέτες ή τα ίδια προϊόντα που πωλούνται στα διάφορα κράτη μέλη. Εάν οι ισχυρισμοί είναι βασισμένοι στις συγκρίσεις μεταξύ των προϊόντων, πρέπει να γίνει αναφορά του προϊόντος στη σχετική ετικέτα (BEUC/239/2001).

Εάν ο όρος "διατροφή" πρόκειται να χρησιμοποιηθεί από τους συγκριτικούς ισχυρισμούς για την ενέργεια. Το πρώτο είναι πρακτική στις αγγλόφωνες χώρες. Οι γερμανόφωνες χώρες χρησιμοποιούν τον όρο διατροφή αποκλειστικά για τα διαιτητικά προϊόντα. εναλλακτικά ο όρος χρησιμοποιείται πολύ ευρέως, δεν καθορίζεται σε τίποτα ειδικό. Λαμβάνοντας υπόψη τις πολύγλωσσες ετικέτες, αυτή η

διαφοροποίηση θα μπορούσε να έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει ανασφάλεια στους καταναλωτές και μπορεί επομένως να μην είναι κατάλληλη. (BEUC/239/2001).

Συμφωνούμε έντονα ότι υπάρχουν χάσματα στην καταναλωτική γνώση όσον αφορά τη χοληστερόλη. Περισσότερη και καλύτερη καταναλωτική εκπαίδευση απαιτείται για να εξηγηθεί η διαφορά μεταξύ της διαιτητικής χοληστερόλης και της χοληστερόλης αίματος σε σχέση με την υγεία. Οι ισχυρισμοί σχετικά με τη διαιτητική χοληστερόλη που δεν τίθενται σε αυτό το πλαίσιο μπορούν να παραπλανήσουν τους καταναλωτές (BEUC/239/2001).

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως η Βρετανική έρευνα έχει καταδείξει ότι οι καταναλωτές δεν εξισώνουν γενικά το νάτριο με το αλάτι. Οι καταναλωτές μπορούν να εξυπηρετηθούν καλύτερα όταν οι ετικέτες περιλάβουν το επίπεδο του χλωριούχου νατρίου(=αλάτι κουζινών) ως τμήμα του συνολικού αριθμού νατρίου /του περιεχομένου σε αλάτι (BEUC/239/2001).

Οι ισχυρισμοί πρέπει πάντα να βλέπουν μέσα στο πλαίσιο των τροφίμων. Οι ισχυρισμοί έχουν τη δυνατότητα να προσελκύσουν τους καταναλωτές για να αγοράσουν ένα ιδιαίτερο προϊόν. Οι ελκυστικοί ισχυρισμοί πρέπει επομένως να συντηρηθούν για τα προϊόντα που είναι κατάλληλα για τη διαθρεπτική ουσία λόγω της περιεκτικότητας τους ή για τα προϊόντα που δεν θα ενθάρρυναν τις διαιτητικές συνήθειες που είναι επιβλαβείς στην υγεία. Οι ισχυρισμοί δεν πρέπει ποτέ να υπονοήσουν ότι τρόφιμα έχουν μια υγιέστερη εικόνα από ότι είναι πραγματικά στην περίπτωση (BEUC/239/2001).

Οι διαθρεπτικές πληροφορίες πρέπει να γίνουν υποχρεωτικές και να διαμορφωθούν κατά προτίμηση της ενέργειας, πρωτεΐνης, το λίπος που περιλαμβάνει, υδατάνθρακες συμπεριλαμβανομένων της περιεκτικότητας σε σάκχαρα, ίνες, σε νάτριο (δηλ. χλωριούχο νάτριο) (BEUC/239/2001).

Οι ισχυρισμοί όπως "X% χωρίς λίπος" ή "μόνο X% του λίπους" μπορεί να γίνουν αντιληπτοί όπως και παραπλανητικοί. Πιστεύουμε ότι οι πλήρεις διαθρεπτικές πληροφορίες είναι επαρκείς για να επιτρέψουν στους καταναλωτές να κάνουν ενημερωμένες επιλογές. Οι πληροφορίες όπως 80% χωρίς λίπος θα μπορούσαν να γίνουν αντιληπτές, όπως εάν εγγυημένο προϊόν είναι πραγματικά ένα χαμηλής

περιεκτικότητας σε λιπαρά προϊόν. Συστήνουμε έντονα αυτούς τους ισχυρισμούς, δεδομένου ότι στην πραγματικότητα την παραπλανούν (BEUC/239/2001).

Οι ισχυρισμοί όπως "χωρίς πρόσθετα" ή " με προσθήκη" ή "χαμηλά" προσελκύουν τους καταναλωτές για να αγοράσουν αυτά τα προϊόντα. Συμφωνούμε ότι αυτοί είναι συγκριτικοί ισχυρισμοί και πρέπει να χρησιμοποιηθούν μόνο εάν το προϊόν αναφοράς αναφέρεται στην ετικέτα. Εάν όλα τα προϊόντα μέσα σε μια ιδιαίτερη κατηγορία παράγονται χωρίς προστιθέμενη ζάχαρη, αυτοί οι ισχυρισμοί δεν πρέπει να επιτραπούν, δεδομένου ότι θα παραπλανούσαν (BEUC/239/2001).

Ο κανόνας για την ποιότητα για ενός ισχυρισμού διατροφής που ένα προϊόν πρέπει να περιέχει τουλάχιστον 15% της συνιστώμενης ημερήσιας δόσης (Recommended daily allowance, RDA) είναι καθιερωμένος. Συμφωνούμε ότι μερικοί καταναλωτές θα έβρισκαν περισσότερες χρήσιμες πληροφορίες για το περιεχόμενο των βιταμινών και των ανόργανων αλάτων. Πιστεύουμε ότι αυτές οι πληροφορίες θα μπορούσαν να παρασχεθούν με τα μέσα εκτός από την επισήμανση, όπως οι πληροφορίες στο σημείο της πώλησης, για τα ράφια, ή το Διαδίκτυο. Αυτές οι πληροφορίες πρέπει πάντα να δοθούν ως ποσοστό της συνιστώμενης ημερήσιας δόσης (RDA). Δεν πρέπει ποτέ να υπονοηθεί ότι ένα προϊόν έχει ένα αξιοπρόσεκτο περιεχόμενο των βιταμινών ή των ανόργανων αλάτων εάν περιέχει λιγότερο από 15% της συνιστώμενης ημερήσιας δόσης (RDA). Όλα τα διαθρεπτικά στοιχεία πρέπει να είναι αρκετά ακριβή και κατά προτίμηση δικαιολογημένα από τα αποτελέσματα της δοκιμής. Οι διαθρεπτικές πληροφορίες πρέπει να δοθούν με έναν συνοπτικό τρόπο, εύκολα αναγνώσιμο, κατανοητό, και διευκολύνοντας τη σύγκριση μεταξύ των προϊόντων (BEUC/239/2001).

Οι κατάλογοι βιταμινών και ανόργανων αλάτων στους οποίους οι διατροφικοί ισχυρισμοί είναι βασισμένοι καλύπτονται από την Οδηγία 90/496/EEC. Το νέο σχέδιο νομοθεσίας για τα συμπληρώματα τροφίμων εισάγει τις πρόσθετες πληροφορίες όσον αφορά ορισμένες προ-βιταμίνες, τα μέταλλα, τα ιχνοστοιχεία ή άλλα ενεργά συστατικά. Εάν επεκτείνονταν οι κατάλογοι, αυτό θα πρέπει να απεικονιστεί στην αναθεώρηση της οδηγίας διατροφή-επισήμανση και να ισχύσει επίσης για τα συμβατικά τρόφιμα, υπό τον όρο ότι οι συνιστώμενες ημερήσιες δόσεις (RDA) καθιερώνονται (BEUC/239/2001).

Οι αναφορές στην συνιστώμενη ημερήσια δόση (RDA) είναι σημαντικές πληροφορίες που βοηθούν τους καταναλωτές για να κάνουν τις ενημερωμένες επιλογές. Η συνιστώμενη ημερήσια δόση (RDA) καθιερώνεται συνήθως για τους ενηλίκους. Για λόγους ασφάλειας, θα βρίσκαμε σημαντικό ότι η συνιστώμενη ημερήσια δόση (RDA) θα καταρτιζόταν επίσης για ευαίσθητες ομάδες.

Συμφωνούμε ότι για τη συγκριτική διαθρεπτική ουσία οι ισχυρισμοί εναρμόνισαν τους κανόνες και τους όρους για τη χρήση των όρων: "αυξανόμενος, μειωμένος, λίγο πολύ" πρέπει να καθιερωθεί. Όπως εξηγείται ήδη νωρίτερα στο παρόν έγγραφο - εάν αυτών ο τύπος ισχυρισμών χρησιμοποιείται στα προϊόντα αναφοράς πρέπει να αναφερθεί. Ο BEUC θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να υπάρχουν εναρμονισμένοι κανόνες σε Ευρωπαϊκό επίπεδο για αυτούς τους όρους, όχι μόνο για τη δίκαιη μεταχείριση των καταναλωτών σε ολόκληρη την Ευρώπη, αλλά και για να κρατήσουν τις πολύγλωσσες ετικέτες σημαντικές. Οι κανόνες κώδικα διατροφής να είναι μια κατάλληλη αφετηρία για την αξιολόγηση αυτού του ζητήματος (BEUC/239/2001).

1.2 Λειτουργικοί ισχυρισμοί

A) Οι καταναλωτές γίνονται πιο ενήμεροι για τα οφέλη μιας υγιεινής διατροφής, επιθυμώντας να επιλέξουν τις πιο υγιεινές διατροφές για τις οικογένειές τους. Τα τρόφιμα και οι φαρμακευτικές βιομηχανίες έχουν ταιριάζει, εάν δεν ενισχύονται για να υποκινήσουν - αυτή την αύξηση της συνειδητοποίησης, με έναν αυξανόμενο αριθμό προϊόντων όπως τα συμπληρώματα τροφίμων, τα ενισχυμένα τρόφιμα και τα πιο πρόσφατα λειτουργικά τρόφιμα που στοχεύουν στην ικανοποίηση αυτής της επιθυμίας. Τέτοια προϊόντα έχουν οδηγήσει σε έναν πολλαπλασιασμό των σχετικών λειτουργικών ισχυρισμών υγείας και διατροφής, που χρησιμοποιούνται για το μάρκετινγκ. Μέχρι σήμερα έχει υπάρξει μια έλλειψη αποτελεσματικού, εναρμονισμένου ρυθμιστικού ελέγχου στην ανάπτυξη αυτής της αγοράς. Οι οργανώσεις καταναλωτών ανησυχούν για το ότι οι καταναλωτές είναι στον κίνδυνο όλο και περισσότερο συγκεχυμένοι ή παραπληροφορημένοι και κατά συνέπεια μπορούν να επιλέξουν τα προϊόντα που δεν συμβάλλουν στις ισορροπημένες συνήθειες κατανάλωσης (BEUC/239/2001).

Ο σαφής καθορισμός αυτό που από ένα λειτουργικό ισχυρισμό σημαίνει πρέπει να καθιερωθεί. Οι οδηγίες του κώδικα διατροφής που περιγράφονται στο έγγραφο συζήτησης της Επιτροπής αποτελούν μια εύλογη βάση για τους διαθρεπτικούς

ισχυρισμούς λειτουργίας. Τέτοιοι ισχυρισμοί θεωρούνται αυτήν την περίοδο οι ισχυρισμοί υγείας από τον κώδικα διατροφής. Από αυτή την άποψη θα φαινόταν ότι το έγγραφο της Επιτροπής καλύπτει τουλάχιστον μια αναγνωρισμένη μορφή ισχυρισμού υγείας, λαμβάνοντας την απόφαση να αποκλειστούν άλλοι ισχυρισμοί υγείας που εμφανίζονται πιο αυθαίρετοι (BEUC/239/2001).

Πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητο να ρυθμιστεί αυστηρά η χρήση οποιαδήποτε σχετικού με την υγεία ισχυρισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι εθνικοί κώδικες συμπεριφοράς, συνήθως κατευθυνόμενοι από τη βιομηχανία, ακόμα κι αν μερικές φορές αναγνωρισμένοι από τις κυβερνήσεις, δεν μπορούν να αντικαταστήσουν τη νομοθεσία. Οι εθελοντικοί κώδικες δεοντολογίας είναι μια αδύνατη εναλλακτική λύση σε ένα ρυθμιστικό σύστημα. Οι εθελοντικοί κώδικες είναι δύσκολο να επιβληθούν όσον αφορά τα εισαγόμενα προϊόντα και δεν περιλαμβάνουν τις αποτελεσματικές κυρώσεις στους υπερβολικούς /αδικαιολόγητους ισχυρισμούς. Ο BEUC και τα μέλη μας προτιμούν τους ισχυρούς και αυστηρούς νόμους για να αντικαταστήσουν τους εθνικούς κώδικες συμπεριφοράς (BEUC/239/2001).

B) Στη Λευκή Βίβλο για την ασφάλεια τροφίμων, η Επιτροπή περιέγραψε τους λειτουργικούς ισχυρισμούς όπως "ισχυρισμοί σχετικά με τα ευεργετικά αποτελέσματα μιας διαθρεπτικής ουσίας σε ορισμένες κανονικές σωματικές λειτουργίες". Αυτό θα κάλυπτε τους ισχυρισμούς περιγράφοντας το φυσιολογικό ρόλο μιας διαθρεπτικής ουσίας ή άλλης ουσίας στην αύξηση, την ανάπτυξη και τις κανονικές λειτουργίες του σώματος. Τα χαρακτηριστικά παραδείγματα των λειτουργικών ισχυρισμών θα δήλωναν την παρουσία μιας διαθρεπτικής ουσίας ή άλλης ουσίας και το ρόλο τους στην ανθρώπινη φυσιολογία. παραδείγματος χάριν: "Υψηλό στην πρωτεΐνη. Οι πρωτεϊνικές βοήθειες αυξάνουν και ανανεώνουν τους ιστούς του ανθρώπινου σώματος " (SANCO/1341/2001).

Οι οδηγίες του κώδικα διατροφής για τη χρήση των ισχυρισμών διατροφής καθορίζουν το "διαθρεπτικό ισχυρισμό της λειτουργίας" ως "ισχυρισμός διατροφής που περιγράφει το φυσιολογικό ρόλο της διαθρεπτικής ουσίας στην αύξηση, και την ανάπτυξη των κανονικών λειτουργιών του σώματος". Τα ακόλουθα παραδείγματα δίνονται: "Ενίσχυση ασβεστίου στην ανάπτυξη των ισχυρών κοκάλων και δοντιών" Οι "πρωτεϊνικές βοήθειες αυξάνουν και ανανεώνουν τους ιστούς του ανθρώπινου

σώματος" "Ο σίδηρος είναι ένας παράγοντας στον σχηματισμό ερυθροειδών κυττάρων του αίματος" "Η βιταμίνη Ε προστατεύει το λίπος στους ιστούς του σώματος από την οξείδωση" "Περιέχει το Φολικό οξύ: το Φολικό οξύ συμβάλλει στην κανονική αύξηση του εμβρύου" (SANCO/1341/2001).

Ο ανώτερος καθορισμός θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως βάση για τους λειτουργικούς ισχυρισμούς σε πιθανή μελλοντική κοινοτική νομοθεσία. Μερικοί θεωρούν ότι παρά την ανάπτυξη ενός νέου καθορισμού, θα ήταν καλύτερο να χρησιμοποιηθεί ο υπάρχων κώδικας, προκειμένου να αποφευχθεί η σύγχυση και να περιοριστούν οι πιθανές εμπορικές διαφωνίες. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής δεν γνωρίζουν άλλες σοβαρές εναλλακτικές λύσεις στον καθορισμό των κωδικών (SANCO/1341/2001).

Μετά από τον καθορισμό των λειτουργικών ισχυρισμών, πρέπει να δοθεί προσοχή σε διάφορους όρους που τηρούνται για την παροχή τέτοιων ισχυρισμών (SANCO/1341/2001).

Ο ισχυρισμός πρέπει να δηλωθεί στα πλαίσια της συνολικής διατροφής και δεν πρέπει να ενθαρρύνει την υπερκατανάλωση δεδομένων τροφίμων. Πράγματι, οι ισχυρισμοί στα συγκεκριμένα προϊόντα δεν πρέπει να διαστρεβλώσουν το γεγονός ότι είναι η συνολική διατροφή που είναι σημαντική και ότι δεν υπάρχουν κανένα "καλό" και "κακό" τρόφιμο αυτό καθ' εαυτό, αλλά μάλλον ισορροπημένες και θιγμένες διατροφές. Οι ισχυρισμοί δεν πρέπει να ενθαρρύνουν την υπερβολική κατανάλωση κάποιων τροφίμων εις βάρος μιας ποικίλης διατροφής (SANCO/1341/2001).

Τα τρόφιμα για τα οποία ένας ισχυρισμός γίνεται πρέπει να είναι τουλάχιστον μια σημαντική πηγή της εν λόγω διαθρεπτικής ουσίας στην περίπτωση όπου η αυξανόμενη κατανάλωση συστήνεται. Η διαθρεπτική ουσία για την οποία ένας ισχυρισμός γίνεται πρέπει να είναι παρούσα στην ποσότητα και τη μορφή για να δικαιολογήσει τον ισχυρισμό κατά τη διάρκεια της ζωής του προϊόντος στο ράφι όταν αποθηκεύεται υπό τους κατάλληλους όρους. Επιπλέον, τα τρόφιμα για τα οποία ένας ισχυρισμός γίνεται πρέπει να είναι χαμηλά, μειωμένα ή χωρίς τη εν λόγω διαθρεπτική ουσία όπου συστήνεται η μειωμένη κατανάλωση (SANCO/1341/2001).

Στην περίπτωση των τροφίμων από τα οποία μια ιδιαίτερη ουσία έχει αποβληθεί προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος αρνητικής επίπτωσης (παραδείγματος χάριν, η

αλλεργιογόνος δράση μιας πρωτεϊνικής, "ελεύθερη- λακτόζη" ή "χαμηλή λακτόζη"), ο βαθμός αποβολής πρέπει να ελεγχθεί και πρέπει να καταδειχθεί ότι τέτοια αποβολή δεν έχει τροποποιήσει την κανονική διαθρεπτική αξία ή άλλες σχετικές ιδιότητες των τροφίμων (SANCO/1341/2001).

Πρέπει να υπάρξουν μια ή περισσότερες επικυρωμένες μέθοδοι που επιτρέπουν τον έλεγχο της χημικής σύστασης και της ποσότητας της διαθρεπτικής ουσίας για την οποία γίνεται ο ισχυρισμός.

Ο ισχυρισμός πρέπει να επικοινωνεί με τέτοιο τρόπο ώστε να βοηθάει τη καταναλωτική κατανόηση βάσης του ισχυρισμού (σχέση μεταξύ της διατροφής, των συγκεκριμένων διαθρεπτικών ουσιών, ή των ουσιών, και των φυσιολογικών οφελών) και για να επιτρέψει στους ανθρώπους να κάνουν τις ενημερωμένες και κατάλληλες επιλογές τροφίμων (SANCO/1341/2001).

Η σημαντικότερη πτυχή στην αποδοχή ενός λειτουργικού ισχυρισμού είναι ότι πρέπει να βασιστεί στα γενικά αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία που κρατούνται υπό την κανονική αναθεώρηση. Βασικές ερωτήσεις, όπως πόσο συχνά εάν πραγματοποιούταν μια αναθεώρηση των επιστημονικών στοιχείων και, προ πάντων, σε ποια πραγματοποιούταν, πρέπει να δοθεί η συγκεκριμένη εκτίμηση (SANCO/1341/2001).

Οι ίδιες ερωτήσεις έχουν τεθεί στις συζητήσεις σχετικά με αυτό το θέμα που πραγματοποιούνται στον κώδικα διατροφής και στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Διάφοροι όροι σχετικά με την αιτιολόγηση των ισχυρισμών έχουν προκύψει από εκείνες τις συζητήσεις και αναφέρονται παρακάτω:

Ο ισχυρισμός πρέπει να είναι τεκμηριωμένος από τα γενικά αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία

- Η αιτιολόγηση πρέπει να είναι σχετική με το προϊόν που παρουσιάζεται στον τελικό καταναλωτή
 - Η επιστημονική αιτιολόγηση πρέπει να αναθεωρηθεί καθώς η νέα γνώση γίνεται διαθέσιμη
- Η επιστημονική αιτιολόγηση του ισχυρισμού πρέπει:
- Να στηριχθεί στο σύνολο των στοιχείων που περιλαμβάνει τις ανθρώπινες μελέτες, όπου είναι διαθέσιμες

- Να είναι εύλογη από την άποψη της σχέσης μεταξύ της επέμβασης και των αποτελεσμάτων (δόση /συχνότητα /επίδραση) και
- Να ανταποκριθεί στα επιστημονικά πρότυπα της στατιστικής και βιολογικής σημασία. (SANCO/1341/2001).

Ακόμα κι αν όροι όπως ανωτέρω ήταν να συμφωνηθούν μερικοί θα εξέφραζαν την ανησυχία για την ενιαία αίτησή τους. Επομένως θα υποστήριζαν ότι μια προ-μάρκετινγκ έγκριση είναι απαραίτητη για να εξασφαλίσει ότι οι ισχυρισμοί είναι κατάλληλοι και να αποφεύγουν τις διαφωνίες σε εθνικό ή ενδοκοινοτικό επίπεδο. Έχει προταθεί ότι μια πιθανή προσέγγιση θα ήταν να συνταχθεί ένας κατάλογος εγκεκριμένων ισχυρισμών για κάθε διαθρεπτική ουσία και ενδεχομένως τη συγκεκριμένη διατύπωσή τους. Μερικοί θα πρότειναν μια διαδικασία της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής για τη σύνταξη και την ενημέρωση αυτού του καταλόγου. Άλλοι σκέφτονται ότι αυτό πρέπει να γίνει άμεσα σε κοινοτικό επίπεδο και με τη συμμετοχή της μελλοντικής Ευρωπαϊκής αρχής τροφίμων, EFSA (SANCO/1341/2001).

Μια άλλη δυνατότητα θα μπορούσε να είναι η εισαγωγή μιας διαδικασίας ανακοίνωσης, για τις ετικέτες τροφίμων που αντέχουν έναν ισχυρισμό, στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Αυτό θα διευκόλυνε τον έλεγχο και θα επέτρεπε μια γρήγορη αντίδραση, όπου είναι απαραίτητο, από την αρμόδια αρχή όταν τοποθετούνται τα νέα προϊόντα ή/ και οι ετικέτες στην αγορά. Μια παραλλαγή αυτής της επιλογής θα μπορούσε να είναι ότι η ετικέτα δηλώνεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και ισχύει για την Κοινότητα συνολικά. Αυτό, εντούτοις, θα απαιτούσε τους ιδιαίτερους πόρους σε εκείνο το επίπεδο (SANCO/1341/2001).

Το αποκαλούμενο Σουηδικό σύστημα "δύο-βημάτων" για την αξιολόγηση και την έγκριση των ισχυρισμών θα μπορούσε επίσης να είναι μια πιθανή επιλογή για τους λειτουργικούς ισχυρισμούς. Σε αυτό το σύστημα ο ισχυρισμός πρέπει να διατυπωθεί σε δύο μέρη: το πρώτο μέρος του ισχυρισμού αποτελείται από τις πληροφορίες για τη σχέση διατροφή-υγείας, και ακολουθείται από τις πληροφορίες για τη σύνθεση του προϊόντος. Ένας από τους κύριους κανόνες σε αυτό το σύστημα είναι ότι οι ισχυρισμοί είναι βασισμένοι στο γεγονός ότι όταν ένα προϊόν έχει μια συγκεκριμένη

επίδραση δεν πρέπει να γίνει. Οι ισχυρισμοί αυτού του είδους υπόκεινται σε μια εφαρμογή για να πωληθεί το προϊόν ως τρόφιμα για τις ιδιαίτερες διαθρεπτικές χρήσεις, ή για την εγγραφή ως φυσική θεραπεία, μέσω της αντιπροσωπείας των ιατρικών προϊόντων (SANCO/1343/2001).

1.2.1. Τα κριτήρια για τη χρήση των λειτουργικών ισχυρισμών

Ο BEUC συμφωνεί ότι διάφοροι όροι πρέπει να τηρηθούν για τη χρήση αυτών των ισχυρισμών. Οι ισχυρισμοί πρέπει να γίνουν μέσα στο πλαίσιο της συνολικής διατροφής. Δεδομένου ότι οι διατροφές του ατόμου ποικίλλουν πάρα πολύ είναι ουσιαστικό ότι κατά εξέταση αυτών των τύπων ισχυρισμών η ικανοποιητική γνώση είναι διαθέσιμη για να καθορίσει τη θέση των συγκεκριμένων τροφίμων στη γενική διατροφή. Η ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις ευάλωτες ομάδες. Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο των λειτουργικών συστατικών που αναφέρονται στα θέματα πιο πάνω (BEUC/239/2001).

Οι ισχυρισμοί δεν πρέπει να δηλώσουν ή να υπονοήσουν ότι μια ποικίλη και επαρκής διατροφή δεν μπορεί να παρέχει τις επαρκείς ποσότητες διαθρεπτικών ουσιών. Οι ισχυρισμοί δεν πρέπει να επιτραπούν εκεί που υπάρχουν άλλες ανεπιθύμητες υπερβολικές διαθρεπτικές ουσίες. Τέλος, οι ισχυρισμοί δεν πρέπει να ενθαρρύνουν τις διαιτητικές συνήθειες που είναι επιβλαβείς στην υγεία (BEUC/239/2001).

Οι λειτουργικοί ισχυρισμοί σχετικοί με την υγεία πρέπει να είναι σύμφωνοι με τις εθνικές διαιτητικές και διαθρεπτικές συστάσεις και πρέπει να βασιστούν στα επιστημονικά γεγονότα αποδεκτά γενικά στις εν λόγω χώρες. Ο λειτουργικός σχετικός με τον υγεία ισχυρισμός πρέπει να υπογραμμίσει την πλήρη εικόνα μιας διαθρεπτικά επαρκούς διατροφής. Οποιοδήποτε όφελος που αναγνωρίζεται στον ιδιαίτερο σχετικό με τον υγεία ισχυρισμό πρέπει να απορρέει πλήρως από τα τρόφιμα ή το συστατικό για τα οποία γίνεται ισχυρισμός. Οποιαδήποτε αναφορά στην ανάγκη άλλης εισαγωγής τροφίμων είναι ακατάλληλη και πρέπει να την απαγορεύσουν (BEUC/239/2001).

Συμφωνούμε ότι η αποδοχή ενός λειτουργικού ισχυρισμού πρέπει να βασιστεί στα γενικά αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία που βρίσκονται υπό την κανονική αναθεώρηση. Υποστηρίζουμε τους όρους του Συμβουλίου της Ευρώπης στην αιτιολόγηση των ισχυρισμών. Το βρίσκουμε ιδιαίτερα σημαντικό ότι ο ισχυρισμός

πρέπει να είναι σχετικός με το προϊόν και θα επιθυμούσαμε να προσθέσουμε ότι αυτό πρέπει να εξεταστεί στα πλαίσια της γενικής διατροφής. Αυτό σημαίνει ότι τα κατάλληλα καθημερινά στοιχεία εισαγωγής πρέπει να είναι διαθέσιμα (BEUC/239/2001).

Για ορισμένες ουσίες να είναι απαραίτητο να καθιερωθούν τα ανώτερα ασφαλή όρια που ένας ισχυρισμός μπορεί να βασιστεί. Πιστεύουμε ότι για τις καθορισμένες ομάδες στόχος είναι η αξιολόγηση κινδύνου όσον αφορά το ρόλο και την αναμενόμενη εισαγωγή των συγκεκριμένων τροφίμων που πρέπει να πραγματοποιηθεί. Αυτό μπορεί ακόμη και να είναι σημαντικότερο για τα προϊόντα χωρίς μια καθορισμένη ομάδα (BEUC/239/2001).

Οι λειτουργικοί ισχυρισμοί σχετικοί με την υγεία όσον αφορά τα συστατικά πρέπει να βασιστούν στα σοβαρά στοιχεία της πιθανότητας του οφέλους στον πληθυσμό με στόχο είτε τη μείωση είτε την αύξηση της εισαγωγής μιας συγκεκριμένης ουσίας (BEUC/239/2001).

Οι λειτουργικοί ισχυρισμοί σχετικοί με την υγεία δεν πρέπει ποτέ να γίνουν στα πλαίσια της επιστημονικής αβεβαιότητας. Η επιστημονική ποιότητα των σχετικών στοιχείων πρέπει να εξασφαλιστεί από μια αναθεώρηση-διαδικασία που πραγματοποιείται από τους διεθνώς καλά-φημισμένους επιστήμονες. Όλα τα αποδεικτικά στοιχεία, πιστεύετε, ότι πρέπει επίσης να παρασχεθούν για την αναθεώρηση από μια ανεξάρτητη ειδική αρχή. Η χρήση των λειτουργικών σχετικών με την υγεία ισχυρισμών πρέπει να αναθεωρηθούν αφότου είναι γενικά μια καθορισμένη περίοδος (BEUC/239/2001).

Οι οργανώσεις καταναλωτών πιστεύουν ότι αυτό το σύστημα έγκρισης προ-αγοράς θα μπορούσε να είναι η βάση για τον κατάλληλο έλεγχο των ευεργετικών, αλλά και πιθανών δυσμενών αποτελεσμάτων που συνδέθηκαν με τη χρήση των ισχυρισμών και συνεπώς των πιθανών επιρροών στις συνήθειες κατανάλωσης (BEUC/239/2001).

Βρίσκουμε αυτό ιδιαίτερης σπουδαιότητας όσον αφορά τα πρόσφατα ανακαλυφθέντα λειτουργικά συστατικά, τα οποία η βιομηχανία είναι μόνο τώρα ικανή να ρυθμίσει ή που δεν είναι φυσικά ή όχι παρούσες σε μεγάλες ποσότητες στα συνηθισμένα

τρόφιμα. Ο έλεγχος είναι σημαντικός να σταματήσει την ανακριβή χρήση των εγκεκριμένων ισχυρισμών στην αγορά (BEUC/239/2001).

1.3 ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ

Αυτό το έγγραφο συζήτησης της Μόνιμης Επιτροπής για την Υγεία και την Ασφάλεια Καταναλωτών προσπαθεί να παρουσιάσει με έναν ουδέτερο και αντικειμενικό τρόπο τα κύρια ζητήματα που έχουν προκύψει στις συζητήσεις σχετικά με την εναρμόνιση των κανόνων για τους ισχυρισμούς διατροφής και τους λειτουργικούς ισχυρισμούς προκειμένου να επεκταθεί η κατανόηση της λογικής πίσω από διάφορες προσεγγίσεις σε αυτά τα ζητήματα. Δεν αντιπροσωπεύει την άποψη της Επιτροπής ή των υπηρεσιών του.

Παρουσιάζονται τα σημεία που πρέπει να εξεταστούν και να συζητηθούν με σκοπό την εισαγωγή και την εναρμόνιση μιας νομοθετικής πρότασης. Γίνεται ανάλυση σε ορισμένα σχόλια και ειδικότερα στα ακόλουθα ζητήματα:

- ορισμός
- όροι κάτω από τους οποίους οι ισχυρισμοί μπορούν να γίνουν
- τύπος συστήματος αξιολόγησης και έγκρισης για τους ισχυρισμούς

Σε αυτό το έγγραφο συζήτησης υποβάλλονται τα κριτήρια για την παραγωγή των ισχυρισμών διατροφής, δεδομένου ότι η σχετική εργασία έχει αναφερθεί ήδη στα εθνικά και διεθνή συνέδρια. Αυτά τα κριτήρια παρουσιάζονται προκειμένου να υπάρξει μια αφετηρία για τη συζήτηση. Βάση των λαμβανόμενων σχολίων, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα εκπονήσουν μια πρόταση για ένα μέτρο σχετικά με αυτό το θέμα (SANCO /1341/2001).

Οι ισχυρισμοί υγείας υπό αυτήν τη μορφή, και ειδικότερα "οι ισχυρισμοί μείωσης του κινδύνου σε ασθένειες", δεν εξετάζονται σε αυτό το έγγραφο. Η Επιτροπή γνωρίζει ότι υπάρχουν τύποι ισχυρισμών εκτός από τους ισχυρισμούς διατροφής και λειτουργικούς ισχυρισμούς που χρησιμοποιούνται στην επισήμανση, παρουσιάσεων και διαφημίσεων των τροφίμων. Αυτοί καλύπτονται από τη νομοθεσία ή άλλα μέτρα σε μερικά κράτη μέλη. Είναι υπό συζήτηση σε άλλα κράτη μέλη και διεθνή συνέδρια, όπως ο κώδικας διατροφής και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα του ζητήματος, αυτοί οι ισχυρισμοί θα αποτελέσουν το αντικείμενο χωριστών διαβουλεύσεων σε ένα μεταγενέστερο στάδιο.(SANCO/1341/2001).

Δεδομένου ότι η παραγωγή τροφίμων έχει γίνει όλο και περισσότερο σύνθετη, οι καταναλωτές ενδιαφέρονται όλο και περισσότερο για τις πληροφορίες που εμφανίζονται στις ετικέτες τροφίμων. Δείχνουν πλέον περισσότερο ενδιαφέρον για τη διατροφή τους, σε σχέση με την υγεία τους, και, γενικότερα, στη σύνθεση των τροφίμων που επιλέγουν. Για αυτούς τους λόγους είναι σημαντικό οι πληροφορίες στα τρόφιμα για την διαθρεπτική αξία τους που εμφανίζεται στην επισήμανση και χρησιμοποιούνται για την παρουσίασή τους, το μάρκετινγκ και τη διαφήμιση πρέπει να είναι σαφείς, εξακριβωμένες και σημαντικές (SANCO/1341/2001).

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει θεσπίσει τους λεπτομερείς κανόνες για επισήμανση (Directive 2000/13/EC) και τη διατροφική επισήμανση (Council Directive 90/496/EEC). Εντούτοις, αυτό δεν γίνεται στην περίπτωση κάποιων συγκεκριμένων ισχυρισμών. Υπάρχει, φυσικά, η βασική διάταξη ότι οι ισχυρισμοί δεν πρέπει να παραπλανήσουν τον καταναλωτή σε υλικό βαθμό και με την κατάλληλη επιβολή θα μπορούσε να αποτραπεί η κατάχρηση σε αυτήν την περιοχή. Εντούτοις, τα κράτη μέλη και οι συμμετοχοί έχουν επισημάνει ότι ο γενικός προϊστάμενος θα μπορούσε να είναι ανοικτός στις διαφορετικές ερμηνείες και επομένως δεν ήταν ικανοποιητικός για την εξέταση μερικών συγκεκριμένων ισχυρισμών (SANCO/1341/2001).

Η βιομηχανία τροφίμων έχει ανταποκριθεί στο αυξανόμενο ενδιαφέρον των καταναλωτών για τη διατροφή με την παροχή της επισήμανσης των τροφικών ιδιοτήτων σε πολλά τρόφιμα και με το να δώσει έμφαση στη διαθρεπτική αξία των προϊόντων μέσω των ισχυρισμών στην επισήμανση, την παρουσίαση, το μάρκετινγκ και τη διαφήμισή τους. Πολλοί θα υποστήριζαν ότι αυτή η εξέλιξη θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αληθινή για την παροχή των σχετικών πληροφοριών στον καταναλωτή. Εντούτοις, για τη βιομηχανία τροφίμων, ήταν επίσης μια ευκαιρία να χρησιμοποιηθούν οι ισχυρισμοί ως εργαλείο μάρκετινγκ (SANCO/1341/2001).

Λαμβάνοντας υπόψη τον πολλαπλασιασμό του αριθμού και του τύπου ισχυρισμών που εμφανίζονται στις ετικέτες των τροφίμων και η έλλειψη των ειδικών μέτρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μερικά κράτη μέλη έχουν εγκρίνει τη νομοθεσία και άλλα μέτρα για να ρυθμίσουν τη χρήση τους. Αυτό έχει οδηγήσει σε διαφορετικές προσεγγίσεις και σε πολυάριθμες αποκλίσεις σχετικά με τον καθορισμό των χρησιμοποιούμενων όρων και των διατάξεων που επιτρέπουν τη χρήση των ισχυρισμών. Αυτές οι

αποκλίσεις θα μπορούσαν να ενεργήσουν ως εμπόδια στην εγγύηση ενός υψηλού επιπέδου καταναλωτή και στην προστασίας της δημόσιας υγείας, και θα μπορούσαν να αποτελέσουν τα εμπόδια στην ελεύθερη μετακίνηση των τροφίμων και την κατάλληλη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (SANCO/1341/2001).

Για αυτούς τους λόγους, η εναρμόνιση των κανόνων για τους ισχυρισμούς σε κοινοτικό επίπεδο υποστηρίζεται. Για τους καταναλωτές, οι κανόνες σχετικά με την ταξινόμηση και οι όροι για τη χρήση των ισχυρισμών διατροφής και των λειτουργικών ισχυρισμών έχουν μια πολύ υψηλή προτεραιότητα. Η βιομηχανία επίσης θα ευνοούσε τους ομοιόμορφους κανόνες σε ολόκληρη την Κοινότητα για διάφορους λόγους. Στη Λευκή Βίβλο για την ασφάλεια των τροφίμων η Επιτροπή πρότεινε την εκτίμηση, για να εισαγάγει τις συγκεκριμένες διατάξεις και να διαχειριστεί τους "ισχυρισμούς διατροφής" και τους "λειτουργικούς ισχυρισμούς", προκειμένου να επιτευχθεί ο δίδυμος στόχος για την ελεύθερη μετακίνηση των τροφίμων μεταξύ των κρατών μελών και ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών (SANCO/1341/2001).

Οι προτάσεις και τα σχόλια της ένωσης των Ευρωπαίων καταναλωτών ΑΕΕ Απόρριψη του όρου "λειτουργικά τρόφιμα":

Οι ισχυρισμοί σχετικά με ορισμένα τρόφιμα είναι αποδεκτοί αλλά όχι γενικοί όροι όπως τα "λειτουργικά τρόφιμα". Σκεφτόμαστε ότι θα ήταν πολύ καλό εάν το έλαιο ή ακόμα και οι ελιές μπορούσαν να επισημανθούν ως υγιείς. Εντούτοις, ο ισχυρισμός πρέπει να βασιστεί στις επικυρωμένες επιστημονικές μελέτες στα περιοδικά ή τα βιβλία έτσι ώστε να μπορούν να επιβεβαιώσουν τα στοιχεία μας. Ο ισχυρισμός δεν πρέπει ποτέ να βασιστεί στα στοιχεία που κρύβονται από τις εταιρίες κάτω από το πέπλο της εμπιστευτικότητας ή των εμπορικών σημάτων. Εάν οι όροι της ειλικρίνειας και της διαφάνειας ικανοποιούνται, δεν μπορούμε να δούμε οποιοδήποτε πρόβλημα με την άδεια μερικών ισχυρισμών που λένε στους καταναλωτές για τα υγιή αποτελέσματα ορισμένων τροφίμων (SANCO/1343/2001).

Σαφώς καταλαβαίνουμε ότι η βιομηχανία χρειάζεται απελπισμένα τα επιχειρήματα όπως τα "λειτουργικά τρόφιμα" ώστε τα νέα και εγκεκριμένα προϊόντα να κερδίσουν τα μερίδια της αγοράς, αλλά απορρίπτουμε τον όρο επειδή δεν είναι στο καταναλωτικό συμφέρον. Δεδομένου ότι όλα τα τρόφιμα έχουν κάποια λειτουργία, ο όρος "λειτουργικά τρόφιμα" είναι ένας ισχυρισμός που προσπαθεί να δείξει ότι αυτή

η συγκεκριμένη ομάδα τροφίμων είναι ειδική και διαφορετική από άλλα υγιή τρόφιμα. Εάν τέτοια τρόφιμα πρόκειται να έχουν μέλλον στην Ευρώπη, θα πρέπει να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του συνειδητοποιημένου με την υγεία καταναλωτή για τα πραγματικά υγιή τρόφιμα, χωρίς τις πρόσθετες ουσίες και με την επισήμανση που παρουσιάζει η πραγματική προέλευση των χρησιμοποιούμενων συστατικών. Θεωρούμε ότι εάν μια επιχείρηση είναι σοβαρή για την προώθηση των προϊόντων για την υγεία των καταναλωτών, θα πρέπει να χρησιμοποιεί τα οργανικά συστατικά (SANCO/1343/2001).

Διαφωνίες:

Οι προσβλητικοί ισχυρισμοί που έχουμε δει σε άλλες χώρες, όπως οι ΗΠΑ, περιλαμβάνουν τη βελτίωση της ροής αίματος, παρέχοντας ενέργεια, τη μείωση του άγχους, και την ενεργοποίηση του ανοσοποιητικού συστήματος. Στην Ευρώπη η Novartis υποστήριξε ότι "τα λειτουργικά τρόφιμα Ανίνα" που πωλήθηκαν στην Αγγλία πρόσφεραν τα οφέλη υγείας στους καταναλωτές συμπεριλαμβανομένων των ωφελειών για τα οστά, την καρδιά και την πέψη. Τα προϊόντα στη σειρά περιέλαβαν τα δημητριακά, τα μπισκότα, ένα ζεστό ποτό σοκολάτας και ένα ποτό χυμού. Τα προϊόντα ανακλήθηκαν από τα ράφια αφότου τα απέρριψαν οι καταναλωτές όταν αποκαλύφθηκε ότι περιείχαν τη γενετικά τροποποιημένη σόγια καθώς επίσης και την αμφισβητούμενη ασπαρτάμη, μια τεχνητή γλυκαντική ουσία. Η αμερικανική ένωση σόγιας έχει χρησιμοποιήσει επίσης διάφορες ισχυρισμούς για τη σόγια και φυτοοιστρογόνα. Στις 20 Οκτωβρίου 1999 το Αμερικανικό FDA (Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ), που επιτρέπει τους ισχυρισμούς υγείας στη σόγια, υπήρξε ένα κύμα της διαφήμισης που υποστηρίχτηκε από τη Dupont σε σημαντικές εφημερίδες καθώς επίσης και μια ιστοσελίδα με τους ισχυρισμούς και τις αναπροσαρμογές που υποστηρίχτηκαν επίσης από τη Dupont αλλά με το όνομα <http://www.protein.com> και διάφορα άλλα ονόματα φαντασίας όπως "Suprosoy" και "Supro συν" καθώς επίσης και "τρόπος ζωής Supro" (SANCO/1343/2001).

Σύμφωνα με τον Ου Karl Fazer για να πάρουμε την έγκριση της Ε.Ε για τις εμπλουτισμένες τσίχλες, τα πρόχειρα φαγητά και προϊόντα αρτοποιίας εμπλουτισμένα με φυτοστερόλες ακολουθήθηκε συγκεκριμένη διαδικασία Οι μαργαρίνες είναι τώρα η εστία της έντονης συζήτησης και η ολόκληρη έννοια των λιπαρών συζητήθηκε. Δεν είναι σαφές πώς η βιομηχανία μαργαρίνης θα ανταποκριθεί στη νέα συνειδητοποίηση

για τους σχετικούς κινδύνους της μαργαρίνης στην υγεία, αλλά δεν θα εκπλαγούμε εάν γίνουν πολλές προσπάθειες για την προαγωγή των "λειτουργικών τροφίμων αντί αυτού. Εάν ορισμένες ομάδες καταναλωτών, παραδείγματος χάριν διαβητικοί, πρέπει να μειώσουν το επίπεδο χοληστερόλης, χρειάζονται επίσης τις καλύτερες πληροφορίες για τη διατροφή γενικά, και να μην είναι ο στόχος της διαφήμισης για τα αγαθά που μπορούν να έχουν μια δυσμενή συνέπεια στην υγεία τους για άλλους λόγους. Η επισήμανση τέτοιων τροφίμων θα πρέπει να δώσει τις πληροφορίες για τα επίπεδα φυτοστερολών σε ένα προϊόν. Ο καταναλωτής θα χρειαζόταν μια εγγύηση ότι το περιεχόμενο είναι σωστό και δεν παρεκκλίνει από την ετικέτα. Όμως, ακόμα κι αν ο ισχυρισμός ήταν αληθινός, το όφελος θα έπρεπε έπειτα να αξιολογηθεί χωριστά για το άτομο με ειδικές διατροφικές ανάγκες. Αυτό απαιτεί πιθανώς την επαγγελματική βοήθεια από κάποιο με ιατρική κατάρτιση, και όχι μόνο μια ετικέτα. Εν ολίγοις, η νομοθεσία διαφήμισης πρέπει να είναι πολύ αυστηρή σε αυτόν τον τομέα. Συμφωνούμε ειδικά με το συμπέρασμά ότι οι ισχυρισμοί σχετικά με τη διατροφική χοληστερόλη αξίζουν την ιδιαίτερη προσοχή και ότι ισχυρισμοί σαν αυτούς δεν πρέπει να γίνουν. Επίσης έντονα συμφωνούμε με το σημείο ότι "Χ% ελεύθερο από λιπαρά" κ.λπ... είναι παραπλανητικό στους καταναλωτές (SANCO/1343/2001).

Επίσης ανησυχούμε ότι η τάση για να ονομαστούν τα τρόφιμα με τους ισχυρισμούς δεν είναι μεμονωμένα φαινόμενα. Μερικές εταιρίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν διάφορους ισχυρισμούς σε άλλα προϊόντα, όπως σαμπουάν και οδοντόπαστα μέχρι και αναλγητικά και φάρμακα παχυσαρκίας. Ένα τρέχον παράδειγμα είναι τα αντιηλιακά που πωλούνται στις υπεραγορές στην Ε.Ε αλλά και σε φαρμακεία στις ΗΠΑ. Για πολλά έτη οι παραγωγοί έχουν την άδεια για να κάνουν τους ισχυρισμούς για την αντιηλιακή επίδραση χωρίς την ενημέρωση των καταναλωτών για τις παρενέργειες ή τους κινδύνους. Οι οργανώσεις καταναλωτών και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού ανησυχούν ότι η σύγχυση μπορεί να είναι αναπόφευκτη εάν οι διαφορετικές χώρες έχουν διαφορετικούς κανόνες για τους ισχυρισμούς υγείας στα τρόφιμα. Συζητούν αυτά τα ζητήματα στον υπερατλαντικό διάλογο καταναλωτών και σκέφτονται επίσης ότι η ευκαιρία αυτή ανταλλαγής ιδεών και η εμπειρία θα ωφελήσει όλους τους καταναλωτές. Επίσης προτείνουν ότι υπάρχει μια ανάγκη για τις εκστρατείες δημόσιας ευαισθητοποίησης και συγκεκριμένα ως σημαντικό αλλά παραμελημένο εκπαιδευτικό εργαλείο, παραδείγματος χάριν σχετικά με τους

κινδύνους του καπνίσματος, του οινοπνεύματος ή ορισμένων ανθυγιεινών διατροφών (SANCO/1343/2001).

Για τους καταναλωτές και τους αγοραστές που εκτίθενται στη διαφήμιση κάθε ημέρας ο αριθμός ισχυρισμών για μια μεγάλη ποικιλία των προϊόντων μπορεί να είναι εξαιρετικά προκλητικός. Επίσης, όπως η διαφήμιση για τα φάρμακα γίνεται κοινή, θα υπάρξει μια επείγουσα ανάγκη να εξεταστεί η επικύρωση τέτοιων ισχυρισμών. Το θεωρούν δεδομένου ότι ένας ισχυρισμός για τρόφιμα ή για ένα φάρμακο ή οποιοδήποτε άλλο προϊόν, δεν πρέπει να είναι παραπλανητικός στον καταναλωτή (SANCO/1343/2001).

Γενικές εκτιμήσεις για την Οδηγία 2000/13 σχετικά με την επισήμανση των τροφίμων

Η Οδηγία 2000/13/EK ορίζει ότι η επισήμανση, η παρουσίαση και η διαφήμιση των τροφίμων δεν πρέπει να παραπλανήσουν τον καταναλωτή ως προς τα χαρακτηριστικά των τροφίμων, ή με την απόδοση στα αποτελέσματα ή τις ιδιότητες προϊόντων που δεν κατέχει, ή με την υποβολή προτάσεων στα τρόφιμα ότι κατέχουν τα ειδικά χαρακτηριστικά όταν στην πραγματικότητα κατέχουν όλα τα παρόμοια προϊόντα τέτοια χαρακτηριστικά (SANCO/1341/2001).

Σε αυτό το πλαίσιο, μπορεί να είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί ότι οι ισχυρισμοί που γίνονται στα συγκεκριμένα τρόφιμα δεν δηλώνουν ή δεν υπονοούν ότι μια ποικιλία και επαρκής διατροφή δεν μπορεί να παρέχει τις επαρκείς ποσότητες διαθρεπτικών ουσιών και ότι η παρουσία ή η απουσία μιας διαθρεπτικής ουσίας ή άλλης ουσίας ή συστατικού δεν υπογραμμίζεται ως ειδικό χαρακτηριστικό όταν στην πραγματικότητα είναι κοινό για όλα τα παρόμοια προϊόντα (SANCO/1341/2001).

Μια πολύ σημαντική πτυχή είναι η πραγματική επικοινωνία και η παρουσίαση των ισχυρισμών για τα τρόφιμα. Συχνά υποστηρίζεται ότι παρερχόμενες πληροφορίες για τα τρόφιμα γίνονται κατανοητές όχι πάντα καλά από τους καταναλωτές. Επομένως, οι τρόποι στους οποίους οι πληροφορίες μεταβιβάζονται πρέπει να εξεταστούν πολύ προσεκτικά. Ένας ισχυρισμός που δεν γίνεται κατανοητός είναι απολύτως άχρηστος ενώ ένας ισχυρισμός που είναι παρερμηνευμένος μπορεί ακόμη και να είναι παραπλανητικός. Η πραγματική διατύπωση, τα λογότυπα και οι εικόνες που χρησιμοποιούνται για να δηλώσουν ή να υπονοήσουν τις επικυρώσεις ενός ισχυρισμού και των προϊόντων διαδραματίζουν τους σημαντικούς ρόλους με τον

τρόπο που οι ισχυρισμοί γίνονται αντιληπτοί και κατανοητοί από τον τελικό καταναλωτή. Έχει προταθεί ότι όλες αυτές οι πτυχές πρέπει να εξεταστούν στην πιθανή μελλοντική νομοθεσία (SANCO/1341/2001).

Μερικοί έχουν υποστηρίξει υπέρ της άδειας των ισχυρισμών για μια διαθρεπτική ουσία ή μια ουσία μόνο εάν το γενικό σχεδιάγραμμα του προϊόντος είναι διαθρεπτικά "αποδεκτό". Παραδείγματος χάριν, ένας ισχυρισμός "χαμηλής περιεκτικότητας σε λιπαρά" πρέπει μόνο να επιτραπεί εάν το προϊόν δεν περιέχει τις υψηλές ποσότητες σε ζάχαρη ή αλάτι, κ.λπ.... Όμως, ο καθορισμός αυτού που είναι ένα λογικό διαθρεπτικό σχεδιάγραμμα θα μπορούσε να είναι δύσκολος. Μερικοί λένε ότι μερικά προϊόντα που θα μπορούσαν να οριστούν ως μη αποδεκτά από διαθρεπτική άποψη, θα μπορούσαν να είναι αποδεκτά στα πλαίσια μιας συνολικής διατροφής, και να απορρίψουν την ιδέα της ταξινόμησης των προϊόντων όπως "καλό" ή "κακό". Επιπλέον, πολλά προϊόντα θα μπορούσαν να είναι περιπτώσεις διαχωριστικών γραμμών (SANCO/1341/2001).

Μια σημαντική εκτίμηση είναι εάν οι ισχυρισμοί πρέπει μόνο να επιτραπούν όταν η διαθρεπτική ουσία ή άλλη εν λόγω ουσία περιλαμβάνεται στο τελικό προϊόν σε μια μορφή που είναι βιο-διαθέσιμη, και εάν είναι παρούσα σε ποσότητα για να δικαιολογήσει τον ισχυρισμό της κατά τη διάρκεια της ζωής του προϊόντος στο ράφι (SANCO/1341/2001).

Πρέπει επίσης να εξεταστεί εάν αυτοί οι ισχυρισμοί πρέπει να αναφερθούν στα τρόφιμα καθώς πωλούνται ή καταναλώνονται μετά από την προετοιμασία σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης που εμφανίζονται στην ετικέτα (παραδείγματος χάριν, συγκεντρωμένα ή αφυδατωμένα τρόφιμα που πρόκειται να αραιωθούν ή να ανασυγκροτηθούν από την προσθήκη του ύδατος) (SANCO/1341/2001).

1.4 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΡΟΥ "ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΣ"

Ένα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά την ομιλία για τους ισχυρισμούς είναι η έλλειψη κοινής κατανόησης της ορολογίας που χρησιμοποιείται. Επομένως θα ήταν πολύ σημαντικό να συμφωνήσει σχετικά με τους διάφορους ορισμούς. Σαν αφετηρία, θα ήταν χρήσιμο να βρεθεί ένας κοινός καθορισμός για το γενικό όρο "ισχυρισμός" (SANCO/1341/2001).

Ο κώδικας διατροφής καθορίζει "τον ισχυρισμό" στις γενικές οδηγίες για τους ισχυρισμούς δεδομένου ότι οποιαδήποτε αντιπροσώπευση που "δηλώνει, προτείνει ή υπονοεί ότι τρόφιμα έχουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά σχετικά με την προέλευση, τις διαθρεπτικές ιδιότητες, τη φύση, την παραγωγή, την επεξεργασία, τη σύνθεσή του, ή οποιαδήποτε άλλη ποιότητα"(SANCO/1341/2001).

Αυτός ο ορισμός έχει πολλά από τα στοιχεία του καθορισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Ε.Ε) στους ισχυρισμούς διατροφής αλλά είναι δικαιολογημένα ευρύτερος. Πρέπει να θεωρηθεί προσεκτικά ως αφετηρία στην αναζήτηση ενός κοινοτικού καθορισμού (SANCO/1341/2001).

Έχουν υπάρξει πολλές προσπάθειες να καθοριστούν οι διαφορετικοί τύποι ισχυρισμών (ισχυρισμοί διατροφής, ισχυρισμοί διαθρεπτικής λειτουργίας, ισχυρισμοί ενισχυμένης λειτουργίας, κ.λπ.). Εντούτοις, η διαφορά μεταξύ τους μπορεί μερικές φορές να είναι όχι πολύ σημαντική. Επικαλύπτουν συχνά, εκ τούτου τη δυσκολία τους σε ισχύ στις ευδιάκριτες κατηγορίες. Επιπλέον, είναι αμφισβητήσιμο ότι όλοι οι καταναλωτές θα είναι σε θέση να διακρίνουν σαφώς μεταξύ των διαφορετικών τύπων ισχυρισμών. Εντούτοις, για λόγους σαφήνειας των κανόνων, θα φαινόταν απαραίτητο να παρασχεθούν τέτοιοι ορισμοί σε οποιοδήποτε μελλοντικό κοινοτικό νομικό μέτρο (SANCO/1341/2001).

1.5 ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

Η οδηγία του Συμβουλίου 90/496/ΕΟΚ σχετικά με την επισήμανση των τροφικών ιδιοτήτων περιλαμβάνει έναν καθορισμό του "ισχυρισμού διατροφής", και αυτός ο καθορισμός θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως βάση για τη συζήτηση. Ο υπάρχων καθορισμός είναι ο ακόλουθος:

"Οποιαδήποτε αντιπροσώπευση και οποιοδήποτε μήνυμα διαφήμισης που δηλώνει, προτείνει ή υπονοεί ότι τρόφιμα έχουν τις ιδιαίτερες ιδιότητες διατροφής λόγω της ενέργειας (θερμαντική αξία) αυτό:

- παρέχει,
- παρέχει σε ένα μειωμένο ή αυξανόμενο ποσοστό ή
- δεν παρέχει, ή/ και λόγω στις διαθρεπτικές ουσίες αυτό
- περιέχει
- περιέχει στις μειωμένες ή αυξανόμενες αναλογίες ή
- δεν περιέχει.

Μια αναφορά στις ιδιότητες ή τις ποσότητες μιας διαθρεπτικής ουσίας δεν αποτελεί έναν ισχυρισμό διατροφής εφ' όσον απαιτείται από τη νομοθεσία " (SANCO/1341/2001).

Αυτός ο καθορισμός υιοθετήθηκε πριν από 10 έτη με σκοπό την επισήμανση των διατροφικών ιδιοτήτων. Αν και είναι αλήθεια ότι η πλειοψηφία των ισχυρισμών διατροφής αφορά τις διαθρεπτικές ουσίες ή τις ουσίες που έχουν μια διαθρεπτική λειτουργία, όπως η πρωτεΐνη, οι υδατάνθρακες, το λίπος, τα συστατικά των μικροσυστατικών, οι βιταμίνες και τα ανόργανα άλατα, υπάρχει ένας αυξανόμενος αριθμός ισχυρισμών για άλλες ουσίες, όπως η ίνα, τα αντιοξειδωτικά (λουτεΐνη, λοκουπένιο) και τα γαλακτικά βακτηρίδια, οι οποίες δεν έχουν μια διαθρεπτική επίδραση αλλά μάλλον μια φυσιολογική επίδραση. Μερικοί υποστηρίζουν επομένως ότι ο καθορισμός των ισχυρισμών διατροφής πρέπει να λάβει αυτό το γεγονός υπόψη. (SANCO/1341/2001).

Στο διεθνές επίπεδο ο κώδικας διατροφής έχει αναπτύξει τέτοιες οδηγίες για τους συνηθέστερα χρησιμοποιημένους ισχυρισμούς διατροφής (όπως "χαμηλό", "πλούσιο", "διαιτητικό", κ.λπ.). Παρόμοια κριτήρια υπάρχουν επίσης σε μερικά κράτη μέλη. Με σκοπό αυτό το έγγραφο και προκειμένου να παρασχεθεί μια αφετηρία που θα διευκολύνει τη συζήτηση, ένας πίνακας συμπεριλαμβανομένων των διαφορετικών συστατικών των τροφίμων, του τύπου ισχυρισμός σε σχέση με αυτό, και των όρων που ικανοποιούνται για την παραγωγή του ισχυρισμού έχει συνταχθεί και έχει περιληφθεί ως παράρτημα. Η σύνταξη λαμβάνει υπόψη και την υπάρχουσα νομοθεσία /τις οδηγίες σε μερικά κράτη μέλη και τις οδηγίες του κώδικα διατροφής (SANCO/1341/2001).

Διαφορετικοί τύποι ισχυρισμών διατροφής:

Μεταξύ των πολλών τύπων ισχυρισμών διατροφής, ο κώδικας διατροφής έχει καθορίσει ένα "ισχυρισμό περιεκτικότητας σε διαθρεπτικά συστατικά" ως "ισχυρισμός διατροφής που περιγράφει το επίπεδο μιας διαθρεπτικής ουσίας που περιλαμβάνεται σε τρόφιμα". Παραδείγματος χάριν, "πηγή ασβεστίου" "υψηλό σε ιχνοστοιχεία", "χαμηλό σε λίπος". Αυτοί οι ισχυρισμοί θα μπορούσαν να περιγραφούν ως "απόλυτοι" ισχυρισμοί διατροφής. Αφ' ετέρου, υπάρχουν "συγκριτικοί" ισχυρισμοί διατροφής, στους οποίους ο κώδικας έχει ορίσει ως "ένα ισχυρισμό που συγκρίνει τα διαθρεπτικά επίπεδα ή/ και την ενεργειακή αξία δύο ή

περισσότερων τροφίμων". Παραδείγματος χάριν, "μειωμένο", "λιγότερο από", "αυξανόμενο". Μια σύνταξη για μερικούς από τους συνηθέστερους ισχυρισμούς διατροφής:

Υψηλή /πλούσια /άριστη πηγή	Χωρίς /ελεύθερος
Αυξανόμενο	Χαμηλής περιεκτικότητας
Πηγής /περιέχει	Μειωμένης περιεκτικότητας και χωρίς θερμίδες

(SANCO/1341/2001).

Άλλοι ισχυρισμοί συνήθως είναι "περιέχουν x% περισσότερο", περιέχουν x% λιγότερο "και" χωρίς προστιθέμενα ". Πρέπει να διαπιστωθεί ότι αυτός ο τελευταίος ισχυρισμός αναφέρεται συχνά στην απουσία άλλων ουσιών από τις διαθρεπτικές ουσίες, παραδείγματος χάριν, πρόσθετες ουσίες. Επιπλέον, οι ισχυρισμοί ως προς το χωρίς προσθήκη ενός διαθρεπτικού /συστατικό / ή άλλη ουσία, παραμένουν απαγορευμένες εάν όλα τα προϊόντα της ίδιας κατηγορίας απαιτούνται να παραχθούν σύμφωνα με το νόμο χωρίς εκείνη την προσθήκη (SANCO/1341/2001).

Για τη χρήση του όρου "διαιτητικό", οι οδηγίες του κώδικα προτείνουν να ακολουθήσουν τα ίδια κριτήρια όπως για τον όρο "που μειώνεται" και να περιλάβουν μια ένδειξη των χαρακτηριστικών που κάνουν τα τρόφιμα "διαιτητικά". Πράγματι, αυτός ο τύπος ισχυρισμού αναφέρεται συχνά στα πολύ διαφορετικά συστατικά των τροφίμων: θα μπορούσε να αναφερθεί για παράδειγμα στο λιγότερο λίπος, τα λιγότερα σάκχαρα, ή τη λιγότερη καφεΐνη. (SANCO/1341/2001).

Η ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη χρήση του όρου "διατροφή". Συχνά έχει τις παρόμοιες υποδηλώσεις στον όρο "διαιτητικό", αλλά υπάρχει μια υψηλή δυνατότητα για τη σύγχυση μεταξύ των όρων "διατροφής" και "διαιτητικός", τα τελευταία διατηρούνται αποκλειστικά για τα τρόφιμα με τις ιδιαίτερες διαθρεπτικές χρήσεις κάτω από κοινοτική νομοθεσία. (SANCO/1341/2001).

Η ιδιαίτερη προσοχή μπορεί επίσης να απαιτηθεί για όλες τους συγκριτικούς ισχυρισμούς. Πράγματι, εάν γίνεται μια σύγκριση, πρέπει να είναι σαφής για τα προϊόντα που συγκρίνονται. Παραδείγματος χάριν, εάν ένα προϊόν αντέχει τον ισχυρισμό "μειωμένο λίπος", κάποιος θα ρωτούσε "μειωμένο έναντι σε αυτά που;" και επομένως θα υπήρχε η ανάγκη για ένα προϊόν αναφοράς με το οποίο να το συγκρίνει. Η ερώτηση είναι έπειτα ποιο είναι το προϊόν αναφοράς. Θα μπορούσε να είναι ένα ίδιο προϊόν εμπορικών σημάτων, παραδείγματος χάριν "τυρί κρέμας" και

"διαιτητικό τυρί κρέμας", αλλά μερικές φορές δεν υπάρχει ένα ίδιο προϊόν εμπορικών σημάτων (SANCO/1341/2001).

Όλοι οι ισχυρισμοί σχετικά με τη διαιτητική χοληστερόλη αξίζουν την ιδιαίτερη προσοχή. Πράγματι, μερικοί έντονα έχουν υποστηρίξει ότι, δεδομένου ότι η διαιτητική χοληστερόλη δεν είναι ένας σημαντικός παράγοντας στις στεφανιαίες καρδιακές παθήσεις και δεδομένου ότι υπάρχει ένας κίνδυνος σύγχυσης με τα επίπεδα χοληστερόλης του αίματος, οι ισχυρισμοί "χαμηλής χοληστερόλης", ισχυρισμοί "X%" μειωμένης χοληστερόλης, ισχυρισμοί "λιγότερης χοληστερόλης" και οι ισχυρισμοί "ελεύθερη- χοληστερόλη " δεν πρέπει να γίνουν (SANCO/1341/2001).

Σε πολλές περιπτώσεις έχει επισημανθεί ότι οι καταναλωτές δεν καταλαβαίνουν τη διαφορά μεταξύ της διαιτητικής και της χοληστερόλης του αίματος. Οι περισσότεροι άνθρωποι ξέρουν ότι τα αυγά είναι πολύ υψηλά στη διαιτητική χοληστερόλη έτσι υποθέτουν ότι με την αποφυγή των αυγών εντελώς κάνουν όλα αυτά που απαιτείται για να χαμηλώσουν τη χοληστερόλη του αίματός τους. Αλλά συνεχίζουν να τρώνε τα λιπαρά τρόφιμα που είναι πολύ πλούσια σε κορεσμένα λίπη. Αυτή η έννοια παραπλανά τους καταναλωτές στη σκέψη ότι εφ' όσον αποφεύγουν τα αυγά ή άλλα τρόφιμα που περιέχουν τη διαιτητική χοληστερόλη, μπορούν να συνεχίσουν να έχουν οποιαδήποτε άλλα τρόφιμα συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που είναι υψηλά σε κορεσμένο λίπος (SANCO/1341/2001).

Όσον αφορά τους ισχυρισμούς "χαμηλό νάτριο" και "πολύ χαμηλό νάτριο", έχουν ενδιαφέρον, γιατί υπάρχει μια διαφορετική προσέγγιση μεταξύ κοινοτικής νομοθεσίας και στις οδηγίες του κώδικα για τη χρήση των ισχυρισμών διατροφής. Πράγματι, στο πλαίσιο της κοινοτικής νομοθεσίας αυτοί οι δύο τύποι ισχυρισμών πρόκειται να ρυθμιστούν στο πλαίσιο της Οδηγίας 89/398/ΕΟΚ για τρόφιμα προοριζόμενα για τις ιδιαίτερες διαθρεπτικές χρήσεις (διαιτητικά προϊόντα). Αυτό σημαίνει ότι τα προϊόντα που κάνουν τέτοιους ισχυρισμούς θεωρούνται διαιτητικά τρόφιμα. Εντούτοις υπό ορισμένους όρους που μπορούν να αποφασιστούν κάτω από τις διαδικασίες που καθορίζονται στην ανωτέρω οδηγία, μπορεί να είναι δυνατό για τα τρόφιμα για την κανονική κατανάλωση, που είναι κατάλληλα για μια ιδιαίτερη διαθρεπτική χρήση, να υποδειχθεί τέτοια καταλληλότητα. Οι οδηγίες του κώδικα δεν διατηρούν ένα τέτοιο ισχυρισμό για τα διαιτητικά τρόφιμα. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι πολλοί σκέφτονται ότι οι όροι "νάτριο" και "άλας" είναι ανταλλάξιμοι

και ότι, επομένως, οι όροι που επιτρέπουν τους ισχυρισμούς για το νάτριο είναι επίσης εκείνοι για τους ισχυρισμούς για το αλατισμένο περιεχόμενο (SANCO/1341/2001).

1.5.1 Κριτήρια για τον καθορισμό των ισχυρισμών διατροφής:

Θεωρείται ότι οι κανόνες για τους ισχυρισμούς πρόκειται να καθοριστούν, πρέπει να ισχύσουν για όλα τα τρόφιμα και όχι μόνο σε οποιοσδήποτε συγκεκριμένες ομάδες, με εξαίρεση τα τρόφιμα για τις ιδιαίτερες διαθρεπτικές χρήσεις. Αυτό είναι ειδικότερα στην περίπτωση με τους λειτουργικούς ισχυρισμούς. Μερικοί χειριστές θα προωθούσαν την ιδέα του περιορισμού τέτοιων ισχυρισμών σε μια ευδιάκριτη κατηγορία τροφίμων ότι θα επιθυμούσαν να καλέσουν τα "λειτουργικά τρόφιμα". Εντούτοις πολλοί θα αντιτίθονταν στην ιδέα. Καθένα από τα τρόφιμα έχουν μια λειτουργία και δεν υπάρχει καμία καλή αιτιολόγηση για τη δημιουργία μιας συγκεκριμένης κατηγορίας "λειτουργικών" τροφίμων (SANCO/1341/2001).

Μερικοί υποστηρίζουν ότι οι ισχυρισμοί "ελεύθερο λίπος X%" ή "μόνο λίπος X%" μπορούν να παρανοηθούν και είναι ενδεχομένως παραπλανητικοί, ακόμα κι αν είναι εντελώς αληθινοί, δεν πρέπει να επιτραπούν. Παραδείγματος χάριν, ένα προϊόν που υποστηρίζει ότι έχει "ελεύθερο λίπος 80%", είναι ένα προϊόν με την περιεκτικότητα σε λίπος 20%, αρκετά μια υψηλή περιεκτικότητα σε λίπος για τα περισσότερα προϊόντα, αλλά ο ισχυρισμός λίπος "80% ελεύθερο" μπορεί να οδηγήσει τους καταναλωτές να υποθέσουν ότι το προϊόν είναι χαμηλό στο λίπος (SANCO/1341/2001).

Για τους ισχυρισμούς "χωρίς πρόσθετα" ή "με προσθήκη", πολλοί έχουν υποστηρίξει ότι πρέπει να ισχύσουν όταν δεν έχει κατασκευαστεί το προϊόν με την προσθήκη της διαθρεπτικής ουσίας που αποτελεί το αντικείμενο του ισχυρισμού, ενώ η διαθρεπτική ουσία προστίθεται συνήθως στα παρόμοια προϊόντα. Επιπλέον, όπως αναφέρεται ανωτέρω, αυτοί οι ισχυρισμοί παραμένουν απαγορευμένοι εάν όλα τα προϊόντα της ίδιας κατηγορίας απαιτούνται από το νόμο να παραχθούν χωρίς την προσθήκη της ουσίας θρεπτικό / συστατικό / άλλο εν λόγω (SANCO/1341/2001).

Μερικά από τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για να καθορίσουν τον όρο "χαμηλό" αναφέρονται στο παράρτημα για μερικές διαθρεπτικές ουσίες. Εντούτοις, μπορεί να υπάρξει μια ανάγκη να διακριθούν εκείνα τα προϊόντα που είναι φυσικά χαμηλά σε μια δεδομένη διαθρεπτική ουσία. Σε αυτήν την περίπτωση πολλοί έχουν εκφράσει την

προτίμηση για να συνδέσουν τον ισχυρισμό στη μορφή: "χαμηλά (ονομάζοντας τη διαθρεπτική ουσία) τρόφιμα" το ίδιο πράγμα ισχύει για τον όρο "υψηλό" ή "πλούσιο": "υψηλά (ονομάζοντας τη διαθρεπτική ουσία) τρόφιμα" (SANCO/1341/2001).

Στο πλαίσιο κοινοτικής νομοθεσίας, οι ισχυρισμοί στις βιταμίνες και τα μέταλλα επιτρέπονται εάν αυτοί βρίσκονται σε σημαντικά ποσά στο προϊόν. Η Οδηγία 90/496/ΕΟΚ για την επισήμανση των διατροφικών ιδιοτήτων περιέχει ένα παράρτημα που απαριθμεί τις βιταμίνες και τα ανόργανα άλατα για τους όποιους ισχυρισμούς επιτρέπονται και η συνιστώμενη ημερήσια δόση (RDA) και δηλώνουν ότι, καταρχήν, 15% εκείνου του RDA πρέπει να ληφθεί υπόψη στην απόφαση ότι αποτελεί ένα σημαντικό ποσό. Πρέπει να σημειωθεί ότι αυτός ο κατάλογος βιταμινών και ανόργανων αλάτων και το αντίστοιχο RDAS τους χρονολογούνται από το 1990 στις αντίστοιχες οδηγίες του κώδικα. Η αναθεώρηση αυτής της οδηγίας έχει αναγγελθεί στη Λευκή Βίβλο για την ασφάλεια των τροφίμων. Στα πλαίσια της αναθεώρησης αυτής της οδηγίας, έχει προταθεί ότι ο αριθμός 15% πρέπει να αναθεωρηθεί επίσης. Πράγματι, μερικοί έχουν υποστηρίξει ότι 15% είναι αρκετά υψηλό και ότι, κατά συνέπεια, πολλά τρόφιμα που θεωρούνται γενικά ως καλές διαιτητικές πηγές μερικών μικροσυστατικών δεν θα ήταν κατάλληλα για έναν ισχυρισμό (SANCO/1341/2001).

Για τους συγκριτικούς διαθρεπτικούς ισχυρισμούς, θεωρείται επιθυμητό ότι διάφοροι γενικοί όροι πρέπει να ισχύσουν. Τέτοιοι γενικοί όροι θα μπορούσαν να περιλάβουν τα εξής:

- Τα τρόφιμα που συγκρίνονται πρέπει να είναι διαφορετικές εκδόσεις των ίδιων τροφίμων ή της παρόμοιας δήλωσης τροφίμων
- Μια ανακοίνωση του ποσού διαφοράς στην ενεργειακή αξία ή την περιεκτικότητα σε διαθρεπτικά συστατικά πρέπει να δοθεί
- Οι ακόλουθες πληροφορίες πρέπει να εμφανιστούν στη στενή εγγύτητα στο συγκριτικό ισχυρισμό:
 - Το ποσό διαφοράς, που εκφράζεται ως ποσοστό (μέρος, ή ένα απόλυτο ποσό)
 - Η ταυτότητα των τροφίμων με τα οποία τα τρόφιμα συγκρίνονται (SANCO/1341/2001).

Για τον όρο "αυξανόμενο" ή το μειωμένο " όρος του κώδικα " οι οδηγίες προτείνουν ότι αυτοί οι ισχυρισμοί πρέπει μόνο να γίνουν όταν υπάρχει μια ελάχιστη αύξηση 25% ή μια μείωση της διαθρεπτικής ουσίας που αποτελεί το αντικείμενο του ισχυρισμού σε σύγκριση με το ισοδύναμο τυποποιημένο προϊόν (για το οποίο κανένας ισχυρισμός δεν γίνεται). Όπως αναφέρεται ανωτέρω, είναι σημαντικό να διευκρινιστεί τι τυποποιημένο προϊόν είναι (SANCO/1341/2001).

Η 25% ελάχιστη διαφορά που τίθεται από τον κώδικα, φαίνεται να μην δημιουργεί κανένα σημαντικό πρόβλημα για το ενεργειακό περιεχόμενο και για τα μικροσυστατικά. Τα κράτη μέλη δεν έχουν εκφράσει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως προς αυτόν τον όρο, ακόμα κι αν μερικά έχουν υιοθετήσει διαφορετικά κριτήρια παραδείγματος χάριν, απαιτώντας μια ελάχιστη αύξηση ή μια μείωση 33%, ή για τον ισχυρισμό μειωμένο λίπος μια διαφορά 50%. Εντούτοις, οι συγκεκριμένοι όροι μπορούν να είναι απαραίτητοι για τις βιταμίνες και τα ανόργανα άλατα. (SANCO/1341/2001).

Όσον αφορά στα μικροσυστατικά, οι οδηγίες του κώδικα προβλέπουν τα εξής:

"Για τα μικροσυστατικά μια διαφορά 10% στο NRV θα ήταν αποδεκτή, μεταξύ των συγκρινόμενων τροφίμων και μιας ελάχιστης απόλυτης διαφοράς στην ενεργειακή αξία ή την περιεκτικότητα σε διαθρεπτικά συστατικά ισοδύναμη με τον αριθμό που ορίζεται ως " χαμηλό " ή ως " πηγή " στον πίνακα με τις οδηγίες" (SANCO/1341/2001).

Οι όροι "περισσότεροι" ή "λιγότεροι" θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν κατά την παραγωγή των ισχυρισμών για τα τρόφιμα με αλλαγές στην ενέργεια ή στην περιεκτικότητα τους σε διαθρεπτικά συστατικά λιγότερο από 25%. Πάλι, εάν κάποιος από τους τελικούς καταναλωτές αντιληφθεί αυτές τις διαφορές πρέπει να τις εξετάσουν (SANCO/1341/2001).

1.6 ΔΙΑΘΡΕΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Στην Ευρώπη, δεν δεχόμαστε εύκολα τις διασυνδέσεις μεταξύ των εταιριών και παραδείγματος χάριν του εκπαιδευτικού συστήματος που μπορούν να είναι κοινές σε άλλα μέρη του κόσμου. Ανησυχούμε πολύ για το ότι οι ισχυρισμοί υγείας θα προωθηθούν όχι μόνο άμεσα στα τρόφιμα, αλλά και μέσω των προγραμμάτων που υποστηρίζονται από τους ίδιους τους παραγωγούς που θέλουν τους καταναλωτές για

να αγοράσουν τα προϊόντα τους. Πιέζουν την Επιτροπή για να εξετάσουν αυτό το θέμα και να βρουν τους τρόπους να εξασφαλίσουν ότι τα ευρωπαϊκά παιδιά δεν εκτίθενται στο αναληθές, υπερβάλλον και προκατειλημμένο εταιρικό υλικό στην εκπαίδευσή τους. Ένα παράδειγμα που επεξηγεί αυτήν την τάση είναι η διεθνής Ιαπωνική εταιρία Ajinomoto, η οποία επιδιώκει να προωθήσει τα προγράμματα που παρουσιάζουν την πλούσια διασύνδεση μεταξύ πολιτισμού και διατροφής. Από το 1979, η επιχείρηση έχει υποστηρίξει τα προγράμματα "πολιτισμού και διατροφής" στην Ιαπωνία, και το 1989 καθιέρωσε το ίδρυμα Ajinomoto για το διαιτητικό πολιτισμό. Μέσω αυτού του ιδρύματος, έχουν διευρύνει τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες που προάγουν τι καλούν διαιτητικό πολιτισμό. Από το 1975, Ajinomoto έχει βοηθήσει επίσης την υποστήριξη που ένα εθνικό ιαπωνικό γυμνάσιο δοκιμάζει στο διαγωνισμό τον πολιτισμό - και διατροφή-σχετικά με τα θέματα που υποστηρίζονται από την εθνική ομοσπονδία στελεχών των εγχώριων οικονομικών του γυμνασίου (SANCO/1343/2001).

Οι εταιρείες Ajinomoto, Novartis, Monsanto και πολλές άλλες διεθνικές επιχειρήσεις τροφίμων είναι επίσης μέλη ILSI(Διεθνούς Ινστιτούτου Επιστημών Υγείας) που προάγει τα "λειτουργικά τρόφιμα". Σύμφωνα με το κέντρο για την επιστήμη στο δημόσιο ενδιαφέρον, τα μέλη ILSI (Διεθνούς Ινστιτούτου Επιστημών Υγείας) "αντιπροσωπεύουν τους κύριους παγκόσμιους παρασκευαστές των τροφίμων και των συστατικών τροφίμων, των χημικών ουσιών, των φαρμακευτικών ειδών, και άλλων καταναλωτικών προϊόντων." Άλλες εταιρικές ομάδες για τις οποίες ξέρουμε περιλαμβάνουν το Αμερικανικό Συμβούλιο σχετικά με την επιστήμη και την υγεία (ACSH) που χρηματοδοτείται από Monsanto, την εθνική ένωση μη αλκοολούχων ποτών, NutraSweet και την KOKA-KOLA. Περίπου 40 τοις εκατό του ετήσιου προϋπολογισμού \$1,5 εκατομμυρίων ACSH παρέχονται άμεσα από τη βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένου ενός μεγάλου καταλόγου τροφίμων, φαρμάκων και χημικών επιχειρήσεων, σύμφωνα με το κέντρο για το MEDIA και τη δημοκρατία. Η Unilever είναι ένα άλλο παράδειγμα μιας διεθνικής εταιρίας με τη συμμετοχή στο ίδρυμα έρευνας τροφίμων "πρόγραμμα Neodiet" στο Norwich,στην που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία προωθεί τη γενετική μηχανική και ειδικά τη "λειτουργική γενωμική" και "διαθρεπτική γενωμική" (SANCO/1343/2001).

Συμφωνούν ότι η χρήση των ισχυρισμών πρέπει να ρυθμιστεί και να απαιτήσει να πρέπει να εγκριθούν επιστημονικά όλοι οι ισχυρισμοί χωρίς να παραπλανούν τους καταναλωτές, ακόμα κι αν εκείνοι δεν είναι καλά εκπαιδευμένοι σε αυτά τα θέματα. Πρέπει να ληφθεί υπόψη όχι μόνο η επιστημονική ακρίβεια στην επικοινωνία αλλά και πώς στην πρακτική γίνεται κατανοητό από τους μέσους καταναλωτές.

Ανησυχούμε για το πώς οι ισχυρισμοί επικοινωνούν. Είναι σημαντικό ότι οι ισχυρισμοί δεν θα έχουν μια τέτοια κυρίαρχη θέση σε ένα προϊόν που οι καταναλωτές συνηθίζουν να ψάχνουν ακριβώς τους ισχυρισμούς και ξεχνούν ποια τρόφιμα τους περιέχουν κανονικά και το πεδίο του προϊόντος (SANCO/1343/2001).

Δεν σκεφτόμαστε ότι είμαστε έτοιμοι να επιλέξουμε με ποιους τρόπους ισχυρισμών θα επικοινωνήσουν. Η ανάπτυξη των οδηγιών του κώδικα πρέπει να παρακολουθηθεί στενά και συμμετέχοντας επίσης ενεργά σε αυτές τις συζητήσεις.

Προτείνουμε μια βαθύτερη μελέτη για το πώς οι ισχυρισμοί έχουν χρησιμοποιηθεί κατ' άσχημο τρόπο προκειμένου να δημιουργηθούν οι κανόνες που μπορούν καλύτερα να αποβάλουν τους πιο κοινούς και χειρότερους ισχυρισμούς. Το θέμα της χοληστερόλης είναι καλό παράδειγμα πώς οι ισχυρισμοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατ' άσχημο τρόπο.

Κατά μια γενική άποψη εκτιμάμε ότι τα καταναλωτικά ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται τώρα όλο και περισσότερο και στις συζητήσεις και στις αποφάσεις και ότι δεν είναι πλέον ένα αποκλειστικό προνόμιο για τους παραγωγούς για να καθορίσουν τι θέλουν να διαβιβάσουν στους καταναλωτές, με το απώτατο πεδίο σε ευκολότερη πώληση του προϊόν τους (SANCO/1343/2001).

1.7 Ο ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΥΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ (ΜΥΘΟΙ & ΠΑΡΑΝΟΗΣΕΙΣ)

Μετά από την υιοθέτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής(Ε.Ε) ενός προτεινόμενου κανονισμού σχετικά με τους ισχυρισμούς υγείας και διατροφής στις 16 Ιουλίου 2003, διάφοροι μύθοι και παρανοήσεις για τον παρόντα κανονισμό έχουν ακμάσει στον Τύπο. Πολλές από αυτές τις ανησυχίες μπορούν να διευκρινιστούν δεδομένου ότι αναφέρονται στα προϊόντα που δεν καλύπτονται στην πραγματικότητα από τον κανονισμό. Αλλά ζητήματα υπόκεινται στην παρερμηνεία και υπάρχει επομένως μια ανάγκη να τεθεί το αρχείο ευθύ (MEMO/188/2003).

Η πρόταση καλύπτει τους ισχυρισμούς διατροφής (π.χ. "πλούσιο στη βιταμίνη C" ή "χαμηλό σε λίπος") και τους ισχυρισμούς υγείας (δηλ. ισχυρισμοί μιας θετικής σχέσης μεταξύ συγκεκριμένων τροφίμων και μιας βελτιωμένης υγείας). Θέτει τους κανόνες για τέτοιους ισχυρισμούς και επιτρέπει επίσης τους ισχυρισμούς υγείας (συμπεριλαμβανομένων των ισχυρισμών "μείωσης του κινδύνου σε ασθένειες") που ήταν προηγουμένως απαγορευμένοι. Για χάρη της προστασίας καταναλωτών, περιλαμβάνει επίσης ορισμένους περιορισμούς. Ο κανονισμός θα προστατεύσει τους καταναλωτές, θα βελτιώσει την ελεύθερη μετακίνηση των εμπορευμάτων, θα αυξήσει τη νομική ασφάλεια των χειριστών και θα αποτρέψει τους καταχρηστικούς ισχυρισμούς, εξασφαλίζοντας κατά συνέπεια θεμιτό ανταγωνισμό. Η πρόταση θα οδηγήσει σε ένα πιο φιλελεύθερο περιβάλλον για τους ισχυρισμούς στην επισήμανση και τη διαφήμιση. Τα σχετικά περί-ασθένειας μηνύματα, που μέχρι τώρα συνολικά απαγορεύθηκαν από τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (E.E), θα επιτραπούν τώρα εάν μπορούν να τεκμηριωθούν επιστημονικά και να εγκριθούν σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Επιτροπής (E.E) (MEMO/188/2003).

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι επηρεασθέντες ισχυρισμοί τίθενται εθελοντικά στα προϊόντα από τους παραγωγούς ως εργαλείο μάρκετινγκ. Εάν οι θετικοί ισχυρισμοί δεν μπορέσουν να καθιερωθούν, ο κανονισμός βεβαίως δεν θα υποχρεώσει κανέναν για να κάνει τους αρνητικούς ισχυρισμούς. Ο προτεινόμενος κανονισμός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (E.E) πρέπει να οδηγήσει σε μια προσαρμογή των ισχυρισμών διατροφής και υγείας στην επισήμανση και τη διαφήμιση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (E.E) παρά σε μια γενική μείωση τέτοιων ισχυρισμών (MEMO/188/2003).

Πριν οριστικοποιήσουν την πρόταση, υπήρξαν εκτενείς διαβουλεύσεις με τους συμμετόχους συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών και της βιομηχανίας. Οι οργανώσεις καταναλωτών έχουν χαιρετίσει τον προτεινόμενο κανονισμό ως σημαντικό βήμα προς το καλύτερο ενημερώνοντας τους καταναλωτές με την παρεμπόδιση ενός μεγάλου μέρους της παραπλανητικής διαφήμισης που βρίσκεται στην αγορά σήμερα. Από την πλευρά της βιομηχανίας, πολλοί έχουν χαιρετίσει επίσης την πρόταση, δεδομένου ότι θα ρυθμίσει μια αγορά που μέχρι τώρα έγινε δύσκολη από τους πολύ διαφορετικούς εθνικούς κανόνες και θα αποτρέψει τον αθέμιτο συναγωνισμό από τους αδίστακτους κατασκευαστές. Οι κανόνες για έναν

ισχυρισμό διατροφής θα είναι οι ίδιοι για όλους τους οικονομικούς φορείς και μόνο εκείνοι οι ισχυρισμοί υγείας που είναι επιστημονικά βασισμένες και σημαντικές στον καταναλωτή θα επιτραπούν. Οι εκθέσεις για την προσβολή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι ομοίως αβάσιμες - στην πραγματικότητα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επανειλημμένα έχει ζητήσει από την Επιτροπή για να κάνει μια πρόταση να ρυθμίσει τους ισχυρισμούς (MEMO/188/2003).

Τα συνθήματα για τα μη φαγώσιμα προϊόντα θα απαγορευθούν – λάθος. Οι ανησυχίες έχουν εκφραστεί, πρώτιστα στον Τύπο, ότι τα δημοφιλή συνθήματα διαφήμισης για όλα τα καλλυντικά, τα τρόφιμα ιατρικής και κατοικίδιων ζώων θα απαγορευθούν. Κανένα από αυτά τα συνθήματα δεν θα επηρεαστεί δεδομένου ότι ο προτεινόμενος κανονισμός καλύπτει μόνο τα τρόφιμα. Πολλές από τις παρανοήσεις μπορούν επομένως να διευκρινιστούν δεδομένου ότι αφορούν τα προϊόντα που δεν καλύπτονται στην πραγματικότητα από τον προτεινόμενο κανονισμό.

Παραδείγματος χάριν, τα ακόλουθα συνθήματα δεν θα επηρεαστούν από τον κανονισμό:

- "Η Gillette, το καλύτερο που ένα άτομο μπορεί να πάρει"
- "Η δύναμη δύο καρδιών"
- "Οι γάτες θα αγοράζαν Whiskas"
- "Εάν είναι πάρα πολύ ισχυροί, είστε πάρα πολύ αδύνατοι" (MEMO/188/2003).

Τα αγαπημένα συνθήματα διαφήμισής μου στις νόστιμες απολαύσεις θα απαγορευθούν – λάθος. Άλλες ανησυχίες έχουν εκφραστεί σχετικά με τα δημοφιλή συνθήματα διαφήμισης για τα τρόφιμα, τα ποτά και τα γλυκά (όπως "Haribo κάνει τα παιδιά ευτυχισμένα" ή το "Red Bull σας δίνει φτερά"). Πολλές από αυτές τις ανησυχίες μπορούν επίσης να απομακρυνθούν δεδομένου ότι αναφέρονται στα συνθήματα διαφήμισης που δεν κάνουν τους ισχυρισμούς υγείας ή διατροφής και επομένως θα επιτραπούν ακόμα.

Μερικά παραδείγματα: ακολούθως δεν θα επηρεαστούν δεδομένου ότι δεν είναι ούτε ισχυρισμοί διατροφής ούτε υγείας:

- "Haribo κάνει τα παιδιά ευτυχισμένα"
- Το "Red Bull σας δίνει φτερά"
- "Η ποιότητα είναι η καλύτερη συνταγή"

- "Melitta καθιστά τον καφέ πραγματικά ευχάριστο"
- "Η τρυφερότερη εφεύρεση από τη σοκολάτα εφευρέθηκε"
- "Τόσο πολύτιμος όσο μια μικρή μπριζόλα" (MEMO/188/2003).

Άλλες εκθέσεις στον Τύπο έχουν δηλώσει ότι ο κανονισμός "θα απαγορεύσει τα διαφημιστικά τρόφιμα " ή ότι μερικά τρόφιμα θα τα απαγορεύσουν. Κανένας από αυτούς τους μύθους δεν είναι αληθινός. Ο κανονισμός δεν απαγορεύει τη διαφήμιση των τροφίμων, θα ρυθμίσει μόνο την επισήμανση και τη διαφήμιση που κάνουν τους ισχυρισμούς υγείας και διατροφής - να τους αποφύγουν οι καταναλωτές στο σημαντικό θέμα υγείας τους. Ο κανονισμός δεν απαγορεύει οποιαδήποτε τρόφιμα. Προτείνει να περιορίσει την επικοινωνία των διαθρεπτικών ή οφελών υγείας ορισμένων τροφίμων με ένα ανεπιθύμητο διαθρεπτικό σχεδιάγραμμα (π.χ. τρόφιμα υψηλά σε λίπος ή σάκχαρα). Τέτοια τρόφιμα μπορούν να καταναλωθούν με μετριοπάθεια ως τμήμα μιας υγιεινής διατροφής, αλλά εάν διαφημίζονται με την υγεία, και η διατροφή απαιτεί πολλοί καταναλωτές που τα τρώνε αυτήν την περίοδο με μετριοπάθεια να τα καταναλώσουν σε μεγαλύτερες ποσότητες. Η πρόταση δεν τα καλεί "κακά τρόφιμα" αλλά μόνο τα αποτρέπει από το μάρκετινγκ ως "καλά τρόφιμα" με τα θετικά μηνύματα για την υγεία και τα διαθρεπτικά οφέλη (MEMO/188/2003).

Μερικοί ισχυρισμοί υγείας και διατροφής θα απαγορευθούν;— διόρθωση. Προκύπτει από τη νέα προσέγγιση των προτάσεων στους ισχυρισμούς υγείας ότι οποιεσδήποτε πληροφορίες για τα τρόφιμα και τα διαθρεπτικά ή τα οφέλη υγείας τους που χρησιμοποιούνται στην επισήμανση, το μάρκετινγκ και τη διαφήμιση τα όποια δεν είναι σαφής, ακριβή και σημαντικά και δεν μπορούν να τεκμηριωθούν δεν θα επιτραπούν. Επιπλέον, οι ασαφείς ισχυρισμοί που αναφέρονται στη γενική ευημερία (π.χ. "βοηθά το σώμα σας για να αντισταθεί στην πίεση", "συντηρεί τη νεολαία") ή οι ισχυρισμοί που αναφέρονται στις ψυχολογικές και συμπεριφορολογικές λειτουργίες (π.χ. "βελτιώνει τη μνήμη σας " ή "μειώνει την πίεση και προσθέτει την αισιοδοξία") δεν θα επιτραπούν. Οι ισχυρισμοί ελέγχου αδυνατίσματος ή βάρους δεν θα επιτραπούν (π.χ. "τα μισά /μειώνουν τη λήψη θερμίδων σας").

Οι ισχυρισμοί υγείας στα οινοπνευματώδη ποτά επάνω από 1,2% επίσης δεν θα επιτραπούν δεδομένου ότι το οινόπνευμα είναι γνωστό για να τις συνέπειες στην υγεία και κοινωνικά προβλήματα. Μόνο οι ισχυρισμοί που αναφέρονται σε μια μείωση της περιεκτικότητας σε οινόπνευμα ή ενέργειας θα επιτραπούν (MEMO/188/2003).

Ο κανονισμός θα δημιουργήσει τις περίπλοκες διαδικασίες για να καταστήσει τον ισχυρισμό "χαμηλής περιεκτικότητας σε λιπαρά" ή "χαμηλών θερμίδων";- λάθος.

Ο προτεινόμενος κανονισμός θα καθιερώσει τους όρους με το οποίο τα προϊόντα μπορούν να υποστηρίξουν ότι είναι χαμηλά στο λίπος ή τις θερμίδες. Αυτό το απλό μέτρο θα αποτρέψει ένα μεγάλο μέρος της παραπλανητικής διαφήμισης που είναι παρούσα στην αγορά σήμερα. Μερικές εκθέσεις του Τύπου έχουν πει ότι ο κανονισμός θα απαιτήσει τις δύσκολες και παρατεταμένες εργαστηριακές δοκιμές προκειμένου να γίνει η χαμηλή περιεκτικότητα ισχυρισμών σε λιπαρά /χαμηλή θερμίδα - αυτό δεν ισχύει απλά. Οι απαιτήσεις να γίνουν τέτοιοι ισχυρισμοί θα είναι πολύ απλές - παραδείγματος χάριν, για να υποστηρίξει ότι κάτι είναι χαμηλής περιεκτικότητας σε λιπαρά πρέπει απλά να είναι λιγότερο από 3g/100g ή 1.5g/100ml. Θα απαγορεύσουν επίσης να καταστήσει τους ισχυρισμούς όπως το "λίπος 90% ελεύθερο" δεδομένου ότι αυτό σημαίνει ότι η περιεκτικότητα σε λίπος (10%) είναι στην πραγματικότητα μάλλον υψηλή και έτσι ο ισχυρισμός είναι παραπλανητικός δεδομένου ότι κάνει τον καταναλωτή να θεωρήσει αυτό ότι είναι ένα χαμηλής περιεκτικότητας σε λιπαρά προϊόν. Πάλι, δεν υπάρχει τίποτα περίπλοκο, παρατεταμένο ή ακριβό για την αξιολόγηση αυτής της κατάστασης. (MEMO/188/2003).

Δεν θα επιτραπεί να ειπωθεί ότι "τα φρούτα είναι υγιή" – λάθος. Οι ισχυρισμοί όπως "τα φρούτα είναι υγιείς" δεν θα απαγορευθούν, αλλά μάλλον ο κανονισμός θα ζητήσει να εξηγηθούν τα διαθρεπτικά ή /και οφέλη υγείας προκειμένου να παρουσιαστούν τα οφέλη αυτού του τύπου προϊόντος. Είναι πιο πληροφοριακό για τον καταναλωτή για να μάθει γιατί τα φρούτα είναι υγιή από το να διαβάσουν απλά έναν γενικό ισχυρισμό που δηλώνει το γεγονός. (MEMO/188/2003).

Η αιτιολόγηση των ισχυρισμών θα ασφυκτιάσει τη βιομηχανία – λάθος. Η επιστημονική αιτιολόγηση είναι η βάση για ειλικρινείς και σημαντικές πληροφορίες στους καταναλωτές σχετικά με τα διαθρεπτικά οφέλη υγείας των τροφίμων που αγοράζουν. Μερικές εκθέσεις του Τύπου έχουν επικρίνει την απαίτηση για την αιτιολόγηση των ισχυρισμών, που υποστηρίζουν ότι αυτό θα πνίξει την καινοτομία και θα εμποδίσει την ανάπτυξη προϊόντων. Παραλείπουν το γεγονός ότι ήδη σήμερα γίνονται έρευνες στις βιομηχανίες τροφίμων εντατικά στα τρόφιμα που φέρουν ισχυρισμούς υγείας. Συγκεκριμένα, οι καταγγελίες έχουν γίνει για τη διαδικασία

έγκρισης των ισχυρισμών υγείας όπως τα μηνύματα μείωσης κινδύνου σε ασθένειες. Στην πραγματικότητα, τέτοια μηνύματα αυτήν την περίοδο συνολικά απαγορεύονται από τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Ε.Ε). Με σκοπό την επίτευξη του προτεινόμενου κανονισμού είναι επόμενο να χαλαρωθεί αυτή η απαγόρευση και να επιτραπούν εκείνοι οι ισχυρισμοί υγείας που μπορούν να τεκμηριωθούν. Η αιτιολόγηση που απαιτείται στον προτεινόμενο κανονισμό είναι παρόμοια με το καθεστώς που ήταν σε ισχύ στις ΗΠΑ για χρόνια - όπου οι ισχυρισμοί στην επισήμανση και τη διαφήμιση τροφίμων κάνουν πολύ καλά (MEMO/188/2003).

Η πρόταση ισχυρισμών θα καθιερώσει μια νέα αντιπροσωπεία – λάθος. Η πρόταση δεν θα καθιερώσει μια νέα αντιπροσωπεία αλλά δίνει έναν σημαντικό ρόλο στην Ευρωπαϊκή αρχή ασφάλειας τροφίμων (EFSA) που θα πραγματοποιήσει την επιστημονική αξιολόγηση των ισχυρισμών υγείας. Φυσικά θα εξαρτηθεί από τους επιχειρησιακούς χειριστές τροφίμων να προταθεί η διατύπωση του ισχυρισμού ή των ισχυρισμών που θέλουν να κάνουν, με αυτόν τον τρόπο για διατήρηση της ευελιξίας για τους κατασκευαστές. (MEMO/188/2003).

Γιατί οι "ασαφείς ισχυρισμοί" δεν επιτρέπονται; Υπάρχει ένας κίνδυνος σύγχυσης μεταξύ μερικών συγκεκριμένων ισχυρισμών λειτουργίας και των γενικών ισχυρισμών ευημερίας. Αυτή η διάκριση πρέπει να γίνει σαφής. Τα πολυάριθμα προϊόντα - που κυμαίνονται από τα γιαούρτια ως τη σοκολάτα, από τα ποτά ως τα frais fromage - αυτήν την περίοδο υποστηρίζουν ότι μπορούν "να καθαρίσουν τον οργανισμό σας", τη "νεολαία κονσερβών", "να επιβραδύνουν τη διαδικασία γήρανσης", κ.λπ. Όλοι αυτοί οι ισχυρισμοί είναι ασαφείς, χωρίς νόημα και μη επαληθεύσιμοι. Η λεπτή γλωσσική χρήση και το παιχνίδι στις λέξεις μπορεί να είναι ένα σημαντικό μέρος για να διαφημιστούν γενικά, αλλά στο θέμα της υγείας είναι σημαντικό να είναι άγρυπνο και να αποφύγει τους ισχυρισμούς που δεν ενημερώνουν τους καταναλωτές κατάλληλα. Ποιοι καταναλωτές πρέπει να βρουν στα τρόφιμα ισχυρισμούς που εξηγούν τα συγκεκριμένα οφέλη υγείας των τροφίμων ή ενός τμήματος των τροφίμων. Έτσι εάν το γιαούρτι καθαρίζει πραγματικά τον οργανισμό, ο καταναλωτής πρέπει να έχει την υποχρέωση να πληροφορηθεί γιατί και πώς αυτό γίνεται (MEMO/188/2003).

Έχουμε ήδη τη νομοθεσία για την παραπλανητική διαφήμιση - είναι η πρόταση ισχυρισμών απαραίτητη; Η υπάρχουσα νομοθεσία για την παραπλανητική διαφήμιση

απαιτεί τα επαρκή και αποτελεσματικά μέσα σε όλα τα κράτη μέλη για να ελεγχθεί η παραπλανητική διαφήμιση. Αυτά τα μέσα περιλαμβάνουν τις νομικές διατάξεις στο πλαίσιο των οποίων τα πρόσωπα ή οι οργανώσεις μπορούν να λάβουν νομικά μέτρα ενάντια σε τέτοια διαφήμιση ή /και να την φέρουν ενώπιον μιας αρμόδιας διοικητικής αρχής, η οποία είτε θα αποφασίσει σχετικά με την καταγγελία είτε θα κινήσει τις νομικές διαδικασίες. Αυτή η νομοθεσία επιτρέπει στο ευρύ κοινό ή τους ανταγωνιστές να λάβει μέτρα ενάντια στη κριμένη παραπλανητική διαφήμιση και καλύπτει όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες. Ο προτεινόμενος κανονισμός σχετικά με τους ισχυρισμούς στοχεύει να αποτρέψει τη παραπλανητική επισήμανση και τη διαφήμιση σχετικά με τις διαθρεπτικές ιδιότητες υγείας των τροφίμων, προτού να χρησιμοποιηθεί και έπειτα ενδεχομένως να αμφισβητηθεί. (MEMO/188/2003).

Η υποστήριξη της κοινής υγείας από την αντιπροσωπεία των προτύπων βρετανικών τροφίμων που αναπτύσσεται ως εξής:

- i. Μια διαδικασία που καθορίζει και προσδιορίζει τον καθιερωμένες δηλώσεις των καταλογών
- ii. Οι καθιερωμένες δηλώσεις υγείας διαθρεπτικής-λειτουργίας για τις διαθρεπτικές ουσίες που απαριθμούνται στο παράρτημα 1 της οδηγίας συμπληρωμάτων τροφίμων (2002/46/EK). (JHCI/76/2003).

Μια προτεινόμενη διαδικασία για να προσδιορίσει και να καθορίσει τους καθιερωμένους ισχυρισμούς υγείας παρουσιάστηκε αρχικά στο έγγραφο του Joint Health Claims Initiative (JHCI/108d/02). Δεδομένου ότι αυτό το σχέδιο προετοιμάστηκε έχει συμφωνηθεί ότι η διαδικασία θα προσδιορίσει και θα καθορίσει τη καθιέρωση των δηλώσεων υγείας , παρά τους ισχυρισμούς . Η λογική για αυτήν την αλλαγή παρουσιάζεται στο κύριο σώμα του παρόντος εγγράφου, μαζί με άλλες συνιστάμενες τροποποιήσεις στη διαδικασία. (JHCI/76/2003).

Το JHCI θα χρησιμοποιήσει την τελική διαδικασία σχεδίων για να παραγάγει έναν αρχικό κατάλογο των καθιερωμένων δηλώσεων των διαθρεπτικών λειτουργιών, εντούτοις προορίζεται ότι η ίδια η διαδικασία ισχύει επίσης στις ενισχυμένες δηλώσεις υγείας λειτουργίας και τις δηλώσεις υγείας μείωσης του κινδύνου σε ασθένειες για τα τρόφιμα. Αυτό θα μπορούσε επίσης να παρέχει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έναν χρήσιμο μηχανισμό για τους καθιερωμένους ισχυρισμούς αυτήν την

περίοδο στην αγορά, που θα μπορούσε να προστεθεί στον κατάλογο των γενικά αποδεκτών ισχυρισμών υγείας (JHCI/76/2003).

Μια πειραματική μελέτη που χρησιμοποιεί τη βιταμίνη C αναλήφθηκε από τη γραμματεία JHCI για να εξασφαλίσει ότι η προτεινόμενη διαδικασία ήταν εφαρμόσιμη και για να προσδιορίσει εάν ήταν απαραίτητες περαιτέρω αλλαγές. Τα μέλη του Συμβουλίου JHCI και της ειδικής Επιτροπής έχουν εξετάσει τα αποτελέσματα της πειραματικής μελέτης. Οι συστάσεις τους έχουν αναφερθεί στο ακόλουθο έγγραφο και θα ενσωματωθούν στην τελική διαδικασία των σχεδίων που θα χρησιμοποιηθούν για να παραγάγουν τον κατάλογο των καθιερωμένων δηλώσεων διαθρεπτικής-λειτουργίας (JHCI/76/2003).

Επομένως σκοπός αυτού του εγγράφου είναι να αναφερθεί στα ακόλουθα:

- 1) Η προτεινόμενη διαδικασία να προσδιορίσει και να καθορίσει την καθιερωμένη πειραματική μελέτη των δηλώσεων υγείας
- 2) Η προτεινόμενη διαδικασία να προσδιορίσει τις καθιερωμένες δηλώσεις διαθρεπτικής λειτουργίας για τους καθαρισμούς της βιταμίνης C
- 3) Η προτεινόμενη διαδικασία όπως συστήνεται από την ειδική Επιτροπή JHCI και το Συμβούλιο είναι χωρισμένη σε δύο στάδια:

Στάδιο 1 – Η προτεινόμενη διαδικασία για την καθιερωμένη υγεία απαιτεί το

Στάδιο 2 - Που χρησιμοποιεί την προτεινόμενη διαδικασία για να προσδιορίσει τους καθιερωμένους διαθρεπτικούς ισχυρισμούς λειτουργίας για τη βιταμίνη C (JHCI/76/2003).

ΣΤΑΔΙΟ 1:

Το βήμα 1. Σαφώς καθορίστε "το καθιερωμένο ". Καθιερωμένα υπονοεί "που συμφωνεί από των επιτακτικών πηγών". Με σκοπό αυτό το πρόγραμμα και για να παρέχει μια διαφανή διαδικασία πρέπει να είναι ένας σαφής ο καθορισμός του καθιερωμένου.

Το βήμα 2. Καθορίζει τη διαταγή προτεραιότητας για τις ομάδες διαθρεπτικών ουσιών, τμήματα των τροφίμων που υποστηρίζει ότι εξετάζεται.

Το βήμα 3. Καθιερώνει τους ορισμούς εργασίας ανάλογα με τις ανάγκες, όπως οι τύποι ισχυρισμών υγείας που εξετάζονται.

Το βήμα 4. Συμφωνεί με τα αξιόπιστα έγγραφα πηγής για να συντάξει έναν κατάλογο πιθανών λειτουργιών για τις διαθρεπτικές ουσίες και τα τμήματα των τροφίμων και για να προσδιορίσει τη λειτουργία των πιθανών "που καθιερώνονται καλά".

Το βήμα 5. Αναπτύσσει τη φρασεολογία για να παρέχει ανάλογα με τις ανάγκες ένα πρότυπο για την αποδεκτή διατύπωση των ισχυρισμών.

Το βήμα 6. Συντάσσει τον περιεκτικό κατάλογο των λειτουργικών ισχυρισμών. Αυτό το βήμα θα περιλάβει την εκτίμηση των ισχυρισμών σε σχέση με τις τρέχουσες αρχές νομοθεσίας και καταναλωτικής αντίληψης (JHCI/76/2003).

ΣΤΑΔΙΟ 2:

1. Συμφωνηθείς JHCI καθορισμός των καθιερωμένων "λειτουργιών" θα θεωρηθεί "καθιερωμένο" όταν τα έγγραφα πηγής είναι συνεπή στην έκθεσή υποβολής τους των σχετικών λειτουργιών.

2. Διαταγή προτεραιότητας για την εκτίμηση των διαθρεπτικών ουσιών

Ο FSA(Αγγλικός φορέας τροφίμων) και το JHCI έχουν συμφωνήσει ότι οι διαθρεπτικές ουσίες στην οδηγία συμπληρωμάτων των τροφίμων (2002/46/EK) θα θεωρηθούν για να παραγάγουν έναν αρχικό κατάλογο ισχυρισμών (και ότι η βιταμίνη C θα χρησιμοποιούταν για να εξετάσει τη διαδικασία) (JHCI/76/2003).

Για να εξετάσουν τη διαδικασία αυτή έχουν συμφωνήσει ότι το JHCI θα εξετάσει τους ισχυρισμούς της διαθρεπτικής-λειτουργίας σε αυτή τη φάση. Για αυτό τον σκοπό ο καθορισμός των κωδικών διαθρεπτικής λειτουργίας του ισχυρισμού "θα υιοθετηθεί: ως ισχυρισμός:

"Που περιγράφει το φυσιολογικό ρόλο της διαθρεπτικής ουσίας στην αύξηση, τη ανάπτυξη των κανονικών λειτουργιών του σώματος" (JHCI/76/2003).

Το JHCI που η ειδική Επιτροπή έχει προτείνει, ότι οι πληροφορίες που παρέχονται από το Αμερικανικό ίδρυμα ιατρικής πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως αφετηρία για τη σύνταξη ενός καταλόγου πιθανών λειτουργιών, δεδομένου ότι αυτές οι πληροφορίες είναι βασισμένες στις συστηματικές αναθεωρήσεις των στοιχείων και αναγνωρίζονται διεθνώς. Αυτός ο κατάλογος θα επαληθευθεί με το παρόμοιο υλικό από το Ενωμένο Βασίλειο Αγγλίας και την Ευρώπη, και οι δύο για να καταδείξουν τις συνέπειες στις αναφερόμενες λειτουργίες (δηλ., για να επιβεβαιώσουν ότι οι πληροφορίες είναι καθιερωμένες) και ο κατάλογος αυτός για το βρετανικό πληθυσμό, έχει ως εξής:

- Έκθεση της Επιτροπής COMA σχετικά με τις διαιτητικές τιμές αναφοράς
- Σχέδιο έκθεσης της ομάδας εμπειρογνομόνων σχετικά με τις βιταμίνες και τα ανόργανα άλατα, σε ασφαλή ανώτερα επίπεδα για τις βιταμίνες και τα ανόργανα άλατα
- Έκθεση της επιστημονικής Επιτροπής για τα τρόφιμα (τριακοστή πρώτη σειρά) στις λήψεις "διαθρεπτικών ουσιών και ενέργειας για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα"
- "Εισαγωγή στην ανθρώπινη διατροφή".
- Ο δείκτης Merck (JHCI/76/2003).

Αυτό προτείνεται, με σκοπό την ανάπτυξη ενός καταλόγου καθιερωμένων διαθρεπτικών ισχυρισμών λειτουργίας, οι ισχυρισμοί πρέπει να διατυπωθούν με τον ακόλουθο τρόπο X είναι ουσιαστικό για/ όπου απαιτείται για/ βοήθειες στην κανονική ανάπτυξη του y

X είναι ουσιαστικό για/ όπου απαιτείται για/ βοήθειες στην κανονική αύξηση του y

X είναι ουσιαστικό για/ όπου απαιτείται για/ βοήθειες στην κανονική λειτουργία του y

X είναι ουσιαστικό για/ όπου απαιτείται για/ βοήθειες στο z

Όπου:

- το X είναι μια διαθρεπτική ουσία, όπου μια διαθρεπτική ουσία ορίζεται ως η ενέργεια, πρωτεΐνη, υδατάνθρακας, λίπος (ή υποδιαιρέσεις επ' αυτού) ίνα, βιταμίνες και ανόργανα άλατα.
- το y είναι ολόκληρο το σώμα, ένα σωματικό σύστημα (το καρδιαγγειακό σύστημα), όργανο (π.χ. η καρδιά), ένας ιστός (π.χ. το αίμα), ή ένα συστατικό ενός ιστού (π.χ. κόκκινα κύτταρα αίματος)
- το z είναι μια κανονική λειτουργία του σώματος (π.χ. ο μεταβολισμός) ή μια συγκεκριμένη λειτουργία (π.χ. οξειδωτικές διαδικασίες)

Κατά την εμφάνιση στα τρόφιμα έπειτα από τη διατύπωση της καθιερωμένης διαθρεπτικής λειτουργίας για τον ισχυρισμό μπορεί να αλλάξουν, εφ' όσον παραμένει το πνεύμα του ισχυρισμού (JHCI/76/2003).

Το Συμβούλιο JHCI συμφώνησε, στη συνεδρίασή του στις 13 Δεκεμβρίου, ότι οι διακρίσεις μεταξύ "ουσιαστικό για/ όπου απαιτούνται για/ των βοηθειών στον κανονικό" μπορούν να μην είναι χρήσιμες, σημαντικές ή εύκολα κατανοητές από τους καταναλωτές. Η διατύπωση των ισχυρισμών θα θεωρηθεί σημαντική κατά τη

διάρκεια του πειράματος για να καθορίσει εάν το JHCI πρέπει να το συστήσει στον Αγγλικό Φορέα Τροφίμων (FSA) ότι εκείνη η καταναλωτική έρευνα αναλαμβάνεται (JHCI/76/2003).

Κατάρτιση των περιεκτικών ισχυρισμών στους καταλόγους:

α. Πειραματική η διαδικασία. Το Συμβούλιο JHCI έχει συμφωνήσει ότι η βιταμίνη Α, η βιταμίνη C και ένα μέταλλο πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να εξετάσουν ότι η διαδικασία λειτουργεί. Μια πειραματική έκθεση θα προετοιμαστεί για την εκτίμηση από την ειδική Επιτροπή και το Συμβούλιο (και διαθέσιμος FSA) προτού να εγκριθεί η διαδικασία για τη χρήση για να αναπτύξει τον τελικό κατάλογο. Οι καθαρισμοί στη διαδικασία θα γίνουν εάν είναι απαραίτητο κατά τη διάρκεια της πειραματικής διαδικασίας. Σε αυτή τη φάση, προβλέπεται ότι η προσθήκη των ισχυρισμών στον κατάλογο θα εμφανιστεί μέσω της ακόλουθης διαδικασίας:

- i. Αναλαμβάνεται και λογιστικός έλεγχος των λειτουργικών ισχυρισμών, για τη σχετική διαθρεπτική ουσία, αυτήν την περίοδο στην αγορά σε σημαντικές υπεραγορές και καταστήματα υγιεινής διατροφής.
- ii. Προετοιμάστηκε μια συνοπτική μονογραφία για κάθε διαθρεπτική ουσία, παρουσιάζοντας τις λειτουργίες που αναφέρονται στα έγγραφα πηγής και συμπεριλαμβανομένων των ισχυρισμών αυτήν την περίοδο στην αγορά ως παράρτημα
- iii. Υποβάλλονται κάθε μονογραφία στην ειδική Επιτροπή για να καθοριστούν εάν οι λειτουργίες είναι καθιερωμένες
- iv. Παράγουν ένα "πρότυπο ισχυρισμού" χρησιμοποιώντας την προτεινόμενη φρασεολογία ως οδηγό, και μετά από την εκτίμηση για το πώς ο ισχυρισμός θα μπορούσε να παρουσιαστεί στα τρόφιμα
- v. Συσκέφτονται με τους επιστήμονες διατροφής που διαθέτουν πείρα στην καταναλωτική αντίληψη για να βοηθήσουν και να εξασφαλίσουν ότι τα πρότυπα ισχυρισμών είναι πιθανό να είναι και σημαντικά στους καταναλωτές.
- vi. Προσθέτουν τον τελικό κατάλογο.

β. Ο τελικός κατάλογος. Αυτός θα περιοριστεί στους καθιερωμένους ισχυρισμούς της διαθρεπτικής-λειτουργίας για τις διαιτητικές και συνθετικές μορφές των διαθρεπτικών ουσιών που απαριθμούνται στο παράρτημα 1 οδηγίες συμπληρωμάτων των τροφίμων 2002. Του Συμβουλίου JHCI, που περιλαμβάνει το νόμο τροφίμων, την

επιβολή και την καταναλωτική αντίληψη τους, θα συμφωνήσουν με τον κατάλογο προτού να υποβληθεί η τελική έκδοση στην αντιπροσωπεία των προτύπων τροφίμων (JHCI/76/2003).

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ & ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Μια λεπτομερής αναθεώρηση των εγγράφων πηγής που συστήθηκαν στο στάδιο 2, (4) ανωτέρω, διαπίστωσε ότι, εκτός από το ίδρυμα διαιτητικής δημοσίευσης των εισαγωγών αναφοράς της ιατρικής, τα έγγραφα εξέθεσαν κατά ένα μεγάλο μέρος τις πληροφορίες σε σχέση με τον προσδιορισμό των ασφαλών ανώτερων ορίων, ή τις διαιτητικές τιμές αναφοράς, παρά έναν λεπτομερή απολογισμό των λειτουργιών της βιταμίνης. Η ειδική Επιτροπή JHCI επομένως σύστησε την ακόλουθη ομάδα των εναλλακτικών εγγράφων πηγής:

- Ομάδα εργασίας ιδρύματος διατροφής βιταμινών και ανόργανων αλάτων.
- Οι εκθέσεις της ομάδας εμπειρογνομόνων σχετικά με τη βρετανική έκθεση εγχειριδίων.
- Τύπου κέντρου ανίχνευσης και ελέγχου εκθέσεων.
- Επιστημονική Επιτροπή για τα τρόφιμα (τριακοστή πρώτη σειρά) στις λήψεις "διαθρεπτικών ουσιών και ενέργειας Ευρωπαϊκής Κοινότητας".
- Διεθνή έγγραφα ιδρύματος βιολογικών επιστημών.

Άλλα έγγραφα σχετικά με κάθε διαθρεπτική ουσία όπως προσδιορίζεται από την ειδική Επιτροπή JHCI (JHCI/76/2003).

Συμφωνήθηκαν από την ειδική Επιτροπή ότι τα ακόλουθα έγγραφα πηγής θα χρησιμοποιούνταν για την αναθεώρηση της βιταμίνης C, με τα οποία οι λειτουργίες που αναφέρθηκαν στην αναφορά 1 θα πρέπει να υποστηριχθούν είτε από την αναφορά 2 είτε από την αναφορά 3 προκειμένου να καλυφθεί η απαίτηση "καθιερωμένη":

Αναφορά 1:

Ίδρυμα διαιτητικών εισαγωγών αναφοράς στην ιατρική για τη βιταμίνη C, E το σελήνιο και τα καροτινοειδή.

Αναφορά 2:

Αναθεώρηση της Βιταμίνης C. Ομάδα εμπειρογνομόνων σχετικά με τις βιταμίνες και τα ανόργανα άλατα.

Και η Αναφορά 3:

Έκθεση της επιστημονικής Επιτροπής για τα τρόφιμα (τριακοστή πρώτη σειρά) στις "λήψεις διαθρεπτικών ουσιών και ενέργειας για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα" (JHCI/76/2003).

Τα αποσπάσματα που αναφέρονται για τη βιταμίνη C επιλέχθηκαν για να παρουσιάσουν την ευρύτερη σειρά των λειτουργιών για τη διαθρεπτική ουσία. Για να ελαχιστοποιήσει την επανάληψη, σχολιάζει που αναφέρθηκε περισσότερο από μία φορά μέσα σε κάθε έγγραφο πηγής. Η αναφορά 1 παρείχε τα περισσότερα αποσπάσματα δεδομένου ότι το παρόν έγγραφο αναθεώρησε τις λειτουργίες της βιταμίνης C λεπτομερέστερα από την αναφορά 2 ή 3. Αποσπάσματα για τις λειτουργίες ταξινομήθηκαν σύμφωνα με το όργανο σωμάτων, το συστατικό ή τη φυσιολογική διαδικασία με τα οποία συνδέθηκαν, με σκοπό τη διατύπωση μιας δήλωσης υγείας σύμφωνα με την προτεινόμενη φρασεολογία (JHCI/76/2003).

Ένας λογιστικός έλεγχος των λειτουργικών ισχυρισμών για τη βιταμίνη C αυτήν την περίοδο για την αγορά αναλήφθηκε για να παρέχει μια σύγκριση των λειτουργιών που αναφέρθηκαν στα έγγραφα πηγής τους πραγματικούς ισχυρισμούς για τη βιταμίνη C που έγιναν στα τρόφιμα και τα διαιτητικά συμπληρώματα. Επίσης, οι πληροφορίες για τους καταναλωτές για τις κοινές διαθρεπτικές ουσίες που δημοσιεύθηκαν στην ιστοσελίδα των προτύπων βρετανικών τροφίμων αναφέρθηκαν επίσης (JHCI/76/2003).

Αν και αυτές οι πληροφορίες παρέχουν και ενδιαφέρουσα σύγκριση, ένας λογιστικός έλεγχος αυτής της φύσης πρέπει να αναληφθεί για όλους τους ισχυρισμούς υγείας στην αγορά, όχι μόνο για τους διαθρεπτικούς ισχυρισμούς λειτουργίας. Επομένως ένας λογιστικός έλεγχος των θρεπτικών ισχυρισμών λειτουργίας πρέπει να αφαιρεθεί από το στάδιο 2 της διαδικασίας (JHCI/76/2003).

Αναπτυσσόμενοι ισχυρισμοί υγείας των "καθιερωμένων διαθρεπτικών-λειτουργιών" .
 Η περίληψη των καθιερωμένων λειτουργιών για τη βιταμίνη C παρουσιάζεται στον **Πίνακα 1.7.1: Περίληψη των καθιερωμένων διαθρεπτικών λειτουργιών για τη βιταμίνη C** ". Ένα μικρό τμήμα αυτού του πίνακα παρουσιάζεται κατωτέρω:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.7.1 Περίληψη των καθιερωμένων διαθρεπτικών λειτουργιών για τη βιταμίνη C

	Ουσιαστικός για	Απαιτούμενος για	Βοήθειες μέσα	Κανονική σύνθεση	Κανονικός	Κανονική αύξηση	Κανονική λειτουργία	Κανονική διαδικασία
1. Κολλαγόνο	✓			✓				
4 Γόμμες	✓						✓	
9. Απορρόφηση σιδήρου			✓					✓
10. Αντιοξειδωτικές ιδιότητες			✓					✓

Τα πρότυπα ισχυρισμών διατυπώθηκαν σύμφωνα με τη φρασεολογία των σχεδίων για τους ισχυρισμούς της διαθρεπτικής-λειτουργίας που καθορίστηκαν στο στάδιο 2 ανωτέρω. Παραδείγματος χάριν:

1. "η βιταμίνη C είναι ουσιαστική για την κανονική σύνθεση του κολλαγόνου"
4. " η βιταμίνη C είναι ουσιαστική για την κανονική λειτουργία των γομών"
9. "η βιταμίνη C βοηθά το σώμα για να απορροφήσει το σίδηρο από τις βοήθειες των τροφίμων"
10. "η βιταμίνη C (είναι ένα ισχυρό αντιοξειδωτικό) για να προστατεύσει τα κύτταρα από τη ζημιά που προκαλείται από τις ελεύθερες ρίζες. (JHCI/76/2003).

Συστάσεις:

(i) Η αποστολή του προγράμματος είναι να προσδιοριστούν οι καθιερωμένες δηλώσεις υγείας "παρά των ισχυρισμών", δεδομένου ότι το πρόγραμμα δεν θα περιλάβει την αξιολόγηση των ισχυρισμών υγείας στα τρόφιμα. Μόλις δημοσιευθεί ο

κατάλογος των καθιερωμένων διαθρεπτικών δηλώσεων λειτουργίας, οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν αυτές τις δηλώσεις στα τρόφιμα, δεδομένου τους ισχυρισμούς υγείας, πρέπει να συμμορφωθούν με τον κώδικα JHCI συμπεριφοράς για τους ισχυρισμούς υγείας για τα τρόφιμα.

(II) Η προτεινόμενη φρασεολογία, παρουσιασμένη στην παράγραφο ανωτέρω, πρέπει να αντικατασταθεί με:

"Το διαθρεπτικό (X) είναι απαραίτητο γιατί συμβάλλει στην κανονική λειτουργία

Με το οποίο:

- "Είναι απαραίτητο" γιατί επιλέχθηκε για να αποτρέψει τη σύγχυση πέρα από την έννοια "ουσιαστική", δεδομένου ότι έχει έναν συγκεκριμένο καθορισμό σε σχέση με τα ιδιαίτερα διαιτητικά συστατικά. "

- "Συμβάλλει" γιατί επιλέχθηκε για να αντικαταστήσει και "τις βοήθειες που απαιτούνται και δεδομένου ότι η διάκριση είναι μικρή μεταξύ αυτών των δύο όρων.

- "Η κανονική ανάπτυξη" διατηρήθηκε για την αντικατάσταση "των κανονικών συνθέσεων" και "την κανονική αύξηση" δεδομένου ότι η ανάπτυξη "καλύπτει" την εξέλιξη, την αύξηση, την αναγέννηση και τη συντήρηση των ιστών και των δομών.

- Ο καθορισμός εργασίας "κανονικός" θα πρέπει να επιβεβαιωθεί κάτω από το στάδιο 3 της διαδικασίας όταν αξιολογείται κάθε διαθρεπτική ουσία.

(III) Ο πίνακας των αποτελεσμάτων για κάθε διαθρεπτική ουσία πρέπει να τροποποιηθεί για να απεικονίσει την τροποποιημένη φρασεολογία, ως εξής:

(III) Η επιστημονική ακρίβεια των δηλώσεων πρέπει να διατηρηθεί εάν η τεχνική επαγγελματική γλώσσα απλοποιείται στην καταναλωτική κατανόηση της ενίσχυσης.

(iv) Η βρετανική/ ευρωπαϊκή ορολογία πρέπει να αντικαταστήσει τους αμερικανικούς όρους όποτε είναι δυνατόν (JHCI/76/2003).

1.8 ΔΟΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ

Η πειραματική βιταμίνη C εξεταζόμενη εάν το JHCI πρέπει να διευκρινίσει μια ελάχιστη και μέγιστη δόση για τα προϊόντα για τις αναφορές λειτουργίας της διαθρεπτικής ουσίας . Οι δηλώσεις είναι για τις κανονικές διαθρεπτικές λειτουργίες, ενισχυμένες διαθρεπτικές λειτουργίες, επομένως το επίπεδο της διαθρεπτικής ουσίας που απαιτείται για να υποστηρίξει τη λειτουργία θα απεικονίσει συνήθως τις αποκτήσιμες ποσότητες από τις φυσικές πηγές τροφίμων και μια υγιεινή ισορροπημένη διατροφή.

Συστάσεις:

(i) Τα προϊόντα πρέπει να συμμορφωθούν με τις νόμιμα καθορισμένες ελάχιστες διαθρεπτικές απαιτήσεις, όπως καθορίζονται στους κανονισμούς της επισήμανσης των τροφίμων.

(II) Η αποστολή αυτού του προγράμματος δεν περιλαμβάνει τον προσδιορισμό της ποσότητας των διαθρεπτικών δηλώσεων λειτουργίας, ή συστήνει μια σειρά περιεκτικότητα σε διαθρεπτικά συστατικά για τα προϊόντα που φέρνουν τις δηλώσεις. Η ομάδα εμπειρογνομόνων σχετικά με τις βιταμίνες και τα ανόργανα άλατα καθιερώνει αυτήν την περίοδο τα ασφαλή ανώτερα όρια για όλες τις διαθρεπτικές ουσίες στο παράρτημα I της οδηγίας συμπληρωμάτων τροφίμων (2002/46/EK), την οποία το JHCI θα να παραπέμψει μόλις ανταγωνιστεί το EVM η εργασία του.

(III) Η επισήμανση δεν πρέπει να προτείνει στους καταναλωτές ότι οι φαρμακολογικές δόσεις της διαθρεπτικής ουσίας απαιτούνται για να υποστηρίξουν τις κανονικές λειτουργίες, ή ότι η κατανάλωση των υψηλών δόσεων θα παραδώσει μια ενισχυμένη λειτουργία. Τα προϊόντα που περιέχουν τη διαθρεπτική ουσία σε ποσά σημαντικά υψηλότερα από τη διαθρεπτική εισαγωγή της βρετανικής αναφοράς για τους ενηλίκους δεν πρέπει να προτείνουν στους καταναλωτές ότι η ευεργετική επίδραση δεν μπορεί να ληφθεί από μια υγιεινή διατροφή και τις φυσικές πηγές των τροφίμων.

(iv) Όλα τα προϊόντα που φέρνουν τις δηλώσεις υγείας πρέπει να γίνουν σύμφωνα με τις γενικές αρχές στον κώδικα JHCI συμπεριφοράς για τους ισχυρισμούς υγείας για τα τρόφιμα (JHCI/76/2003).

Η λειτουργία της ενισχυμένης διαθρεπτικής ουσίας. Στην πειραματική μελέτη θα ήταν χρήσιμο να περιληφθούν οι πληροφορίες για τη σχέση της διαθρεπτικής ουσίας στις ενισχυμένες λειτουργίες και η μείωση του κινδύνου σε ασθένειες.

Η διαδικασία έχει ως σκοπό να αξιολογήσει οποιοδήποτε τύπο ισχυρισμού, από την άποψη εάν ορίζεται ή όχι ως "καθιερωμένος", εντούτοις, μόνο οι "κανονικές" λειτουργίες ή οι διαδικασίες στο σώμα θα εξεταστούν κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης ενός καταλόγου καθιερωμένων διαθρεπτικών δηλώσεων λειτουργίας (JHCI/76/2003).

1.9 Η ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΔΙΩΝ

Μετά από την πειραματική μελέτη, οι συστάσεις που αναφέρονται σε αυτό το έγγραφο έχουν ενσωματωθεί μέσα στην τελική διαδικασία σχεδίων, που παρουσιάζεται στο έγγραφο JHCI/19/01, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για να συνεχίσει με την αξιολόγηση στις διαθρεπτικές ουσίες στο παράρτημα 1 της Οδηγίας συμπληρωμάτων των τροφίμων (2002/46/EK). Όπως άλλες διαθρεπτικές ουσίες αξιολογούνται, μπορεί να γίνει προφανές ότι οι περαιτέρω καθαρισμοί στη διαδικασία απαιτούνται προτού να οριστικοποιηθεί και να υποβληθεί στην αντιπροσωπεία των πρότυπων τροφίμων στην ολοκλήρωση του προγράμματος στα τέλη Ιουνίου 2003 (JHCI/76/2003).

1.10 ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΘΡΕΠΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

1. Διαθρεπτικές ουσίες που απαριθμούνται στο παράρτημα 1 της οδηγίας συμπληρωμάτων των τροφίμων (2002/46/EK)

Βιταμίνη Β(Βήτα-Καροτίνη)	Ασβέστιο
Βιταμίνη D	Μαγνήσιο
Βιταμίνη E	Σίδηρος
Βιταμίνη Κ	Χαλκός
Θειαμίνη(B1)	Ιώδιο
Ριβοφλαμίνη(B2)	Ψευδάργυρος
Νιασίνη	Μαγγάνιο
Παντοθενική οξίνη	Νάτριο
Φολικό οξύ	Κάλιο
Βιταμίνη B12	Σελήνιο
Βιοτίνη	Χρόμιο
Βιταμίνη C	Μολυβδαίνιο
	Φθόριο
	Χλωριο
	Φώσφορος

Ονοματολογία των βιταμινών: Τα περισσότερα από τα ονόματα για τις βιταμίνες αφορούν τις ενώσεις που γίνονται αποδεκτές από τους συντάκτες είναι εκείνα που συστήνονται από την Επιτροπή IUNS της ονοματολογίας.

Γενικές περιγραφές:

Η βιταμίνη Α , η βιταμίνη C και η βιταμίνη D μπορούν ακόμα να χρησιμοποιηθούν όπου απαιτείται, παραδείγματος χάριν στις φράσεις όπως "η ανεπάρκεια της βιταμίνης Α", δραστηριότητα των βιταμινών D".

Βιταμίνη E. Η βιταμίνη E του όρου πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως γενική περιγραφή για όλα τα παράγωγα τοκόλης και τοκοφερόλης εκθέτοντας ποιοτικά τη βιολογική δραστηριότητα της α-τοκοφερόλης. Οι όροι τοκοφερόλες πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως γενική περιγραφή για όλα τα μεθυλικά τοκόλες. Κατά συνέπεια, ο όρος τοκοφερόλη δεν είναι συνώνυμο με τη βιταμίνη E.

Βιταμίνη K . Η βιταμίνη K του όρου πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως γενική περιγραφή για το μεθυλικό-1.4- ναφθοκινονη 2 (μεναθοκινονη) και όλα τα παράγωγα εκθέτοντας ποιοτικά τη βιολογική δραστηριότητα της βιταμίνης K1(φωσφωδιεστεράση).

Νιασίνη. Η νιασίνη του όρου πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως γενική περιγραφή για το πυρίδιο 3, το καρβοξυλικό οξύ και τα παράγωγα εκθέτοντας ποιοτικά τη βιολογική δραστηριότητα στο νικοτιναμίδιο

Βιταμίνη B6. Η βιταμίνη B6 του όρου πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως γενική περιγραφή για όλα τα παράγωγα 2- μεθυλιοπυρίδιο εκθέτοντας ποιοτικά τη βιολογική δραστηριότητα πυριδοξίνης.

Φολικό. Λόγω του ευρέως φάσματος άνθρακα-υποκατεστημένου, αντικατάστατος, οξειδωμένου, και μόνο - ή παραγώγων πολυγλουταμινικών αλυσίδων του μονογλουταμικού οξέος, που υπάρχουν στη φύση, αυτό δεν είναι δυνατό να παραχθεί ένας πλήρης κατάλογος. Οι συντάκτες ενθαρρύνονται για να χρησιμοποιήσουν είτε το γενικό όνομα είτε το σωστό επιστημονικό όνομα (σ) του παράγωγου (σ), ανάλογα με την περίπτωση για κάθε περίπτωση.

Βιταμίνη B12. Η βιταμίνη B12 του όρου πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως γενική περιγραφή για όλα τα καρινοειδή εκθέτοντας ποιοτικά τη βιολογική δραστηριότητα της κυανοκοβαλαμίνης Τα καρτονοξειδή (όρου) πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως

γενική περιγραφή για όλες τις ενώσεις που περιέχουν τον πυρήνα κορίνα και έτσι χημικά να αφορούν τη κυανοκοβαλαμίνη Το καρινοϊδή του όρου δεν είναι συνώνυμα με τη βιταμίνη B12.

Βιταμίνη C. των όρων και το δευδροασκορβικό οξύ θα ληφθούν κανονικά όπως το ασκορβικό οξύ αναφέρεται στις φυσικά εμφανιζόμενες L-μορφές. Εάν το περιεχόμενο περιλαμβάνει άλλα οπτικά ισομερή, θα πρέπει να περιληφθεί το L- ή D-πρόατομα, ανάλογα με την περίπτωση. Το ίδιο πράγμα ισχύει για όλες εκείνες τις βιταμίνες, οι οποίες μπορούν να υπάρξουν και με φυσικές και εναλλακτικές ισομερείς μορφές (JHCI/76/2003).

Η πιο συγκεκριμένη κλινική επίδραση της ανεπαρκούς βιταμίνης A είναι η ξηροφθαλμία. Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας ταξινόμησε τα διάφορα στάδια της ξηροφθαλμίας για να περιλάβει την τύφλωση νύχτας (εξασθετισμένη σκοτεινή προσαρμογή λόγω της επιβραδυνόμενης αναγέννησης των κοκκιοαντισωμάτων), της επιπεφυκότους αφυδάτωσης, τα σημεία Bitot, της κερατοειδούς αφυδάτωσης, το κερατοειδούς έλκος, και το σημάδι, όλα σχετικά με την ανεπάρκεια της βιταμίνης A. Η τύφλωση της νύχτας είναι το πρώτο οφθαλμικό σύμπτωμα που παρατηρείται με την ανεπάρκεια της βιταμίνης A, και αποκρίνεται γρήγορα στην επεξεργασία με τη βιταμίνη A (JHCI/76/2003).

Η δυνατότητα του αμφιβληστροειδή να προσαρμοστεί στο αμυδρό φως εξαρτάται από έναν επαρκή ανεφοδιασμό της βιταμίνης A, επειδή 11-cis-αμφιβληστροειδικός είναι ένα αναπόσπαστο τμήμα του μορίου των ράβδων κοκκιοαντισώματα. Χωρίς τα επαρκή επίπεδα της βιταμίνης A στον αμφιβληστροειδή, η λειτουργία των ράβδων στις αμυδρές ελαφριές καταστάσεις γίνεται συμβιβασμένη, με συνέπεια την ανώμαλη σκοτεινή προσαρμογή (τύφλωση της νύχτας). Προτού κλινικά να εμφανιστεί η προφανής τύφλωση της νύχτας, η ανώμαλη λειτουργία των ράβδων μπορεί να ανιχνευθεί με τη δοκιμή σκοτεινής προσαρμογής. Εκτός από την ανεπάρκεια της βιταμίνης A, η ανεπάρκεια ψευδάργυρου και η αυστηρή πρωτεϊνική ανεπάρκεια μπορούν επίσης να έχουν επιπτώσεις στις απαντήσεις της σκοτεινής προσαρμογής.

Πριν από την κλινική αρχή της ξηροφθαλμίας, η ήπια ανεπάρκεια της βιταμίνης A οδηγεί στην πρόωρη μετάπλαση και στις απώλειες της βλενογόνου-έγκρισης

σωματιδίων των κυττάρων στη βολβική επιφάνεια του επιπεφυκότος του ματιού (JHCI/76/2003).

Η "βιταμίνη Α" είναι ο συλλογικός όρος για τις ενώσεις που παρουσιάζουν βιολογικές ιδιότητες της ρετινόλης, συμπεριλαμβανομένης της συντήρησης του επιθηλιακού ιστού και της οπτικής λειτουργίας. Αυτή η ταξινόμηση περιλαμβάνει τη ρετινόλη, εστέρες ρετινής και αμφιβληστροειδικά (αλδεύδη βιταμίνης Α), το ρετινοϊκό οξύ συμπεριλαμβάνεται ακόμα κι αν δεν στηρίζει την οπτική λειτουργία. Αυτές είναι ενώσεις ισοπρενιού έχοντας από κοινού μια αλυσίδα 11-άνθρακα πολυενιού που συνδέθηκε με τον α δακτύλιο κυκλοεξενυλίου. Τα "ρετινοϊκά του όρου" αναφέρονται σε όλες τις ενώσεις, φυσικός ή συνθετικός, που παρουσιάζουν κάποια χαρακτηριστική βιολογική δραστηριότητα της βιταμίνης Α, όπως η προώθηση της διαφοροποίησης των κυττάρων στον πολιτισμό, τα ρετινόλη (όχι όλα) μπορούν να υποστηρίξουν όλες τις λειτουργίες της βιταμίνης Α, π.χ. μερικά είναι ανίκανα να συμβάλουν στην όραση (JHCI/76/2003).

Σε αντίθεση με τα υψηλά ποσοστά του κύκλου εργασιών της βιταμίνης Α σε άλλους ιστούς, η βιταμίνη Α στο μάτι συντηρείται ιδιαίτερα, με λίγη διαρροή πίσω στο σκότιο. Η παρατεταμένη ανεπάρκεια της βιταμίνης Α, εντούτοις, οδηγεί στη μειωμένη ευαισθησία στο φως, συνήθως πρώτα σημειώνεται ως εξασθενημένη όραση τη νύχτα (τύφλωση της νύχτας). Αυτά τα αποτελέσματα ανεπάρκειας της βιταμίνης Α είναι γενικά αντιστρέψιμα από την επόμενη συμπλήρωση της βιταμίνης Α (JHCI/76/2003).

Σε έναν πολύ διαφορετικό ρόλο, ο κερατοειδής χιτώνας του ματιού εξαρτάται από τη βιταμίνη Α για την κατάλληλη διαφοροποίηση κυττάρων και για την έγκριση προστατευτικών γλυκοπρωτεϊνών. Στην ανεπάρκεια της βιταμίνης Α, αυτοί οι ιστοί είναι ευαίσθητοι στην επίθεση από τα καιροσκοπικά βακτηρίδια τέτοια επίθεση μπορεί να μην είναι αντιστρέψιμη και, ειδικά στην κερατοειδούς επιφάνεια του ματιού, μπορεί να οδηγήσει σε μόνιμο σημάδι και στη μόνιμη απώλεια της όρασης. Αυτά τα αποτελέσματα ανεπάρκειας της βιταμίνης Α, αντίθετα από εκείνους στον αμφιβληστροειδή, μπορούν να μην είναι αντιστρέψιμα από την επόμενη συμπλήρωση της βιταμίνης Α. Τέτοια Α-εξαρτώμενη κερατοειδούς αλλοίωση των βιταμινών (λαμβάνοντας υπόψη το γενικό με το όνομα 'ξηροφθαλμία') αποτελεί κατ' εκτίμηση

500.000 νέες περιπτώσεις της τύφλωσης στα προσχολικά παιδιά στον κόσμο κάθε έτος (JHCI/76/2003).

Αυτό έχει υποστηριχτεί, χωρίς πειστική απόδειξη μέχρι τώρα, ότι το ρετινοϊκό οξύ είναι η ενεργός μορφή της βιταμίνης Α που απαιτείται για την κυψελοειδή διαφοροποίηση. Το ρετινοϊκό οξύ είναι ένας ενδογενής μεταβολίτης της βιταμίνης Α. Τα ζώα διατήρησαν το ρετινοϊκό οξύ, όμως η μόνη πηγή της βιταμίνης Α φαίνεται να αυξάνεται κανονικά και να διατηρεί την καλή υγεία, αλλά γίνεται τυφλή (επειδή το ρετινοϊκό οξύ δεν μπορεί να μετατραπεί σε αμφιβληστροειδικό), δεν παρουσιάζουν επίσης μερικά αλλά όλα τα είδη απώλεια ορχικής λειτουργίας. (JHCI/76/2003).

Κατά τη διάρκεια αυτού του κύκλου, η βιταμίνη Α συντηρείται όχι όλη και πρέπει να αντικατασταθεί από την κυκλοφορία. Μια παρόμοια ακολουθία γεγονότων περιλαμβάνεται στο στάδιο του χρώματος στα κύτταρα κώνων.

Οι βοήθειες διατηρούν τη κανονική όραση στο αμυδρό φως - αποτρέπει την τύφλωση νύχτας και τη ξεροφθαλμία (JHCI/76/2003).

1.11 ΔΕΡΜΑ ΚΑΙ ΒΛΕΝΝΩΔΕΙΣ ΜΕΜΒΡΑΝΕΣ

Η βιταμίνη Α είναι απαραίτητη για την κανονική δομή και τη λειτουργία του δέρματος και των βλεννωδών μεμβρανών (όπως στον πνεύμονα, έντερα, μύτη, μάτια και στο θηλυκό αναπαραγωγικό κομμάτι).

Η βιταμίνη Α απαιτείται για την ακεραιότητα των επιθηλιακών κυττάρων σε όλο το σώμα. Το ρετινοϊκό οξύ, μέσω της ενεργοποίησης των ρετινοϊκών όξινων (rar) και ρητινοειδών δεκτών X (RXR) στον πυρήνα, ρυθμίζει την έκφραση των διάφορων γονιδίων που κωδικοποιούν τις δομικές πρωτεΐνες (π.χ., κερατίνες δερμάτων), τα ένζυμα (π.χ., διυδρογενάση οινόπνεύματος), τις εξωκυτταρικές πρωτεΐνες των μητρών (π.χ., έλασμα), και τη ρετινόλη δεσμευτικές πρωτεΐνες και δέκτες. (JHCI/76/2003).

Λόγω του ρόλου της βιταμίνης Α στη διατήρηση της δομικής ακεραιότητας των επιθηλιακών κυττάρων, θυλακοειδές υπερκεράτωσεις έχουν παρατηρηθεί με την ανεπαρκή εισαγωγή της βιταμίνης Α. Στα άτομα που έγιναν οι ανεπαρκείς κατώτερες ελεγχόμενες συνθήκες της βιταμίνης Α συμπληρώθηκαν έπειτα είτε με τη ρετινόλη είτε με την β-καροτίνη, οι οποίες ανάγκασαν την υπερκεράτωση για να το καθαρίσουν βαθμιαία.

Η δράση του αμφιβληστροειδούς χιτώνα του ματιού στη διαφοροποίηση είναι προφανής στα διάφορα συστήματα, συμπεριλαμβανομένης της συντήρησης του επιθηλιακού ιστού (π.χ. ο πνεύμονας, έντερα και δέρμα, και ο κερατοειδής χιτώνας του ματιού). Ελλείπει της επαρκούς βιταμίνης Α, στα κύτταρα αυτών των ιστών δεν τα διαφοροποιεί κανονικά, αλλά συμβαίνει αλλαγή στην δομή και χάνουν τη δυνατότητα να εγκρίνουν γλυκοπρωτεΐνες. Ο κοινός μηχανισμός που κρύβεται κάτω από αυτούς τους ρόλους των αμφιβληστροειδη χιτώνων του ματιού στους διαφορετικούς ιστούς φαίνεται να περιλαμβάνει τη σύνδεση του ρετινοϊκού οξέος (και ίσως ρετινόλη) στις συγκεκριμένες πρωτεΐνες που συνδέονται με το πυρηνικό δεσοξυριβονουκλεϊνικό οξύ (DNA). Αυτές οι πυρηνικές ρετινοϊκές όξινης πρωτεΐνες δεκτών (RARs), που είναι ευδιάκριτες από των κυτταροπλασματικών κυψελοειδών ρετινοϊκών όξινων δεσμευτικών πρωτεϊνών (CRABPs), μπορεί έπειτα να δεσμεύσουν τις συγκεκριμένες περιοχές της είτε προάγοντας είτε εμποδίζοντας την μεταγραφή DNA, είτε των συγκεκριμένων γονιδίων (JHCI/76/2003).

Η βιταμίνη Α είναι ουσιαστική στις διαδικασίες της κυψελοειδούς διαφοροποίησης. Η έλλειψη αποτελεσμάτων της βιταμίνης Α στην έγκριση της κερατίνωση βλέννας το επιθήλιο και άλλες επιθηλιακές αλλαγές. Οι ιστοί που επηρεάζονται από αυτό περιλαμβάνουν την τραχεία, το δέρμα, το σιελογόνο αδένες, τον κερατοειδή χιτώνα και τις όρχεις (JHCI/76/2003).

Συμπτώματα ανεπάρκειας: Τραχύ, ξηρό, φολιδωτό δέρμα - ένας όρος γνωστός ως θυλακοειδές υπεκεράτωση (μοιάζει με "την ανατριχίλα") αυξανόμενος κόλπος, επώδυνος λαιμός, και αποστήματα στα αυτιά, το στόμα, ή τους σιελογόνους αδένες, η αυξανόμενη διάρροια. Η βιταμίνη Α απαιτείται για την αύξηση και την επισκευή των κυττάρων που ευθυγραμμίζουν και τα λεπτά και παχιά έντερα (JHCI/76/2003).

1.12 ΕΜΒΡΥΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η βιταμίνη Α συμβάλλει στην κανονική εμβρυϊκή ανάπτυξη. Η βιταμίνη Α είναι σημαντική για την κανονική εμβρυϊκή ανάπτυξη, αύξηση. Τα ρετινοϊκά όξινα παιχνίδια έχουν σημαντικό ρόλο στην εμβρυϊκή ανάπτυξη. Το ρετινοϊκό οξύ, καθώς επίσης και *rar*, RXR, η κυψελοειδής ρετινόλη-δεσμευτική πρωτεΐνη (CRBP), και οι κυψελοειδείς ρετινοϊκές όξινης-δεσμευτικές πρωτεΐνες (CRABP-I και CRABP-II), είναι παρόντα στα χρονικά συγκεκριμένα σχέδια στις εμβρυϊκές περιοχές που είναι

γνωστές για να περιλαμβάνονται στην ανάπτυξη του οπίσθιου τμήματος δομών στην παρεγκεφαλίδα (π.χ., οι σπόνδυλοι και ο νωτιαίος μυελός). Το ρετινικό οξύ περιλαμβάνεται επίσης στην ανάπτυξη των άκρων, της καρδιάς, των ματιών, και των αυτιών (JHCI/76/2003).

Μια ένωση ανεπάρκειας της βιταμίνης Α και της εξασθετισμένης εμβρυϊκής ανάπτυξης είναι καλά τεκμηριωμένη στα ζώα. Στα πειραματόζωα, στη εμβρυϊκή αναρρόφηση είναι κοινό στην αυστηρή ανεπάρκεια της βιταμίνης Α, ενώ τα έμβρυα που επιζούν έχουν τις χαρακτηριστικές δυσμορφίες του ματιού, των πνευμόνων, του ουρογεννητικού κομματιού, και του καρδιαγγειακού συστήματος. Παρόμοιες ανωμαλίες παρατηρούνται στα έμβρυα αρουραίων του πυρηνικού ρητινοειδή δέκτη (JHCI/76/2003).

Οι μορφολογικές ανωμαλίες που συνδέονται με την ανεπάρκεια της βιταμίνης Α δεν βρίσκονται συνήθως στους ανθρώπους εντούτοις, λειτουργικές ατέλειες των πνευμόνων έχουν παρατηρηθεί

Ιδιαίτερης σπουδαιότητας στον καθορισμό ενός ανώτερου επιπέδου είναι ο ρόλος των ρετινικό οξέων κατά τη διάρκεια της μορφογένεσης και της εμβρυϊκής ανάπτυξης. Από καιρό έχει αναγνωριστεί ότι η ανώμαλη εμβρυϊκή ανάπτυξη συνδέεται είτε με τις ανεπαρκείς είτε με τις υπερβολικές εισαγωγές της βιταμίνης Α και των σχετικών ενώσεων (JHCI/76/2003).

Επιπλέον, RARs και RXRs παρουσιάζουν συγκεκριμένα χωροχρονικά σχέδια της έκφρασης σε όλα τα συστήματα που αναπτύσσουν κατά τη διάρκεια της εμβρυϊκής ανάπτυξης, οι οποίες προτείνουν ότι το ρετινικό οξύ που περιλαμβάνεται στα περισσότερα, εάν όχι όλα, μορφογενετικός και διαμορφώνοντας τις διαδικασίες.

Η ρετινόλη και το ρετινικό οξύ είναι ουσιαστικά για τη μορφογένεση στην εμβρυϊκή ανάπτυξη και μπορούν να περιληφθούν στον έλεγχο της έκφρασης γονιδίων Hox, ζωτικής σημασίας για τη σωστή διαδοχική ανάπτυξη.

Η βιταμίνη Α είναι ουσιαστική στις διαδικασίες, την εμβρυϊκή εξέλιξη, την αύξηση και την κυψελοειδή διαφοροποίηση (JHCI/76/2003).

1.13 ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΚΥΤΤΑΡΩΝ

Η βιταμίνη Α είναι απαραίτητη για την κανονική διαφοροποίηση κυττάρων (όπως στο ανοσοποιητικό σύστημα). Η βιταμίνη Α είναι σημαντική για την κανονική και την άνοση λειτουργία. Ο αμφιβληστροειδής χιτώνας του ματιού είναι απαραίτητος για τη συντήρηση της άνοσης λειτουργίας, η οποία εξαρτάται από τη διαφοροποίηση και τον πολλαπλασιασμό των κυττάρων σε απάντηση στα άνοσα ερεθίσματα. Το ρετινικό οξύ είναι σημαντικό στη διατήρηση ενός επαρκούς επιπέδου κυκλοφορίας των φυσικών κυττάρων που είναι επικίνδυνα και αναπτύσσονται έναντι στον ιό και κατά του όγκου δραστηριότητας. Το ρετινικό οξύ έχει αποδειχθεί για να αυξήσει τη φαγοκυτταρική δραστηριότητα στα μυοειδή μακρόφαγα και για να αυξήσει την παραγωγή της ιντερλευκίνης και άλλων κυτοκινών τα οποία χρησιμεύουν ως σημαντικοί μεσολαβητές της φλεγμονής και ως διεγερτικοί των λεμφοκυττάρων Τ και Β. Επιπλέον, η αύξηση, η διαφοροποίηση, και η ενεργοποίηση των λεμφοκυττάρων Β απαιτούν τη ρετινόλη (JHCI/76/2003).

1.14 ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ

Η βιταμίνη Α είναι απαραίτητη για την κανονική αναπαραγωγή. Η βιταμίνη Α είναι σημαντική για την κανονική αναπαραγωγή. Έχει υποστηριχθεί, χωρίς αποφασιστική απόδειξη μέχρι τώρα, ότι το ρετινικό οξύ είναι η ενεργός μορφή της βιταμίνης Α που απαιτείται για την κυψελοειδή διαφοροποίηση. Το ρετινικό οξύ είναι ένας ενδογενής μεταβολίτης της βιταμίνης Α. Τα ζώα διατήρησαν το ρετινικό οξύ όμως η μόνη πηγή της βιταμίνης Α φαίνεται να αυξάνεται κανονικά και να διατηρεί την καλή υγεία. για μερικά, γιατί αλλά είδη δεν παρουσιάζουν απώλεια ορχικής λειτουργίας (JHCI/76/2003).

Ιδιαίτερης σπουδαιότητας στον καθορισμό ενός ανώτερου επιπέδου είναι ο ρόλος των ρετινικών οξέων κατά τη διάρκεια της μορφογένεσης και της εμβρυϊκής ανάπτυξης. Από καιρό έχει αναγνωριστεί ότι η ανώμαλη εμβρυϊκή ανάπτυξη συνδέεται είτε με τις ανεπαρκείς είτε με τις υπερβολικές εισαγωγές της βιταμίνης Α και των σχετικών ενώσεων. Επιπλέον RARs και RXRs παρουσιάζουν συγκεκριμένα χωροχρονικά σχέδια της έκφρασης σε όλα τα συστήματα που αναπτύσσονται κατά τη διάρκεια της εμβρυϊκής ανάπτυξης, που προτείνουν ότι το ρετινικό οξύ που κάνει σήμα περιλαμβάνεται στα περισσότερα, εάν όχι όλα, μορφογενετικός και διαμορφώνοντας τις διαδικασίες. (JHCI/76/2003).

Η βιταμίνη Α είναι ουσιαστική στις διαδικασίες της αναπαραγωγής και την κυψελοειδή διαφοροποίηση αποτελέσματα της έλλειψης της βιταμίνης Α είναι η έγκριση της κερατινωειδούς βλέννας το επιθήλιο και άλλες επιθηλιακές αλλαγές. Οι ιστοί που επηρεάζονται από αυτό περιλαμβάνουν και τις όρχεις.

Οι περισσότερες από τις ανωτέρω διαδικασίες εξαρτώνται άμεσα ή έμμεσα από την κυψελοειδή διαφοροποίηση και τον έλεγχο της έκφρασης γονιδίων, με την πλειοψηφία των αποτελεσμάτων της βιταμίνης Α που εξηγούνται από την ύπαρξη των σύνθετων διαβάσεων μεταγωγής σημάτων, ρητινοειδείς δέκτες, σύνδεση-πρωτεϊνών με τους βιοενεργούς μεταβολίτες βιταμίνης Α που χρησιμεύουν ως τα φυσιολογικά ligands. Υπάρχει επίσης μια υπόθεση ότι η βιταμίνη Α περιλαμβάνεται ως συνέζυμο στη βιοσύνθεση γλυκοπρωτεϊνών στην επιφάνεια κυττάρων που ενεργούν ως αντιγονικοί καθοριστικοί παράγοντες, προερχόμενοι από ιό δέκτες, και δείκτες της κυψελοειδούς ταυτότητας.

Η βιταμίνη Α έχει μια ευρεία ποικιλία των λειτουργιών, συμπεριλαμβανομένων των συγκεκριμένων ρόλων στην αύξηση και την αναπαραγωγή (JHCl/76/2003).

1.15 ΒΗΤΑ ΚΑΡΟΤΙΝΗ

Η βήτα καροτίνη μπορεί να μετατραπεί στη βιταμίνη Α. Η βιταμίνη Α είναι απαραίτητη γιατί /συμβάλλει. Υπάρχουν διάφορες πηγές διαιτητικής βιταμίνης Α. Ο σχηματισμός βιταμινών είναι άφθονος σε μερικά ζωικός-παραγόμενα τρόφιμα, ενώ η προ-βιταμίνη τα καροτινοειδή Α είναι άφθονα στα σκούρα χρωματισμένα φρούτα και τα λαχανικά, καθώς επίσης και τα ελαιούχα φρούτα και το κόκκινο έλαιο φαινικών (JHCl/76/2003).

Για τη διαιτητική προβιταμίνη καροτενοειδή-β-καροτίνη, την α-καροτίνη, και β-θρυπτοξανθίνη- RAEs Α έχουν τεθεί σε 12,24, και 24 mg, αντίστοιχα.

Αν και ένα μεγάλο σώμα των παρατηρητικών επιδημιολογικών στοιχείων προτείνει ότι οι υψηλότερες συγκεντρώσεις αίματος των β-καροτινών και άλλων καροτινοειδών που λαμβάνονται από τα τρόφιμα συνδέονται με έναν χαμηλότερο κίνδυνο διάφορων χρόνιων παθήσεων, δεν υπάρχουν αυτήν την περίοδο επαρκή στοιχεία για να υποστηριχθεί μια σύσταση που απαιτεί ένα ορισμένο ποσοστό της διαιτητικής βιταμίνης Α για να προέλθουν από προβιταμίνη τα καροτινοειδή Α στην κάλυψη της απαίτησης της βιταμίνης Α (JHCl/76/2003).

Ενώ υπάρχουν στοιχεία ότι η β-καροτίνη είναι ένα αντιοξειδωτικό εκτός σώματος, η σημασία της στην υγεία δεν είναι γνωστή. Μια σαφής λειτουργία ορισμένων καροτινοειδών που συνδέεται σταθερά με μια έκβαση υγείας είναι η προβιταμίνη Α δραστηριότητα μερικών διαιτητικών καροτινοειδών (α-καροτίνη, β-καροτίνη, και β-θρυπτοξανθίνη) και ο ρόλους τους στην πρόληψη της ανεπάρκειας της βιταμίνης Α. Τρία αυτών των καροτινοειδών, δηλαδή α-καροτίνη, β-καροτίνη, και β-θρυπτοξανθίνη, μπορούν να μετατραπούν στη ρετινόλη και να αναφέρεται έτσι ως προβιταμίνη Α καροτινοειδή (JHCI/76/2003).

Στους ανθρώπους, η μόνη γνωστή λειτουργία των καροτινοειδών είναι δραστηριότητα της βιταμίνης Α (προβιταμίνη Α καροτινοειδή). Τα καροτινοειδή επίσης θεωρούνται ότι έχουν ποικίλες διαφορετικές ενέργειες, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής αντιοξειδωτικής δραστηριότητας, του ανοσοεμπλουτισμού, της παρεμπόδισης της μεταλλαξιγένεσης και του μετασχηματισμού, παρεμπόδιση των προκαρκινικών τραυμάτων, απόσβεση του μη φωτοχημικού φθορισμού, και της δραστηριότητας ως χρωστική ουσία δερματικής κηλίδας. Τα καροτινοειδή έχουν συνδεθεί επίσης με τις διάφορες επιπτώσεις στην υγεία: μειωμένος κίνδυνος των δερματικών κηλίδων, αλλοίωση των καταρρακτών, μειωμένος κίνδυνος μερικών καρκίνων, και μειωμένος κίνδυνος μερικών καρδιαγγειακών γεγονότων. Εντούτοις, όπως περιγράφεται ανωτέρω, η μόνη γνωστή λειτουργία των καροτινοειδών στους ανθρώπους είναι ενεργεία της βιταμίνης Α ως πηγή στη διατροφή (JHCI/76/2003).

Η επίδραση της αυξανόμενης εισαγωγής της β-καροτίνης σε διάφορους δείκτες της αντιοξειδωτικής δραστηριότητας έχει ερευνηθεί σε μία σειρά μελετών που περιλαμβάνουν τους ανθρώπους. Αυτές οι μελέτες έχουν εξετάσει την αντιοξειδωτική δραστηριότητα των δεικτών στους φαινομενικά υγιείς άνδρες και τις γυναίκες καθώς επίσης και στα άτομα που προκλήθηκαν φυσιολογικά (δηλ., καπνιστές και ασθενείς με τη στεφανιαία ασθένεια ή την κυστική ίωση). Οι μελέτες έδειξαν κάποιες επιδράσεις μετά την εισαγωγή της β-καροτίνης στα μέτρα της αντιοξειδωτικής δραστηριότητας. Η διαιτητική πηγή της β-καροτίνης κυμάνθηκε από την τροποποίηση των διατροφών με τα κανονικά καταναλωμένα τρόφιμα στο δόσιμο των συμπληρωμάτων που παρείχαν τουλάχιστον 120 mg/ ημέρα μιας ιδιαίτερα βιοδιαθέσιμης προετοιμασίας. Γενικά, τα άτομα που στις περισσότερες μελέτες

κατανάλωσαν την β-καροτίνη στα ποσά που θα ήταν δύσκολο να επιτευχθούν από τα τρόφιμα μόνο και, κατά συνέπεια, να αφορούν τη φαρμακολογική σειρά των εισαγωγών. Τα συμπεράσματα που αναφέρονται δείχνουν ότι η συμπλήρωση β-καροτίνης δεν άλλαξε, ή να αλλάξει αντιφατικά, δείκτες της αντιοξειδωτικής δραστηριότητας, οι οποίοι εξαρτήθηκαν κάπως από την εισαγωγή της β-καροτίνης. Στις μελέτες στις οποίες τα άτομα ταΐστηκαν λιγότερο από 25 mg/ ημέρα της β-καροτίνης, είτε από τα τρόφιμα είτε ως συμπλήρωμα, οι αλλαγές στους δείκτες για την αντιοξειδωτική δραστηριότητα ήταν ελάχιστες. Οι εξαιρέσεις που σημειώθηκαν ήταν μειωμένα δεσοξυριβονουκλεϊνικά όξινα σπασίματα σκελών παρατηρηθέντα όταν αντιμετωπίστηκε 22 mg/ ημέρα της β-καροτίνης ως χυμός καρότων και χαμήλωσαν το χαλκό-προκληθείσα οξείδωση της αδύνατης πυκνότητας της λιποπρωτεΐνης όταν δόθηκαν 12 ή 24 mg/ ημέρα της β-καροτίνης μαζί με τη βιταμίνη C και E η σίτιση της β-καροτίνης σε ποσά μεγαλύτερα από 25 mg/ ημέρα οδήγησε γενικά στις ασυμβίβαστες απαντήσεις των ελεγχόμενων βιολογικών δεικτών (JHCI/76/2003).

Η κατάλληλη επικοινωνία μεταξύ των κυττάρων είναι ουσιαστική για το συντονισμό των βιοχημικών λειτουργιών στους σύνθετους, πολλυκυτταρικούς οργανισμούς. Μια θεωρία προτείνει ότι η αποτυχία της σηματοδότησης είναι μια παραμεγαλωμένη αιτία και τελικά των κυττάρων του καρκίνου. Δύο ερευνητικές ομάδες έχουν καταδείξει ότι τα καροτινοειδή υποκινούν τη σύνδεση του χάσματος επικοινωνίας μεταξύ των κυττάρων εκτός σώματος. (JHCI/76/2003).

Δεν είναι γνωστό εάν τα καροτινοειδή γονέων ή οι μεταβολίτες τους είναι οι ενεργοί παράγοντες, ούτε αυτό είναι γνωστό εάν τα καροτινοειδή επηρεάζουν αυτήν την διαδικασία επικοινωνίας εκτός σώματος. Περισσότερη μελέτη απαιτείται για να εξακριβώσει εάν τα καροτινοειδή διαδραματίζουν έναν άμεσο ρόλο στην επικοινωνία κύτταρο-κυττάρων και, σε αυτή την περίπτωση, ποιες εκβάσεις υγείας επηρεάζονται από αυτήν την δράση.

Είναι σημαντικό να θυμηθούμε, εντούτοις, ότι οι μελέτες που πραγματοποιούνται με προβιταμίνη A καροτινοειδή μπορούν να παραγάγουν τα αποτελέσματα που αποδίδονται στη μετατροπή των καροτινοειδών στη βιταμίνη A ή άλλων αμφιβληστροειδή χιτώνων του ματιού, όχι στα αποτελέσματα του άθικτου καροτινοειδούς. (JHCI/76/2003).

Μελέτες έδειξαν ότι η μακροπρόθεσμη συμπλήρωση της β-καροτίνης ενίσχυσε τη δραστηριότητα φυσικών κυττάρων που θεωρούνται επικίνδυνα στα άτομα 65 έως 86 ετών, αλλά όχι στα άτομα 51 έως 64 ετών η αύξηση από την β-καροτίνη σε αυτήν την ομάδα ηλικίας επιβεβαιώθηκε σε μια επόμενη μελέτη. Ο Hughes αξιολόγησε τους μηχανισμούς από τους οποίους η β-καροτίνη μπορεί να επιτρέψει στα άνοσα κύτταρα για να ενεργήσει αποτελεσματικότερα. Τα άτομα συμπληρώθηκαν για 26 ημέρες με είτε 15 mg της β-καροτίνης είτε ενός ψευδοφαρμάκου. Τα άτομα που λαμβάνουν την επεξεργασία της β-καροτίνης είχαν τις αυξήσεις στην έκφραση των μορίων προσκόλλησης από τα μονοκύτταρα, στην πρώην έγκριση εκτός σώματος της νέκρωσης παράγοντας-α όγκων, και στο ποσοστό των μονοκυττάρων που εκφράζουν σημαντική ιστοσυμβατικότητα , ένα σύνθετο μόριο της επιφάνειας των κυττάρων αρμόδιο για την παρουσίαση του αντιγόνου στα κύτταρα T-αρωγών (JHCI/76/2003).

Άλλα ανοσολογικά αποτελέσματα στους ίους-σχετικούς με τον ανθρώπους που τα καροτινοειδή αναφέρονται στην αύξηση είναι απάντηση των λεμφοκυττάρων μίτωσης που συμπληρώνουν συνολικά τα λευκά κύτταρα αίματος και τα κύτταρα αρωγών T ανθρώπινης ανεπάρκειας αντισωμάτα. Εάν αυτά και τα άλλα αποτελέσματα που σημειώνονται είναι συγκεκριμένα για τα καροτινοειδή και αν είναι σημαντικά στη γενική ασυλία δεν επιβεβαιώνεται (JHCI/76/2003).

Μερικά διαιτητικά καροτινοειδή, όπως η β-καροτίνη, χρησιμεύουν ως μια σημαντική πηγή της βιταμίνης A, που είναι η σημαντικότερη, ξέρει τη λειτουργία των καροτινοειδών στα καροτινοειδή των ανθρώπων που περιέχουν τουλάχιστον ένα αναντικατάστατο δαχτυλίδι β-ionone και μια αλυσίδα poliene είναι πιθανοί πρόδρομοι της βιταμίνης A. Η προσχηματισμένη βιταμίνη A είναι μόνο παρούσα στα ζωικά προϊόντα (π.χ. συκώτι, αυγά, γαλακτοκομικά προϊόντα), επομένως, στις χώρες όπου η εισαγωγή των ζωικών προϊόντων είναι χαμηλή, τα καροτινοειδή πρέπει να καλύψουν (δηλ. κατά 80% περισσότερο στην Ασία και την Αφρική) τις απαιτήσεις της βιταμίνης A.

Οι καλύτερες-χαρακτηρισμένες φυσικές λειτουργίες των καροτινοειδών είναι να εξυπηρετήσουν και να ελαφρύνουν-απορροφήσουν τις χρωστικές ουσίες κατά τη διάρκεια της φωτοσύνθεσης και της προστασίας των κυττάρων ενάντια στην φωτοδερματίτιδα. Τα καροτινοειδή παρέχουν τον ιδιαίτερο χρωματισμό και τον

προσδιορισμό για πολλά είδη, στα λαχανικά και στα ζώα. Επιπλέον, τα καροτινοειδή εξυπηρετούν διάφορες άλλες λειτουργίες, όπως η ριζική απόσβεση, οι αντιοξειδωτικές και αντικαρκινικές δραστηριότητες στις διαφορετικές ζωικές περιοχές και είναι ρυθμιστές της λειτουργίας των κυττάρων (JHCI/76/2003).

Τα καροτινοειδή μπορούν να ενεργήσουν ως αντιοξειδωτικά και αντιδραστικά των ελεύθερων ριζών. Ο ρόλος στον οργανισμό και στους ανθρώπους είναι λιγότερος σαφής. Η ανταλλαγή από το αντιοξειδωτικό στη συμπεριφορά υπέρ-οξειδωτικών μπορεί να είναι, παραδείγματος χάριν, μια λειτουργία της συγκέντρωσης του οξυγόνου. Η δραστηριότητα των υπέρ-οξειδωτικών της β-καροτίνης έχει καταδειχθεί σε μια υψηλή πίεση του οξυγόνου επειδή αυτό είναι το υψηλότερο στα πιο ακραία κύτταρα του πνεύμονα, αυτά τα κύτταρα υπόκεινται ιδιαίτερα στην επίδραση των υπέρ-οξειδωτικών της β-καροτίνης. Μέρος των αποτελεσμάτων της β-καροτίνης μπορεί να μεσολαβήσει για το σχηματισμό του ρετινοϊκού όξινου (RA) που έχει μια βασική λειτουργία ως ρυθμιστή της έκφρασης, της μορφογένεσης, και της αύξησης γονιδίων των σπονδυλωτών εμβρύων. RARb διαδραματίζει έναν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη πνευμόνων (JHCI/76/2003).

1.16 ΑΣΒΕΣΤΙΟ & ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΦΩΣΦΟΡΟΥ

Η βιταμίνη D είναι απαραίτητη για την κανονική απορρόφηση και τη χρησιμοποίηση του ασβεστίου και του φωσφόρου. Η σημαντική βιολογική λειτουργία της βιταμίνης D στους ανθρώπους είναι να διατηρήσει τις συγκεντρώσεις των όρων ασβεστίου και φωσφόρου μέσα στην κανονική σειρά με την ενίσχυση της αποδοτικότητας του λεπτού εντέρου για να απορροφήσει αυτά τα μέταλλα από τη διατροφή. 1,25 (OH) ₂D₃ ενισχύουν την αποδοτικότητα της εντερικής απορρόφησης ασβεστίου κατά μήκος ολόκληρου του λεπτού εντέρου, αλλά πρώτιστα στο δωδεκαδάκτυλο και τη νηστίδα. 1,25 (OH) ₂D₃ ενισχύει επίσης τη διαιτητική απορρόφηση φωσφόρου κατά μήκος ολόκληρου του λεπτού εντέρου, αλλά η σημαντική επιρροή της είναι στην νηστίδα και τον ειλέο. Όταν η διαιτητική εισαγωγή ασβεστίου είναι ανεπαρκής να ικανοποιήσει την απαίτηση ασβεστίου του σώματος, 1,25 (OH) ₂D₃, μαζί με τον παραθυρεοειδή αδένα και την ορμόνη (PTH), κινητοποιούνται τα μονοκύτταρα στο μυελό των οστών για να γίνουν ώριμα κύτταρα διάλυσης οστών. Τα κύτταρα διάλυσης οστών, υποκινούνται από ποικίλα κυτταροκίνησεων και άλλους παράγοντες για να αυξήσουν την κινητοποίηση την πληθώρα ασβεστίου από το κόκαλο. Κατά

συνέπεια, η βιταμίνη D διατηρεί το ασβέστιο και το φώσφορο αίματος οι συγκεντρώσεις που κατατίθενται στο κόκαλο ως φωσφορικό ασβέστιο (JHCl/76/2003).

Αν και το νεφρό εφοδιάζει το σώμα με $1,25(\text{OH})_2\text{D}_3$ για να ρυθμίσει το μεταβολισμό ασβεστίου και κοκάλων, αυτό αναγνωρίζεται ότι τα ενεργοποιημένα μακρόφαγα έρχονται από κύτταρα λεμφώματος, και τα καλλιεργημένα κύτταρα δερμάτων και κοκάλων κάνουν επίσης $1,25(\text{OH})_2\text{D}_3$. Αν και η φυσιολογική σημασία των τοπικά παραχθέντων $1,25(\text{OH})_2\text{D}_3$ δεν γίνεται κατανοητή καλά, η υπερβολική ανεξέλεγκτη παραγωγή $1,25(\text{OH})_2\text{D}_3$ από τα ενεργοποιημένα μακρόφαγα και τα κύτταρα λεμφώματος είναι αρμόδια για την συγκέντρωση ασβεστίου στα ούρα που συνδέονται με τις χρόνιες κοκκιωματώδεις αναταραχές και την συγκέντρωση ασβεστίου στο αίμα που βλέπει με το λέμφωμα (JHCl/76/2003)

Στο έντερο, $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ ενισχύει την απορρόφηση του διαιτητικού ασβεστίου και του φωσφόρου στις μικρολάχνες των μικρών εντερικών απορροφητικών κυττάρων. Αλληλεπιδρά επίσης με τα μονοκύτταρα στο μυελό των οστών για να αρχίσει το μετασχηματισμό τους στα ώριμα κύτταρα διάλυσης των οστών. Κατά συνέπεια, $1,25(\text{OH})_2\text{D}_3$ ρυθμίζει τα επίπεδα ασβεστίου με την ενίσχυση της αποδοτικότητας της εντερικής απορρόφησης ασβεστίου και την αναρρόφηση του ασβεστίου από το κόκαλο. Παραμένει αμφισβητούμενο ως προς το εάν $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ έχει οποιαδήποτε άμεση δράση στο νεφρικό χειρισμό είτε του ασβεστίου είτε του φωσφόρου (JHCl/76/2003).

Η κύρια φυσιολογική λειτουργία της βιταμίνης D σε όλα τα σπονδυλωτά συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπων είναι να διατηρηθούν οι συγκεντρώσεις ασβεστίου και φωσφόρου σε μια σειρά που υποστηρίζουν τις κυψελοειδείς διαδικασίες, τη νευρομυϊκή λειτουργία, και την οστεοποίηση των κοκάλων. Η βιταμίνη D ολοκληρώνει αυτόν τον στόχο με την ενίσχυση της αποδοτικότητας του λεπτού εντέρου για να απορροφήσει το διαιτητικό ασβέστιο και τον φωσφόρο, και με την κινητοποίηση του ασβεστίου και του φωσφόρου από το κόκαλο (JHCl/76/2003).

Ο κύριος μηχανισμός της δράσης της βιταμίνης D είναι η αλληλεπίδραση $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ με τον πυρηνικό δέκτη των βιταμινών D. VDR ανήκει στην έξοχη οικογένεια των στεροειδών πυρηνικών δεκτών. Μετά από τη σύνδεση ligand, VDR τις μελατοξογενέσεις με το ρητινοειδή δέκτη X (RXR) και τις πράξεις ως ligand-

ενεργοποιημένο παράγοντα μεταγραφής με τη δέσμευση στα γονιδιακά στοιχεία των βιταμινών D (VDRE) ρυθμισμένα στη βιταμίνη D γονίδια. Αυτοί περιλαμβάνουν περισσότερα από 50 άλλα γονίδια σημαντικά για ομοιόστατα μέταλλα, το μεταβολισμό των βιταμινών D, τον ενεργειακό μεταβολισμό, τη διαφοροποίηση και τον πολλαπλασιασμό κυττάρων, τις εξωκυτταρικές πρωτεΐνες, τους ογκογενής παράγοντες αύξησης, τις πρωτεΐνες μεταγωγής σημάτων και τις ορμόνες πεπτιδίων. Τα γονίδια μπορούν και να επάνω-ρυθμιστούν ή να κάτω-ρυθμιστούν, αλλά ο ακριβής μηχανισμός είναι ασαφής. Μεταξύ των γονιδίων που μπορούν να κάτω-ρυθμιστούν είναι το PTH, ανασταλτικοί παράγοντες πρωτεϊνικών-κινήσεων A και ιντερλευκίνη-2 γονίδια (JHCI/76/2003).

Ο κρισιμότερος ρόλος του μετάλλου $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ με ομοιοστασία είναι να ενισχυθεί η αποδοτικότητα του λεπτού εντέρου για να απορροφήσει το διαιτητικό ασβέστιο. Αυτό καταδείχθηκε σαφώς στο πειραματικό ποντίκι VDR. Το $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ προωθεί επίσης την εντερική απορρόφηση του φωσφορικού άλατος. Εντούτοις μια σημαντική απορρόφηση φωσφορικού άλατος εμφανίζεται επίσης στα $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ -ανεπαρκή κράτη. Το $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ ενισχύει την κινητοποίηση στην πληθώρα ασβεστίου και φωσφόρου από το κόκαλο σε περίοδο στέρησης του ασβεστίου (JHCI/76/2003).

Το $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ ρυθμίζει την ομοιοστασία του ασβεστίου σε στενή συνεργασία με το PTH, το οποίο είναι η κύρια ορμόνη που ρυθμίζει το εξωκυτταρικό ιονισμένο ασβέστιο από το λεπτό έντερο. Το PTH υποκινεί τη σύνθεση $1,25(\text{OH})_2\text{D}_3$ και $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ καταστέλλει τη σύνθεση και την έκκριση PTH και ελέγχει την αύξηση του παραθυρεοειδή αδένα μέσω του αρνητικού κανονισμού γονιδίων. Οι μελέτες στο πειραματικό ποντίκι VDR προτείνουν ότι VDR είναι ουσιαστικό, αλλά λειτουργεί σε συνεργασία με το ασβέστιο και το φωσφορικό άλας (JHCI/76/2003).

Το $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ και η θερμιδοδεσμευτική έκφραση, και αυτή επιταχύνει την εξαρτώμενη μεταφορά του ασβεστίου PTH από το ακραίο λεπτό έντερο, το οποίο έχει το πιο υψηλό επίπεδο του VDR. Η ενισχύομενη επίδραση του $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ στη νεφρική απορρόφηση φωσφορικού άλατος είναι μια έμμεση δράση μέσω της καταστολής του PTH. Η σύνθεση και οι κυψελοειδείς δέκτες για $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ έχουν βρεθεί όχι μόνο στο έντερο, το νεφρό και το κόκαλο αλλά και σε πολλούς άλλους ιστούς, που προτείνουν ότι $1,25(\text{OH})_2\text{D}$ είναι θεμελιώδες στον κανονισμό της

έκφρασης των γονιδίων σε πολλούς τύπους κυττάρων εκτός από τον πιθανό ρόλο του στον ενδοκυτταρικό κανονισμό ασβεστίου (JHCI/76/2003).

Η ενεργός μορφή της βιταμίνης D ρυθμίζει την εντερική απορρόφηση του ασβεστίου από τη διατροφή. Η μεταφορά διευκολύνεται από δύο εξαρτώμενες δεσμευτικές πρωτεΐνες ασβεστίου 1,25-(OH)₂D. calbindin D9k (CaBP-D9k) και calbindin D28k (CaBP-D28k). Έτσι, αναγνωρίζεται ότι η σημαντικότερη απάντηση του εντέρου στη βιταμίνη D είναι μια αύξηση στη σύνθεση calbindin, αν και η λειτουργία του calbindin δεν είναι ακόμα σαφής. Υπάρχουν κάποια στοιχεία για να προταθεί ότι συσχετίζονται με την εντερική μεταφορά του ασβεστίου (JHCI/76/2003).

Η απορρόφηση του μαγνησίου μέσω του εντέρου περιλαμβάνει και τους ενεργούς και ενεργητικούς μηχανισμούς αλλά πολύ λιγότερο στενά ρυθμίζεται από 1,25-(OH)₂D από την απορρόφηση του ασβεστίου. Η μεταφορά του ανόργανου φωσφορικού άλατος στα φωτοδοτικά σύνορα εξαρτάται από τον όμοιο-μεταφορέα νάτριο φωσφορικό άλας αυτό είναι το βήμα στο οποίο είναι ρυθμισμένο 1,25-(OH)₂D η απορρόφηση φωσφορικού άλατος που εμφανίζεται, αλλά οι μηχανισμοί είναι ανεπαρκώς κατανοητοί. Η αναρρόφηση του ασβεστίου στο ακραίο νεφρό ρυθμίζεται από 1,25-(OH)₂D₂ και PTH. Οι μηχανισμοί της ενεργού υπερκυτταρικής μεταφοράς του ασβεστίου είναι παρόμοιοι με εκείνους στο εντεροκύτταρο με 1,25-(OH)₂D₂ που υποκινεί την έκφραση της δεσμευτικής πρωτεΐνης του ασβεστίου. Το 1,25-(OH)₂D₂ μπορεί επίσης να υποκινήσει τη σύνθεση της αντλίας μεμβρανών πλάσματος, καθώς επίσης και ρυθμίζοντας τη δραστηριότητά του (JHCI/76/2003).

Οι εκθέσεις που υπάρχουν προτείνουν μια επίδραση 1,25-(OH)₂ της βιταμίνης D στην υποκίνηση της νεφρικής απορρόφησης του ασβεστίου. Το 1,25-(OH)₂D₃ είναι σε θέση να εντοπίσει στους πυρήνες των κυττάρων στο λεπτό έντερο τα ακραία νεφρικά όπου δεσμεύει στο δέκτη των βιταμινών D. Η δέσμευση στο VDR είναι γνωστή για να είναι ουσιαστική στην πρόληψη της ραχίτιδας και τον κανονισμό του ασβεστίου και του φωσφόρου. Η ενεργός ορμονική μορφή, 1,25(OH)₂ της βιταμίνης D, οι συγκεντρώσεις ασβεστίου ελέγχουν με τη διαμόρφωση της απορρόφησης ασβεστίου στο λεπτό έντερο, την αναρρόφηση του φωσφορικού άλατος, η ομοιοστασία στα νεφρικά και μέσω της απελευθέρωσης ασβεστίου από το κόκαλο. Ένας συγκεκριμένος πυρηνικός δέκτης για 1,25(OH)₂βιταμίνη D (δέκτης των βιταμινών D) εμφανίζεται στους ιστούς που περιλαμβάνονται με ομοιοστασία ασβεστίου, όπως το έντερο, το νεφρό και το κόκαλο (JHCI/76/2003).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2⁰ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΩΝ ΙΣΧΥΡΙΣΜΩΝ

2.1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στην εναρμόνιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που έχουν σχέση με τη χρήση των ισχυρισμών διατροφής και υγείας που διατυπώνονται στα τρόφιμα ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και η παροχή υψηλού επιπέδου προστασίας του καταναλωτή.

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στους ισχυρισμούς διατροφής και υγείας οι οποίοι διατυπώνονται στις εμπορικές ανακοινώσεις, είτε στην επισήμανση, είτε την παρουσίαση ή τη διαφήμιση των τροφίμων που διατίθενται ως έχουν στον τελικό καταναλωτή, συμπεριλαμβανομένων των τροφίμων που διατίθενται στην αγορά ασυσκευάστα ή χύδην.

Στην περίπτωση μη προσυσκευασμένων τροφίμων (συμπεριλαμβανομένων των φρέσκων προϊόντων, όπως τα φρούτα, τα λαχανικά ή το ψωμί) που διατίθενται για πώληση στον τελικό καταναλωτή και στις μονάδες εστίασης ή των τροφίμων που συσκευάζονται στον τόπο της πώλησής τους κατόπιν αιτήματος του αγοραστή ή προσυσκευάζονται με προοπτική να πωληθούν αμέσως, το άρθρο 7, και το άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχεία α) και β). Μπορούν να εφαρμόζονται οι εθνικές διατάξεις έως ότου η Επιτροπή θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 25, παράγραφος 2.

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται επίσης στα τρόφιμα που προορίζονται για τον εφοδιασμό εστιατορίων, νοσοκομείων, σχολείων, κυλικείων και παρόμοιων εγκαταστάσεων ομαδικής εστίασης.

Ένα εμπορικό σήμα, εμπορική ονομασία ή άλλη προσελκυστική ονομασία, που εμφανίζεται στην επισήμανση, την παρουσίαση ή τη διαφήμιση ενός τροφίμου και μπορεί να εκλαμβάνεται ως ισχυρισμός διατροφής ή υγείας δύναται να χρησιμοποιείται χωρίς να υπόκειται στις διαδικασίες έγκρισης που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό, εφόσον συνοδεύεται κατά την επισήμανση, παρουσίαση ή διαφήμισή του, από έναν σχετικό ισχυρισμό διατροφής ή υγείας ο οποίος είναι σύμφωνος προς τον παρόντα κανονισμό.

Όσον αφορά περιγραφείς κοινής χρήσης (ονομασίες) που χρησιμοποιούνται παραδοσιακά για να υποδηλώσουν κάποια ιδιαιτερότητα μιας κατηγορίας τροφίμων και ποτών που ενδέχεται να έχει επίπτωση στην υγεία του ανθρώπου, μπορεί να εγκρίνεται παρέκκλιση από την παράγραφο 3 σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 25, παράγραφος 2, κατόπιν αιτήσεως των υπευθύνων των επιχειρήσεων τροφίμων. Η αίτηση υποβάλλεται στην αρμόδια εθνική αρχή ενός κράτους μέλους η οποία θα την διαβιβάσει στην Επιτροπή χωρίς καθυστέρηση. Η Επιτροπή θεσπίζει και δημοσιοποιεί τους κανόνες για τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων τροφίμων, σύμφωνα με τους οποίους υποβάλλονται οι αιτήσεις αυτές, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται ότι η αίτηση εξετάζεται με διαφάνεια και εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των ακόλουθων κοινοτικών διατάξεων:

- α) οδηγία 89/398/ΕΟΚ και οδηγίες που εκδόθηκαν σχετικά με τρόφιμα για συγκεκριμένες διατροφικές χρήσεις,
- β) οδηγία 80/777/ΕΟΚ της 15ης Ιουλίου 1980 περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την εκμετάλλευση και τη θέση στο εμπόριο των φυσικών μεταλλικών νερών,
- γ) οδηγία 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 3ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης .
- δ) οδηγία 2002/46/ΕΚ (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/ΕΚ.).

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού:

- α) ισχύουν οι ορισμοί των εννοιών "τρόφιμα", "υπεύθυνος επιχείρησης τροφίμων", "διάθεση στην αγορά", και "τελικός καταναλωτής" που περιέχονται στο άρθρο 2 και στο άρθρο 3 παράγραφοι 3, 8 και 18, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων,
- β) ισχύει ο ορισμός της έννοιας "συμπλήρωμα διατροφής" που ορίζεται στην οδηγία 2002/46/ΕΚ,
- γ) ισχύουν οι ορισμοί των εννοιών "διατροφική επισήμανση", "πρωτεΐνες", "υδατάνθρακες", "σάκχαρα", "λιπαρά", "κορεσμένα", "μονοακόρεστα", "πολυακόρεστα", "εδώδιμες ίνες" της οδηγίας 90/496/ΕΟΚ,
- δ) ισχύει ο ορισμός της "επισήμανσης" ο οποίος περιέχεται στο άρθρο 1 παράγραφος 3, στοιχείο α), της οδηγίας 2000/13/ΕΚ. (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/ΕΚ.).

Επίσης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. "ισχυρισμός": κάθε μήνυμα ή απεικόνιση, η οποία δεν είναι υποχρεωτική σύμφωνα με την κοινοτική ή εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένης τυχόν εικαστικής, γραφικής ή συμβολικής απεικόνισης, υπό οποιαδήποτε μορφή, η οποία δηλώνει, υπονοεί ή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το τρόφιμο έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά,
2. "θρεπτική ουσία": οι πρωτεΐνες, οι υδατάνθρακες, τα λιπαρά, οι εδώδιμες ίνες, το νάτριο, οι βιταμίνες και τα ανόργανα άλατα που απαριθμούνται στο Παράρτημα της οδηγίας 90/496/ΕΟΚ, και ουσίες που ανήκουν σε μια από αυτές τις κατηγορίες, ή αποτελούν συστατικά τους,
3. "άλλη ουσία": μία ουσία η οποία δεν είναι θρεπτική αλλά επιφέρει θρεπτικό ή φυσιολογικό αποτέλεσμα,
4. "ισχυρισμός επί θεμάτων διατροφής": κάθε ισχυρισμός που δηλώνει, υπονοεί ή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ένα τρόφιμο διαθέτει ιδιαίτερες ευεργετικές θρεπτικές ιδιότητες λόγω:
 - α) της ενέργειας (θερμιδικής αξίας) που
 - i) παρέχει,
 - ii) παρέχει σε μειωμένο ή αυξημένο ποσοστό, ή
 - iii) δεν παρέχει, ή/ και

β) των θρεπτικών και άλλων ουσιών που

i) περιέχει,

ii) περιέχει σε μειωμένο ή αυξημένο ποσοστό, ή

iii) δεν περιέχει,

"ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας": κάθε ισχυρισμός που δηλώνει, υπονοεί ή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι υπάρχει σχέση μεταξύ μιας κατηγορίας τροφίμων, ενός τροφίμου ή ενός συστατικού του και της υγείας,

"ισχυρισμός περί μείωσης του κινδύνου εκδήλωσης ασθένειας": κάθε ισχυρισμός υγείας που δηλώνει, υπονοεί ή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η κατανάλωση μιας κατηγορίας τροφίμων, ενός τροφίμου ή ενός συστατικού του μειώνει σημαντικά τον παράγοντα κινδύνου για την εκδήλωση μιας ανθρώπινης ασθένειας,

"Αρχή": η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 178/2002 (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/ΕΚ.).

Προϋποθέσεις για τη χρήση των ισχυρισμών επί θεμάτων διατροφής και υγείας:

Έως τις 19 Ιανουαρίου 2009, η Επιτροπή καθορίζει, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 25 παράγραφος 2 ειδικά διαθρεπτικά χαρακτηριστικά (nutrient profiles), συμπεριλαμβανομένων των εξαιρέσεων, τα οποία πρέπει να διαθέτουν τρόφιμα ή συγκεκριμένες κατηγορίες τροφίμων, για να μπορούν να φέρουν ισχυρισμούς επί θεμάτων διατροφής και υγείας, καθώς και τις προϋποθέσεις για τη χρήση τέτοιων ισχυρισμών όσον αφορά τα διαθρεπτικά χαρακτηριστικά.

Τα διαθρεπτικά χαρακτηριστικά για τρόφιμα ή ορισμένες κατηγορίες τροφίμων καθορίζονται, αφού ληφθούν ιδίως υπόψη:

α) οι ποσότητες ορισμένων διαθρεπτικών και άλλων ουσιών που περιέχονται στο τρόφιμο, όπως τα λιπαρά, τα κορεσμένα λιπαρά οξέα, trans-λιπαρά οξέα, σάκχαρα και αλάτα/ νάτριο

β) ο ρόλος και η σημασία του τροφίμου (ή των κατηγοριών τροφίμων) και η συμβουλή του στη διαίτα του πληθυσμού γενικά ή, κατά περίπτωση, ορισμένων ομάδων υψηλού κινδύνου συμπεριλαμβανομένων των παιδιών

γ) η συνολική διαιτολογική σύνθεση του τροφίμου και την παρουσία διαθρεπτικών ουσιών που έχουν επιστημονικώς αποδεδειγμένες επιδράσεις στην υγεία.

Τα διαθρεπτικά χαρακτηριστικά βασίζονται στις επιστημονικές γνώσεις σχετικά με τη διαίτα και τη διατροφή καθώς και τη σχέση τους με την υγεία.

Για τον καθορισμό των διαθρεπτικών χαρακτηριστικών, η Επιτροπή ζητεί από την Αρχή να παράσχει, εντός 12 μηνών, σχετική επιστημονική γνώμη, εστιαζόμενη ιδίως στα εξής:

i) εάν πρέπει να καθορισθούν χαρακτηριστικά για τα τρόφιμα εν γένει και/ ή για κατηγορίες τροφίμων

ii) να λαμβάνονται υπόψη η επιλογή και η ισορροπία των διαθρεπτικών ουσιών,

iii) επιλογή ποσότητας αναφοράς /της βάσης για τα χαρακτηριστικά,

iv) μέθοδος που ακολουθεί για τον υπολογισμό των χαρακτηριστικών, και

v) τη σκοπιμότητα και τη δοκιμή του προτεινόμενου συστήματος.

Για τον καθορισμό των διαθρεπτικών χαρακτηριστικών, η Επιτροπή πραγματοποιεί διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ιδίως με τους υπεύθυνους επιχειρήσεων τροφίμων και με ομάδες καταναλωτών.

Τα διαθρεπτικά χαρακτηριστικά και οι προϋποθέσεις χρήσης τους προσαρμόζονται στα πρόσφατα δεδομένα για να ληφθούν οι σχετικές επιστημονικές εξελίξεις, κατά τη διαδικασία του άρθρου 25, παράγραφος 2, και κατόπιν διαβουλεύσεως με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ιδίως τους υπεύθυνους των επιχειρήσεων τροφίμων και τις ομάδες καταναλωτών.

Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, οι ισχυρισμοί επί θεμάτων διατροφής

α) που αφορούν τη μείωση των λιπαρών, κορεσμένων λιπαρών οξέων, trans-λιπαρών οξέων, σακχάρων και άλατος / νατρίου επιτρέπονται χωρίς να γίνεται μνεία σε χαρακτηριστικά για την ή τις συγκεκριμένες διαθρεπτικές ουσίες για τις οποίες διατυπώνεται ο ισχυρισμός, εφόσον συμμορφώνονται με τους όρους του παρόντος κανονισμού.

β) επιτρέπονται όταν μεμονωμένη διαθρεπτική ουσία υπερβαίνει τα διαθρεπτικά χαρακτηριστικά, υπό την προϋπόθεση ότι δήλωση σχετικά με τη συγκεκριμένη διαθρεπτική ουσία αναγράφεται πολύ κοντά, στην ίδια πλευρά και με τους ίδιους έντονους χαρακτήρες όπως και ο ισχυρισμός επί θεμάτων διατροφής. Η δήλωση διατυπώνεται ως εξής «Υψηλή περιεκτικότητα σε (...)»

Τα ποτά με περιεκτικότητα σε αιθανόλη άνω του 1,2 % κατ' όγκο δεν φέρουν ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας.

Όσον αφορά ισχυρισμούς επί θεμάτων διατροφής, επιτρέπονται μόνον ισχυρισμοί που αφορούν χαμηλά επίπεδα αιθανόλης ή τη μείωση της ενεργειακής αξίας για ποτά με περιεκτικότητα σε αιθανόλη άνω του 1,2% κατ' όγκο.

Ελλείπει συγκεκριμένων κοινοτικών κανόνων σχετικά με τους ισχυρισμούς επί θεμάτων διατροφής που αφορούν χαμηλά επίπεδα ή μείωση της περιεκτικότητας ή απουσία αιθανόλης ή μειωμένη ή μηδενική ενεργειακή αξία σε ποτά τα οποία, κανονικά, περιέχουν αιθανόλη, είναι δυνατόν να εφαρμόζονται εθνικοί κανόνες σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης.

Τρόφιμα ή κατηγορίες τροφίμων, άλλα από εκείνα περί των οποίων η παράγραφος 3, για τα οποία οι ισχυρισμοί επί θεμάτων διατροφής και υγείας πρέπει να περιοριστούν ή να απαγορευθούν, μπορούν να καθορισθούν με τη διαδικασία του άρθρου 25, παράγραφος 2, και υπό το πρίσμα των επιστημονικών ενδείξεων (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/EK.).

Ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας, εξαιρουμένων όσων αφορούν τη μείωση του κινδύνου εκδήλωσης ασθένειας και την ανάπτυξη και υγεία των παιδιών

Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας οι οποίοι περιγράφουν ή μνημονεύουν:

α) το ρόλο μιας θρεπτικής ή άλλης ουσίας στην αύξηση, την ανάπτυξη και τις λειτουργίες του οργανισμού, ή

β) ψυχολογικές λειτουργίες και λειτουργίες συμπεριφοράς, ή

γ) με την επιφύλαξη της οδηγίας 96/8/EK, σε αδυνάτισμα ή σε έλεγχο του βάρους ή σε μείωση του αισθήματος πείνας ή σε αύξηση του αισθήματος κορεσμού ή σε μείωση της διαθέσιμης ενέργειας από τη διαίτα,

και οι οποίοι επισημαίνονται στον κατάλογο της παραγράφου 3, επιτρέπονται χωρίς προσφυγή στις διαδικασίες των άρθρων 15 έως 18, εφόσον:

i) βασίζονται σε γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία και

ii) είναι ευκόλως κατανοητοί από το μέσο καταναλωτή.

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή καταλόγους με ισχυρισμούς, κατά την παράγραφο 1 το αργότερο έως 31 Ιανουαρίου 2008, συνοδευόμενους από τους σχετικούς όρους και από αναφορές στη σχετική επιστημονική αιτιολόγηση.

Ύστερα από διαβούλευση με την Αρχή, η Επιτροπή θεσπίζει, με τη διαδικασία του άρθρου 25, παράγραφος 2, κοινοτικό κατάλογο επιτρεπόμενων ισχυρισμών, κατά την παράγραφο 1, καθώς και όλους τους αναγκαίους όρους για τη χρήση αυτών των ισχυρισμών, το αργότερο έως 31 Ιανουαρίου 2010.

Τυχόν μεταβολές του καταλόγου της παραγράφου 3, και οποίες βασίζονται σε γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία, θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 25, παράγραφος 2, ύστερα από διαβούλευση με την Αρχή, με πρωτοβουλία της Επιτροπής ή ύστερα από αίτημα κράτους μέλους.

Οι προσθήκες ισχυρισμών στον αναφερόμενο στην παράγραφο 3 κατάλογο, που βασίζονται σε νέα επιστημονικά στοιχεία ή/ και περιλαμβάνουν αίτημα προστασίας δεδομένων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, εγκρίνονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18, με εξαίρεση τους ισχυρισμούς που αφορούν την ανάπτυξη και την υγεία των παιδιών, οι οποίοι εγκρίνονται κατά τη διαδικασία των άρθρων 15,16,17 και 19 (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/EK.).

Μεταβατικά μέτρα:

Τα τρόφιμα που διατίθενται στην αγορά ή επισημαίνονται πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και τα οποία δεν συμμορφώνονται προς τον παρόντα κανονισμό δύναται να διατίθενται στην αγορά μέχρι την ημερομηνία λήξεώς τους, αλλά όχι μετά την 31 Ιουλίου 2009. Όσον αφορά το άρθρο 4, παράγραφος 1, τα τρόφιμα δύναται να διατίθενται στην αγορά έως τη συμπλήρωση εικοσιτεσσάρων μηνών, κατ' ανώτατο όριο, μετά τον καθορισμό των σχετικών διαθρεπτικών χαρακτηριστικών και των προϋποθέσεων χρήσης τους.

Τα προϊόντα που φέρουν εμπορικά σήματα ή εμπορικές ονομασίες που υπήρχαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2006 και δεν είναι σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό μπορούν να διατίθενται στην αγορά μέχρι τις 19 Ιανουαρίου 2022, χρονικό σημείο μετά το οποίο εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων διατροφής οι οποίοι χρησιμοποιούνταν σε κράτος μέλος πριν από την 1η Ιανουαρίου 2006 σύμφωνα με εθνικές διατάξεις που ισχύουν για αυτούς και οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ,μπορούν να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται μέχρι 19 Ιανουαρίου 2010, υπ' ευθύνη των υπευθύνων των επιχειρήσεων τροφίμων και με την επιφύλαξη της λήψης μέτρων κατά το άρθρο 24.

Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων διατροφής υπό μορφή εικαστικής, γραφικής ή συμβολικής απεικόνισης, που συμμορφώνονται προς τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού, οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στο Παράρτημα και χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τους ειδικούς όρους και κριτήρια που έχουν καταρτισθεί στα πλαίσια των εθνικών διατάξεων ή κανόνων, υπόκεινται στα εξής:

α) Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή, μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2008 το αργότερο, τους ισχυρισμούς επί θεμάτων διατροφής και τις εθνικές διατάξεις ή κανόνες που εφαρμόζονται, μαζί με επιστημονικά δεδομένα προς στήριξη των διατάξεων ή των κανόνων αυτών.

β) Η Επιτροπή εκδίδει απόφαση σχετικά με τη χρήση των ισχυρισμών αυτών, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 25, παράγραφος 2.

Ισχυρισμοί επί θεμάτων διατροφής που δεν εγκρίνονται δυνάμει της διαδικασίας αυτής μπορούν να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται για δώδεκα μήνες μετά την έκδοση της απόφασης.

Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας του άρθρου 13, παράγραφος 1, στοιχείο α), επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού μέχρι την έγκριση του καταλόγου του άρθρου 13, παράγραφος 3, με ευθύνη των επιχειρήσεων τροφίμων, υπό τον όρο ότι είναι σύμφωνοι με τον παρόντα κανονισμό και τις ισχύουσες εθνικές διατάξεις που εφαρμόζονται σε αυτούς και με την επιφύλαξη της λήψης μέτρων διασφάλισης κατά το άρθρο 24.

Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας, πλην των ισχυρισμών των άρθρων 13, παράγραφος 1, στοιχείο α), και οι οποίοι χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, υπόκεινται στις εξής διαδικασίες:

α) Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας οι οποίοι έχουν αξιολογηθεί και εγκριθεί σε κράτος μέλος εγκρίνονται ως εξής:

- i. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή, μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2008 το αργότερο, τους ισχυρισμούς αυτούς συνοδευόμενους από έκθεση αξιολόγησης των επιστημονικών στοιχείων τον ισχυρισμό,
- ii. Κατόπιν διαβουλεύσεως με την Αρχή, η Επιτροπή, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 25, παράγραφος 2, εκδίδει απόφαση για τους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας οι οποίοι κατ' αυτόν τον τρόπο εγκρίνονται.

Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας, οι οποίοι δεν εγκρίνονται δυνάμει της παρούσας διαδικασίας, μπορούν να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται επί έξι μήνες από την έκδοση της απόφασης.

β) Ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας οι οποίοι δεν έχουν αξιολογηθεί και εγκριθεί σε κράτος μέλος: Οι ισχυρισμοί αυτοί μπορούν εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται υπό την προϋπόθεση ότι υποβάλλεται αίτηση σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό πριν από τις 19 Ιανουαρίου 2008. Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας οι οποίοι δεν εγκρίνονται δυνάμει της παρούσας διαδικασίας, μπορούν να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται επί έξι μήνες από τη λήψη απόφασης κατά το άρθρο 17, παράγραφος 3 (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/ΕΚ.).

2.1.1 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥΣ

ΧΑΜΗΛΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΞΙΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει χαμηλή ενεργειακή αξία καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερες από 40 kcal (170 kJ)/100g για στερεές τροφές ή περισσότερες από 20 kcal (80 kJ)/100 ml για υγρές τροφές. Για τα επιτραπέζια γλυκαντικά, ισχύει το όριο των 4 kcal (17 kJ)/μερίδα, με ισοδύναμες γλυκαντικές ιδιότητες 6 g καλαμοσακχάρου (περίπου 1 κουταλάκι του γλυκού καλαμοσακχάρου).

ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΞΙΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει μειωμένη ενεργειακή αξία καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν η ενεργειακή αξία έχει μειωθεί κατά 30 % τουλάχιστον, με ένδειξη του ή των χαρακτηριστικών που μειώνουν τη συνολική ενεργειακή αξία του τροφίμου.

ΧΩΡΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΞΙΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο δεν έχει ενεργειακή αξία καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερες από 4 kcal (17 kJ)/100 ml. Για τα επιτραπέζια γλυκαντικά, ισχύει το όριο των 0,4 kcal (1,7 kJ)/μερίδα, με ισοδύναμες γλυκαντικές ιδιότητες 6 g καλαμοσακχάρου (περίπου 1 κουταλάκι του γλυκού καλαμοσακχάρου).

ΧΑΜΗΛΑ ΛΙΠΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε λιπαρά καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 3 g λιπαρών ανά 100 g για στερεές τροφές ή 1,5 g λιπαρών ανά 100 ml για υγρές τροφές (1,8 g λιπαρών ανά 100 ml για το ημιαποβουτυρωμένο γάλα).

ΧΩΡΙΣ ΛΙΠΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο δεν περιέχει λιπαρά καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,5 g λιπαρών ανά 100 g ή 100 ml. Ωστόσο, απαγορεύονται οι ισχυρισμοί που εκφράζονται ως "X % χωρίς λιπαρά".

ΧΑΜΗΛΑ ΚΟΡΕΣΜΕΝΑ ΛΙΠΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε κορεσμένα λιπαρά καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον εάν το άθροισμα των κορεσμένων λιπαρών οξέων και των trans λιπαρών οξέων στο προϊόν δεν υπερβαίνει τα 1,5 g ανά 100 g για στερεές τροφές ή 0,75 g ανά 100 ml για υγρές τροφές και, σε κάθε περίπτωση, το άθροισμα των κορεσμένων λιπαρών οξέων και των trans λιπαρών οξέων δεν πρέπει να υπερβαίνει το 10 % της ενεργειακής αξίας.

ΧΩΡΙΣ ΚΟΡΕΣΜΕΝΑ ΛΙΠΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο δεν περιέχει κορεσμένα λιπαρά καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το άθροισμα των κορεσμένων λιπαρών και των trans λιπαρών οξέων δεν υπερβαίνει τα 0,1 g κορεσμένων λιπαρών ανά 100 g ή 100 ml.

ΧΑΜΗΛΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΣΑΚΧΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε σάκχαρα, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 5 g σακχάρων ανά 100 g για στερεές τροφές ή 2,5 g σακχάρων ανά 100 ml για υγρές τροφές.

ΧΩΡΙΣ ΣΑΚΧΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο δεν περιέχει σάκχαρα, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,5 g σακχάρων ανά 100 g ή 100 ml.

ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΑΚΧΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο δεν περιέχει πρόσθετα σάκχαρα, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει πρόσθετους μονοσακχαρίτες ή δισακχαρίτες ή άλλο τρόφιμο που χρησιμοποιείται για τις γλυκαντικές του ιδιότητες. Εάν υπάρχουν φυσικά σάκχαρα στο τρόφιμο, η επισήμανση θα πρέπει να φέρει και την ακόλουθη ένδειξη: "ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΦΥΣΙΚΑ ΣΑΚΧΑΡΑ".

ΧΑΜΗΛΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΝΑΤΡΙΟ /ΑΛΑΤΙ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε νάτριο /αλάτι καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,12 g νατρίου, ή ισοδύναμη ποσότητα αλατιού, ανά 100 g ή ανά 100 ml. Για τα νερά, πλην των φυσικών μεταλλικών νερών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 80/777/ΕΟΚ, η τιμή αυτή δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 2 mg νατρίου ανά 100 ml.

ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΝΑΤΡΙΟ /ΑΛΑΤΙ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει πολύ χαμηλή περιεκτικότητα σε νάτριο /αλάτι καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,04 g νατρίου, ή ισοδύναμη ποσότητα αλατιού, ανά 100 g ή ανά 100 ml. Ο ισχυρισμός αυτός δεν χρησιμοποιείται για τα φυσικά μεταλλικά νερά και τα άλλα νερά.

ΧΩΡΙΣ ΝΑΤΡΙΟ Ή ΑΛΑΤΙ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο δεν περιέχει νάτριο ή αλάτι, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,005 g νατρίου, ή ισοδύναμη ποσότητα αλατιού, ανά 100 g.

ΠΗΓΗ ΕΔΩΔΙΜΩΝ ΙΝΩΝ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο αποτελεί πηγή εδώδιμων ινών, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν περιέχει τουλάχιστον 3 g εδώδιμων ινών ανά 100 g ή τουλάχιστον 1,5 g εδώδιμων ινών ανά 100 kcal.

ΥΨΗΛΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΕΔΩΔΙΜΕΣ ΙΝΕΣ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει υψηλή περιεκτικότητα σε εδώδιμες ίνες, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν περιέχει τουλάχιστον 6 g εδώδιμων ινών ανά 100 g ή τουλάχιστον 3 g εδώδιμων ινών ανά 100 kcal.

ΠΗΓΗ ΠΡΩΤΕΪΝΩΝ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο αποτελεί πηγή πρωτεϊνών, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν τουλάχιστον το 12 % της ενεργειακής αξίας του τροφίμου παρέχεται από πρωτεΐνες.

ΥΨΗΛΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει υψηλή περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν τουλάχιστον το 20 % της ενεργειακής αξίας του τροφίμου παρέχεται από πρωτεΐνες.

ΠΗΓΗ [ΟΝΟΜΑ ΒΙΤΑΜΙΝΗΣ /ΩΝ] Ή /ΚΑΙ [ΟΝΟΜΑ ΑΝΟΡΓΑΝΟΥ ΑΛΑΤΟΣ /ΩΝ]

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο αποτελεί πηγή βιταμινών ή/ και ανοργάνων αλάτων, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν περιέχει τουλάχιστον μία σημαντική ποσότητα όπως ορίζεται στο παράρτημα της οδηγίας 90/496/ΕΟΚ ή μία ποσότητα που προβλέπεται από παρεκκλίσεις που παρέχονται σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1925/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006 [1], για την προσθήκη βιταμινών και ανόργανων στοιχείων και ορισμένων άλλων ουσιών στα τρόφιμα.

ΥΨΗΛΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ [ΟΝΟΜΑ ΒΙΤΑΜΙΝΗΣ /ΩΝ] Ή/ ΚΑΙ [ΟΝΟΜΑ ΑΝΟΡΓΑΝΟΥ ΑΛΑΤΟΣ /ΩΝ]

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει υψηλή περιεκτικότητα σε βιταμίνες ή/ και ανόργανα άλατα, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν περιέχει τουλάχιστον τη διπλάσια ποσότητα από την "πηγή [ΟΝΟΜΑ ΒΙΤΑΜΙΝΗΣ /ΩΝ] ή /και [ΟΝΟΜΑ ΑΝΟΡΓΑΝΟΥ ΑΛΑΤΟΣ /ΩΝ]".

ΠΕΡΙΕΧΕΙ [ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΘΡΕΠΤΙΚΗΣ Ή ΑΛΛΗΣ ΟΥΣΙΑΣ]

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο περιέχει θρεπτική ή άλλη ουσία, για την οποία ο παρών κανονισμός δεν θέτει ειδικούς όρους, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν είναι σύμφωνο με όλες τις εφαρμοστέες διατάξεις του παρόντος κανονισμού και ιδίως το άρθρο 5. Για τις βιταμίνες και τα ανόργανα άλατα, ισχύουν οι όροι για τη χρήση του ισχυρισμού "πηγή".

ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΘΡΕΠΤΙΚΗΣ ΟΥΣΙΑΣ)

Ο ισχυρισμός ότι έχει αυξηθεί η περιεκτικότητα μιας ή περισσότερων θρεπτικών ουσιών, πλην βιταμινών και ανόργανων αλάτων, και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν πληροί τις προϋποθέσεις για τον ισχυρισμό "πηγή" και η περιεκτικότητα έχει αυξηθεί τουλάχιστον κατά 30 % σε σύγκριση με ένα παρόμοιο προϊόν.

ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΘΡΕΠΤΙΚΗΣ ΟΥΣΙΑΣ)

Ο ισχυρισμός ότι έχει μειωθεί η περιεκτικότητα μιας ή περισσότερων θρεπτικών ουσιών, και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν η περιεκτικότητα έχει μειωθεί τουλάχιστον κατά 30 % σε σύγκριση με ένα παρόμοιο προϊόν, εκτός από την περίπτωση ιχνοστοιχείων όπου επιτρέπεται μια διαφορά της τάξης του 10 % ως προς τις τιμές αναφοράς που ορίζονται στην οδηγία 90/496/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και του νατρίου, ή της ισοδύναμης τιμής νατρίου, όπου επιτρέπεται μια διαφορά της τάξης του 25 %.

ΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΘΕΡΜΙΔΩΝ (LIGHT /LITE)

Ο ισχυρισμός ότι ένα προϊόν είναι μειωμένων θερμίδων, και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, πρέπει να πληροί τις ίδιες προϋποθέσεις με αυτές που καθορίζονται για τον όρο "μειωμένο". ο ισχυρισμός πρέπει επίσης να συνοδεύεται από ένδειξη του ή των χαρακτηριστικών που καθιστούν το προϊόν "μειωμένων θερμίδων" ("light" ή "lite").

ΕΚ ΦΥΣΕΩΣ /ΦΥΣΙΚΟ

Στην περίπτωση τροφίμων τα οποία εκ φύσεως πληρούν την ή τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν παράρτημα, ο όρος "εκ φύσεως /φυσικό" μπορεί να χρησιμοποιηθεί προτασσομένου του ισχυρισμού. (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/ΕΚ.).

2.2 ΑΡΘΡΟ 11^Α ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ . ΔΙΑΘΡΕΠΤΙΚΗ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ

α) Το παρόν άρθρο αφορά στην διαθρεπτική επισήμανση των τροφίμων που προορίζονται να διατεθούν ως έχουν στον τελικό καταναλωτή.

Εφαρμόζεται, επίσης, σε τρόφιμα που προορίζονται να διατεθούν σε εστιατόρια, νοσοκομεία, κυλικεία άλλες παρόμοιες μονάδες ομαδικής εστίασης που στο εξής θα καλούνται <<μονάδες ομαδικής εστίασης>>.

β) Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται:

- Στα φυσικά μεταλλικά νερά και σε άλλα νερά που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.

- Στους ρυθμιστές διαίτας, συμπληρώματα διατροφής.

γ) Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων για την επισήμανση του άρθρου 6 του κώδικα για τα τρόφιμα που προορίζονται για ειδική διατροφή, καθώς και των ειδικών διατάξεων που ισχύουν στην περίπτωσή τους.

Κατά την έννοια του άρθρου αυτού νοούνται ως:

α) <<Διαθρεπτική επισήμανση>>: Κάθε πληροφορία που εμφανίζεται στην επισήμανση και αφορά:

i) Στην ενεργειακή αξία (παρερχόμενη ενέργεια)

ii) Στις ακόλουθες θρεπτικές ουσίες:

-Πρωτεΐνες

-Υδατάνθρακες

-Λιπαρές ύλες

-Εδώδιμες ίνες

-Νάτριο

-Βιταμίνες και ανόργανα άλατα που απαριθμούνται στο παράρτημα, όταν περιέχονται στα τρόφιμα σε σημαντική ποσότητα, σύμφωνα με το εν λόγω παράρτημα.

β) Διαθρεπτικός ισχυρισμός: Κάθε παρουσίαση και διαφημιστικό μήνυμα που δηλώνει, υπαινίσσεται ή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι κάποιο τρόφιμο έχει ιδιαίτερες θρεπτικές ιδιότητες σε σχέση με την ενέργεια (θερμιδική αξία) που:

-Παρέχει

-Παρέχει σε μειωμένο ή αυξημένο ποσοστό ή

-Δεν παρέχει

Ωστόσο, δεν συνιστά διαθρεπτικό ισχυρισμό, η ποιοτική ή ποσοτική αναφορά σε ορισμένες θρεπτικές ουσίες, εάν αυτή απαιτείται από τον Κώδικα.

γ) <<Πρωτεΐνες>>: οι περιεχόμενες πρωτεΐνες που υπολογίζονται σύμφωνα με τον τύπο: πρωτεΐνη = ολικό άζωτο (KJELDAHL) X6,25

δ) <<Υδατάνθρακες>>: όλοι οι υδατάνθρακες που μεταβολίζονται στον ανθρώπινο οργανισμό, συμπεριλαμβανόμενων των πολυαλκοολών,

ε)<<Σάκχαρα>>: όλοι οι μονοσακχαρίτες και δισακχαρίτες που περιέχονται στα τρόφιμα, εξαιρουμένων των πολυαλκοολών,

στ)<<Λιπαρές ύλες>>: τα ολικά λιπίδια, συμπεριλαμβανομένων των φωσφολιπιδίων .

ζ)<<Κορεσμένα λιπαρά οξέα>>: όλα τα λιπαρά οξέα χωρίς διπλό δεσμό.

η)<<Μονοακόρεστα λιπαρά οξέα>>: όλα τα λιπαρά οξέα με ένα διπλό δεσμό

θ)<<Πολυακόρεστα λιπαρά οξέα>>: όλα τα λιπαρά οξέα με διπλούς δεσμούς διαχωρισμένους από cis, cis – μεθυλενομάδες.

ι)<< Εδώδιμες ίνες>>: Ο ορισμός και η μέθοδος προσδιορισμού θα καθοριστούν αργότερα.

κ)<<Μέση τιμή>>: Η τιμή που αντιπροσωπεύει καλύτερα την ποσότητα θρεπτικής ουσίας που περιέχεται σε συγκεκριμένο τρόφιμο, αφού ληφθεί υπόψη η ανοχή για τις εποχιακές διακυμάνσεις, τις καταναλωτικές συνήθειες καθώς και για άλλους παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν την πραγματική τιμή.

3.α) Με την επιφύλαξη του εδαφίου (β) η διαθρεπτική επισήμανση είναι προαιρετική.

β) Όταν στην επισήμανση, την παρουσίαση ή τη διαφήμιση, με εξαίρεση τις συλλογικές διαφημιστικές εκστρατείες, περιλαμβάνεται διαθρεπτικός ισχυρισμός, η διαθρεπτική επισήμανση είναι υποχρεωτική.

Επιτρέπονται μόνο οι διαθρεπτικοί ισχυρισμοί που αναφέρονται στην ενεργειακή αξία και στις θρεπτικές ουσίες του υπεδαφίου ii του εδαφίου (α) της παραγράφου 2, καθώς και στις ουσίες που ανήκουν σε μια από τις κατηγορίες των θρεπτικών αυτών ουσιών ή αποτελούν συστατικά τους.

Σε περίπτωση διαθρεπτικής επισήμανσης, οι πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται είναι εκείνες της ομάδας 1 ή της ομάδας 2, με τη σειρά που αναφέρονται παρακάτω:

-Ομάδα 1

i) Η ενεργειακή αξία

ii) Η ποσότητα των πρωτεϊνών, των υδατανθράκων, και των λιπαρών υλών.

-Ομάδα 2

i) Η ενεργειακή αξία

ii) Η ποσότητα των πρωτεϊνών, των υδατανθράκων, των σακχάρων, των λιπαρών υλών, των κορεσμένων λιπαρών οξέων, των εδώδιμων ινών και του νατρίου.

β) Όταν ο διαθρεπτικός ισχυρισμός αφορά στα σάκχαρα , τα κορεσμένα λιπαρά οξέα, τις εδώδιμες ίνες ή το νάτριο, οι πληροφορίες που παρέχονται είναι εκείνες της ομάδας 2,

γ) Η διαθρεπτική επισήμανση μπορεί, επίσης, να περιλαμβάνεται τις ποσότητες ενός ή περισσότερων από τις ακόλουθες ουσίες:

- Το άμυλο.

-Τις πολυαλκοόλες.

-Τα μονοακόρεστα λιπαρά οξέα.

-Τα πολυακόρεστα λιπαρά οξέα.

-Τη χοληστερόλη.

-Όλες τις βιταμίνες ή τα ανόργανα άλατα που απαριθμούνται στο παράρτημα και περιέχονται σε σημαντική ποσότητα, σύμφωνα με το εν λόγω παράρτημα.

δ)Είναι υποχρεωτική η αναγραφή ουσιών που ανήκουν σε μια από τις κατηγορίες των θρεπτικών ουσιών που αναφέρονται στα εδάφια (α) και (γ) ή αποτελούν συστατικά τους, όταν οι ουσίες αυτές αποτελούν το αντικείμενο του διαθρεπτικού ισχυρισμού.

Επιπλέον, όταν δηλώνεται η ποσότητα των πολυακόρεστων ή/ και μονοακόρεστων ή/ και το ποσοστό της χοληστερόλης, πρέπει να δηλώνεται, επίσης και ποσότητα των κορεσμένων λιπαρών οξέων.

Η τελευταία αυτή ένδειξη δεν αποτελεί στην περίπτωση αυτή, διαθρεπτικό ισχυρισμό κατά την έννοια του εδαφίου(β).

6.α) Η προς δήλωση ενεργειακή αξία υπολογίζεται με βάση τους ακόλουθους συντελεστές μετατροπής:

-Υδατάνθρακες (εκτός από τις πολυαλκοόλες): 4Kcal/ g- 17 KJ/g

-Πολυαλκοόλες: 2,4 Kcal/ g-10 KJ/g

-Πρωτεΐνες: 4Kcal/g-37KJ/g

-Αλκοόλη(αιθανόλη):7Kcal-29KJ/g

-Οργανικά οξέα: 3Kcal/g-13KJ/g

-salatrim: 6Kcal/g-13KJ/g

β) Η δήλωση της ενεργειακής αξίας και των περιεχόμενων θρεπτικών ουσιών ή των συστατικών τους πρέπει να γίνεται με αριθμούς (αριθμητικά).

Οι προς χρήση μονάδες είναι οι ακόλουθες:

-Ενέργεια:	Kj καιKcal
-Πρωτεΐνες :	γραμμάρια (g)
-Υδατάνθρακες:	>>
-Λιπαρές ύλες (εκτός από τη χοληστερόλη):	>>
-Εδώδιμες ίνες :	>>
-Νάτριο:	>>
-Χοληστερόλη	χιλιοστόγραμμα(mg)
-Βιταμίνη	οι μονάδες που ορίζονται στο παράρτημα

γ) Τα στοιχεία εκφράζονται ανά 100g ή 100ml.

Επιπλέον, οι πληροφορίες αυτές μπορεί να αναγράφονται ανά υποδεικνυόμενη στην ετικέτα δόση ή ανά μερίδα, με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται και ο αριθμός των μερίδων που περιέχονται στη συσκευασία.

δ) Οι ανωτέρω πληροφορίες, πρέπει να αναφέρονται στη μορφή υπό την οποία πωλείται το τρόφιμο. Όπου αυτό ενδείκνυται οι πληροφορίες αυτές, μπορεί να αναφέρονται σε παρασκευασμένο τρόφιμο, με την προϋπόθεση ότι ο τρόπος παρασκευής θα περιγράφεται λεπτομερώς και ότι η πληροφορία θα αφορά στο έτοιμο προς κατανάλωση τρόφιμο.

ε) Οι πληροφορίες που αφορούν στις βιταμίνες και τα ανόργανα άλατα πρέπει, επίσης, να εκφράζονται σε ποσοστά επί τοις εκατό της συνιστώμενης ημερήσιας παροχής(ΣΗΠ), όπως καθορίζεται στο παράρτημα για τις ποσότητες που ορίζονται στο έδαφος(γ).

Το ποσοστό επί τοις εκατό της συνιστώμενης ημερήσιας παροχής(ΣΗΠ) για τις βιταμίνες και τα ανόργανα άλατα μπορεί να αναφέρεται, επίσης, υπό μορφή γραφικής παράστασης που θα καθορισθεί.

στ) Στις περιπτώσεις που δηλώνονται τα σάκχαρα ή/ και οι πολυαλκοόλες ή/ και το άμυλο, η δήλωση ακολουθεί αμέσως μετά την αναφορά στους περιεχόμενους υδατάνθρακες, ως ακολούθως:

-Υδατάνθρακες	g από τα οποία:
-Σάκχαρα	g
-Πολυαλκοόλες	g
-Άμυλο	g

ζ) Στις περιπτώσεις που δηλώνεται η ποσότητα και/ ή το είδος των λιπαρών οξέων και/ ή ποσότητα της χοληστερόλης, η δήλωση ακολουθεί αμέσως μετά την αναφορά στα ολικά λιπίδια ως ακολούθως:

-Λιπαρές ύλες	g από τα οποία:
-Κορεσμένα	g
-Μονοακόρεστα	g

-Πολυακόρεστα	g
-Χοληστερόλη	mg

η) Οι αναγραφόμενες τιμές είναι οι μέσες τιμές που έχουν δεόντως καθοριστεί, κατά περίπτωση με:

- i. Ανάλυση του τροφίμου που πραγματοποιείται από τον παραγωγό.
- ii. Υπολογισμό με βάση τις γνωστές ή τις πραγματικές μέσες τιμές των συστατικών που χρησιμοποιήθηκαν.
- iii. Υπολογισμό με βάση γενικώς καθορισμένα και αποδεκτά δεδομένα.

α) Οι πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο πρέπει να εμφανίζονται συγκεντρωμένες σε ένα μέρος υπό μορφή πίνακα, με τους αριθμούς σε κάθετη ευθυγράμμιση, αν το επιτρέπει ο χώρος. Σε περίπτωση έλλειψης χώρου, η αναγραφή γίνεται γραμμικά.

β) Οι πληροφορίες αυτές πρέπει ν' αναγράφονται και στα ελληνικά, σε εμφανή θέση και κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι ευανάγνωστες και ανεξίτηλες.

8. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του παρόντος και για τα μη προσυσκευασμένα τρόφιμα που διατίθενται δίχως προσυσκευασία για πώληση στον τελικό καταναλωτή και στις μονάδες ομαδικής εστίασης ή τα τρόφιμα που συσκευάζονται επί τόπου κατά την πώλησή τους, κατόπιν αιτήματος του αγοραστή, ή προσυσκευάζονται με προοπτική να πωληθούν αμέσως. Σ' όλες τις περιπτώσεις αυτές, οι πληροφορίες οι σχετικές με τις θρεπτικές ιδιότητες του τροφίμου αναγράφονται, κατά τον τρόπο που ρητά αναφέρεται στο παρόν άρθρο, σε πινακίδα τοποθετημένη πλησίον του προς πώληση του τροφίμου.

Προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παρόντος άρθρου το ακόλουθο παράρτημα. (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/ΕΚ.).

2.2.1 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Βιταμίνες και ανόργανα άλατα που μπορεί να αναφέρονται και συνιστώμενη ημερήσια παροχή(ΣΗΠ).

Βιταμίνες Α	μg	800	Βιταμίνες Β12	μg	1
Βιταμίνες D	μg	5	Βιοτίνη	mg	0,15
Βιταμίνες E	mg	10	Παντοθεικό οξύ	mg	6
Βιταμίνες C	mg	60	Ασβέστιο	mg	800
Θειαμίνη	mg	1,4	Φωσφόρος	mg	800
Ριβοφλαβίνη	mg	1,6	Σίδηρος	mg	14
Νιασίνη	mg	18	Μαγνήσιο	mg	300
Βιταμίνη Β6	mg	2	Ψευδάργυρος	mg	15
Φολικό οξύ	μg	200	Ιώδιο	μg	150

Κατά κανόνα η ποσότητα που λαμβάνεται υπόψη για να αποφασιστεί ποια θεωρείται σημαντική ποσότητα αντιστοιχεί στο 15% της συνιστώμενης παροχής, όπως αυτή καθορίζεται στο παρόν παράρτημα για 100g ή 100 ml ή κατά συσκευασία αν περιέχει μια μόνο μερίδα (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/ΕΚ.).

2.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΙΣΧΥΡΙΣΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 13 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 1924/2006 ΕΚ «ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΥΣ ΕΠΙ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΠΟΥ ΔΙΑΤΥΠΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ»

Εισαγωγή

Σύμφωνα με την απαίτηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 20ής Δεκεμβρίου 2006 «σχετικά με τους ισχυρισμούς επί θεμάτων διατροφής και υγείας που διατυπώνονται στα τρόφιμα», τα κράτη μέλη να υποβάλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έναν κατάλογο των ισχυρισμών υγείας στο άρθρο 13 του κανονισμού.

Η Επιτροπή ύστερα από διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) η οποία και είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση των ισχυρισμών, και σε συνεργασία με τα Κράτη Μέλη, θα θεσπίσει κοινοτικό κατάλογο επιτρεπόμενων ισχυρισμών υγείας που εμπίπτουν στο άρθρο 13 του Κανονισμού καθώς και όλους τους αναγκαίους όρους για την χρήση αυτών. (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/ΕΚ.).

Ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ)ως Κεντρική Αρμόδια Αρχή για τα τρόφιμα θα συγκεντρώσει, θα συντάξει και θα αποστείλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ελληνικό Κατάλογο ισχυρισμών υγείας που εμπίπτουν στο άρθρο 13 του Κανονισμού 1924/2006.

Παρακάτω παρουσιάζεται το ισχύον νομικό πλαίσιο και αναπτύσσονται οι λεπτομέρειες της διαδικασίας για την υποβολή των ισχυρισμών στον ΕΦΕΤ, ώστε να διευκρινισθεί ποιοι ισχυρισμοί υγείας θα μπορούν να συμπεριληφθούν στον κατάλογο, ποια είναι τα απαιτούμενα επιστημονικά στοιχεία που πρέπει να υποβληθούν καθώς και ένα πρότυπο που θα χρησιμοποιηθεί για την ομοιόμορφη υποβολή των ισχυρισμών. (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/ΕΚ.).

Γενικές απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν όλοι οι ισχυρισμοί υγείας σύμφωνα με τον Κανονισμό 1924/2006/ΕΚ

Οι ισχυρισμοί υγείας μπορούν να χρησιμοποιούνται στην επισήμανση στην παρουσίαση και στην διαφήμιση των τροφίμων που διατίθενται στην αγορά της κοινότητας μόνον εάν συμμορφώνονται με τις διατάξεις του Κανονισμού. Σύμφωνα με τα άρθρα 3,5 και 12 του Κανονισμού 1924/2006/ΕΚ ισχύουν τα ακόλουθα:

Με την επιφύλαξη των Οδηγιών 200/13/ΕΚ και 84/450/ΕΟΚ, η χρήση των ισχυρισμών υγείας δεν πρέπει:

- α) να είναι ψευδής, διφορούμενη ή παραπλανητική
- β) να δημιουργεί αμφιβολίες σχετικά με την ασφάλεια ή/και τη διαθρεπτική επάρκεια των άλλων τροφίμων.
- γ) να ενθαρρύνει ή να εμφανίζει ως αποδεκτή την υπερβολική κατανάλωση ενός τροφίμου.
- δ) να δηλώνει, να υποδηλώνει ή να υπονοεί ότι η ισορροπημένη και ποικίλη διατροφή δεν μπορεί να παρέχει επαρκείς ποσότητες των διαθρεπτικών ουσιών γενικά.
- ε) να αναφέρεται σε αλλαγές των λειτουργιών του οργανισμού, οι οποίες θα μπορούσαν να προκαλέσουν αισθήματα φόβου στον καταναλωτή ή να εκμεταλλευθούν το φόβο του, είτε μέσω λεκτικών, είτε εικαστικών, γραφικών ή συμβολικών παραστάσεων.

στ) να υπονοούν ότι μπορεί να επηρεασθεί η υγεία από τη μη κατανάλωση του τροφίμου.

ζ) να αναφέρονται στο ρυθμό ή την ποσότητα απώλειας βάρους.

η) να αναφέρονται σε συστάσεις μεμονωμένων ιατρών ή επαγγελματιών στον τομέα της υγείας. Δεν περιλαμβάνονται οι εθνικές ενώσεις επαγγελματιών στον ιατρικό τομέα και στους τομείς της διατροφής ή της διαιτολογίας και τα ιδρύματα που σχετίζονται με την υγεία.

1. Επιτρέπεται η χρήση ισχυρισμών υγείας μόνον εάν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

α) η παρουσία, η απουσία ή η μειωμένη περιεκτικότητα, σε τρόφιμο ή κατηγορία τροφίμων, της διαθρεπτικής ή άλλης ουσίας για την οποία γίνεται ο ισχυρισμός έχει αποδεδειγμένα ευεργετικό διαθρεπτικό ή φυσιολογικό αποτέλεσμα, σύμφωνα με γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία.

β) η διαθρεπτική ή άλλη ουσία για την οποία γίνεται ο ισχυρισμός:

- i) περιέχεται στο τελικό προϊόν σε σημαντική ποσότητα όπως ορίζεται στην κοινοτική νομοθεσία ή, όπου δεν υπάρχουν τέτοιοι κανόνες, σε ποσότητα που θα επιφέρει το διαθρεπτικό ή φυσιολογικό αποτέλεσμα που δηλώνει ο ισχυρισμός σύμφωνα με γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία ή
- ii) δεν περιέχεται ή περιέχεται σε μειωμένη ποσότητα η οποία επιφέρει το διαθρεπτικό ή φυσιολογικό αποτέλεσμα που δηλώνει ο ισχυρισμός σύμφωνα με γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία .

γ) κατά περίπτωση, η διαθρεπτική ή άλλη ουσία για την οποία διατυπώνεται ο ισχυρισμός είναι σε μορφή που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον οργανισμό

δ) η ποσότητα του προϊόντος που ευλόγως αναμένεται να καταναλωθεί παρέχει σημαντική ποσότητα της διαθρεπτικής ή άλλης ουσίας για την οποία διατυπώνεται ο ισχυρισμός, όπως ορίζεται στην κοινοτική νομοθεσία ή, όταν δεν υπάρχουν τέτοιοι κανόνες, σημαντική ποσότητα που θα φέρει το διαθρεπτικό ή φυσιολογικό αποτέλεσμα που δηλώνει ο ισχυρισμός σύμφωνα με γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία..

ε) ο μέσος καταναλωτής να αναμένεται να κατανοεί τα ευεργετικά αποτελέσματα όπως αυτά διατυπώνονται στον ισχυρισμό.

Οι ισχυρισμοί υγείας αναφέρονται σε τρόφιμα έτοιμα προς κατανάλωση σύμφωνα με τις οδηγίες του παρασκευαστή (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/EK.).

Κατάλογος Ισχυρισμών Υγείας του άρθρου 13 του Κανονισμού 1924/2006/EK

Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας που εμπίπτουν στο άρθρο 13, περιγράφουν ή μνημονεύουν:

α) το ρόλο διαθρεπτικής ή άλλης ουσίας στην αύξηση, την ανάπτυξη και τις λειτουργίες του οργανισμού, ή

β) ψυχολογικές λειτουργίες και λειτουργίες συμπεριφοράς, ή

γ) με την επιφύλαξη της οδηγίας 96/8/EK, αδυνάτισμα ή έλεγχο του βάρους ή μείωση του αισθήματος πείνας ή αύξηση του αισθήματος κορεσμού ή μείωση της διαθέσιμης ενέργειας από τη διαίτα,

Οι ισχυρισμοί υγείας του άρθρου 13 πρέπει:

i) να βασίζονται σε γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία, και

ii) να είναι ευκόλως κατανοητοί από το μέσο καταναλωτή. (www.efet.gr Κανον.1924/2006/EK.).

Ο κατάλογος του άρθρου 13 δεν περιλαμβάνει ισχυρισμούς υγείας που:

- αναφέρονται στην ανάπτυξη και την υγεία των παιδιών
- αναφέρονται στην μείωση του κινδύνου εκδήλωσης ασθένειας
- αναφέρονται σε οποιαδήποτε κατηγορία τροφίμου, τρόφιμο ή το συστατικό τροφίμου (συμπεριλαμβανομένης και της διαθρεπτικής ουσίας) που έχει την ιδιότητα της θεραπείας, της πρόληψης ή της αγωγής της ασθένειας ή κάνει οποιαδήποτε αναφορά σε τέτοια ιδιότητα π.χ. ιατρικοί ισχυρισμοί.

Για την ένταξη ενός ισχυρισμού υγείας στον ελληνικό κατάλογο του άρθρου 13 του Κανονισμού 1924/2006/EK, οι ενδιαφερόμενοι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων τροφίμων θα υποβάλλουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία με την μορφή του παρακάτω πίνακα υποβολής ισχυρισμών:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3.1. ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΙΣΧΥΡΙΣΜΩΝ

Food Category Food or Food Component	Health Relationship	Conditions for the claim to be valid	Nature of evidence	References	Example of wording

Για την ταχύτερη διεκπεραίωση του φακέλου, η συμπλήρωση του πίνακα θα πρέπει να γίνει στην αγγλική γλώσσα. Ωστόσο για την ορθότερη απόδοση στα ελληνικά των ισχυρισμών που θα υποβληθούν και αξιολογηθούν από την EFSA, ο πίνακας θα πρέπει να περιλαμβάνει τις προϋποθέσεις της στήλης 3 καθώς και την διατύπωση του ισχυρισμού της στήλης 6 και στην ελληνική γλώσσα.

Οδηγίες για την συμπλήρωση του πίνακα καθώς και υποδείγματα με συμπληρωμένους πίνακες δίδονται στα Παραρτήματα 1 και 2 αντίστοιχα. (www.efet.gr Κανον.1924/2006/EK.).

Τρόφιμα που εμπίπτουν στο άρθρο 13

Στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 13 του Κανονισμού 1924/2006/EK εμπίπτουν όλα τα τρόφιμα κατά την έννοια του άρθρου 2 του Καν. 178/2002/EK. Διευκρινίζεται ότι περιλαμβάνονται: τα φυσικά μεταλλικά νερά, τα συμπληρώματα διατροφής, τα τρόφιμα ειδικής διατροφής και τα νεοφανή τρόφιμα. Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκα, οι ισχυρισμοί που κάνουν αναφορά στην ανάπτυξη και την υγεία των παιδιών ή στην μείωση κινδύνου εκδήλωσης μιας ασθένειας δεν εντάσσονται στο άρθρο 13 και εγκρίνονται με τη διαδικασία του άρθρου 14.

Τρόπος υποβολής ισχυρισμών

Δεδομένου ότι ο κατάλογος θα κατατεθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και προκειμένου να αποφευχθούν παρερμηνείες κατά τη μετάφραση των κειμένων, ως γλώσσα υποβολής των στοιχείων προτείνεται η Αγγλική. Ωστόσο, η διατύπωση του ισχυρισμού ή/και οι αναγκαίοι όροι για τη χρήση του που θα τον συνοδεύουν (στήλες 3 και 6 του πρότυπου πίνακα), πρέπει να υποβάλλονται και στην Ελληνική γλώσσα. (www.efet.gr Κανον.1924/2006/EK.).

Μεταβατική Περίοδος μέχρι την Έγκριση του Κοινοτικού Καταλόγου του άρθρου 13

Μέχρι την υιοθέτηση του Κοινοτικού Καταλόγου Ισχυρισμών του άρθρου 13 (το αργότερο ως 31/01/2010), προβλέπονται διαφορετικές μεταβατικές διατάξεις ως εξής:

A. οι ισχυρισμοί υγείας που περιγράφουν ή μνημονεύουν το ρόλο διαθρεπτικής ή άλλης ουσίας στην αύξηση, την ανάπτυξη και τις λειτουργίες του οργανισμού, μπορούν να γίνονται με ευθύνη των επιχειρήσεων τροφίμων, υπό τον όρο ότι είναι σύμφωνοι με τις γενικές απαιτήσεις του Κανονισμού, και με την επιφύλαξη της λήψης μέτρων διασφάλισης από την αρμόδια αρχή.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κανονισμού, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μπορούν να ζητούν από τον υπεύθυνο της επιχείρησης τροφίμων ή το άτομο που διαθέτει προϊόν στην αγορά να προσκομίσει όλα τα σχετικά στοιχεία και δεδομένα που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με τον κανονισμό.

B. Οι ισχυρισμοί υγείας που περιγράφουν ή μνημονεύουν

i) Ψυχολογικές λειτουργίες και λειτουργίες συμπεριφοράς, ή

ii) Αδυναμία ή έλεγχο του βάρους ή μείωση της διαθέσιμης ενέργειας από τη

δίαιτα αισθήματος κορεσμού ή μείωση της διαθέσιμης ενέργειας από τη δίαιτα μπορούν να χρησιμοποιούνται υπό την προϋπόθεση ότι κατατίθεται στον ΕΦΕΤ η αίτηση που έχει υποβληθεί στην Επιτροπή από το κράτος μέλος στο οποίο είχαν επιτραπεί οι ισχυρισμοί αυτοί σύμφωνα με τις διατάξεις του. Οι ισχυρισμοί υγείας οι οποίοι δεν θα εγκριθούν σε κοινοτικό επίπεδο, με απόφαση που μπορεί να ληφθεί ακόμη και πριν από την 31-01-2010, θα μπορούν να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται επί έξι μήνες από τη λήψη της σχετικής απόφασης. (www.efet.gr Κανον.1924/2006/EK.).

Επιπλέον υποχρεωτικές ενδείξεις στα τρόφιμα με ισχυρισμούς υγείας του άρθρου 13

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Καν. 1924/2006/EK τα τρόφιμα που φέρουν ισχυρισμούς υγείας πρέπει στην επισήμανση ή, εάν δεν υπάρχει επισήμανση, στην παρουσίαση και τη διαφήμιση, να περιλαμβάνουν και τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) δήλωση που να επισημαίνει τη σπουδαιότητα της ποικίλης και ισορροπημένης διατροφής και του υγιεινού τρόπου ζωής.

β) η ποσότητα του τροφίμου και ο τρόπος κατανάλωσης που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το ευεργετικό αποτέλεσμα που δηλώνει ο ισχυρισμός,

γ) κατά περίπτωση, δήλωση προς τα άτομα που πρέπει να αποφεύγουν την κατανάλωση του τροφίμου, και

δ) κατάλληλη προειδοποίηση για τα προϊόντα που ενδέχεται να αποτελούν κίνδυνο για την υγεία σε περίπτωση υπερβολικής κατανάλωσης τους. (www.efet.gr Κανον.1924/2006/EK.).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3.2.ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΑ

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Food Category, Food or Food Component	Health Relationship	Conditions for the claim to be valid	Nature of evidence	References	Example of wording

Στήλη 1: Food Category, Food or Food Component
Κατηγορία τροφίμου, Τρόφιμο ή Συστατικό Τροφίμου

Στη στήλη 1 του πρότυπου πίνακα αναγράφεται:

- η κατηγορία τροφίμων, δηλαδή φρούτα, λαχανικά, ολόκληρα δημητριακά, λιπαρά ψάρια,
- το τρόφιμο, δηλαδή τομάτα, βρώμη ολικής άλεσης, σολομός
- το συστατικό τροφίμων μπορεί να περιλαμβάνει
 - διαθρεπτική ουσία, π.χ. Μακροσυστατικό όπως πρωτεϊνών, πηγή υδατανθράκων ή απαραίτητα λιπαρά οξέα, Μικροσυστατικά όπως βιταμίνες ή ανόργανα άλατα,
 - συστατικό, π.χ. Πρωτεΐνη ορού γάλακτος, πρωτεΐνη σόγιας, ινσουλίνη, άλλες φυτικές ίνες όπως το πίτουρο βρώμης, διαλύτες φυτικές ίνες β-γλυκάνη, ωμέγα-3 λιπαρά οξέα, την L-λυσίνη, τις στερόλες και στανόλες, λυκοπένιο, τη λουτεΐνη, τα προβιοτικά, τα πρεβιοτικά όπως οι φρουκτοολιγοσακχαρίτες (FOS), πολυακόρεστο λινελαικό οξύ (CLA),
 - βότανο, π.χ. σκορδο, πιπερόζα, συνοδευόμενο και από την λατινική επιστημονική ονομασία του
- το συμπλήρωμα διατροφής, δίνοντας τον χαρακτηρισμό του συμπληρώματος συγκεκριμένα
- το διαιτολόγιο – πρόγραμμα διατροφής (συνδυασμός τροφίμων σε μια συγκεκριμένη δίαιτα) θα πρέπει να χαρακτηρίζεται και να περιγράφεται επαρκώς. Σε κάθε περίπτωση το ευεργετικό αποτέλεσμα στην υγεία θα πρέπει να συνδέεται με τις διαθρεπτικές ή άλλες ουσίες που περιλαμβάνονται σε τέτοια διαιτολόγια. (www.efet.gr. Kanon. 1924/2006/EK.)

Στήλη 2: Health Relationship
Συσχέτιση με την υγεία

Στη στήλη 2 του πρότυπου πίνακα αναγράφεται το ευεργετικό αποτέλεσμα της κατηγορίας τροφίμου, τροφίμου ή του συστατικού ή διαιτολογίου της στήλης 1, στην υγεία. Για παράδειγμα, οι διαθρεπτικές ή/και άλλες ουσίες μπορούν να είναι απαραίτητες ή/και να συμβάλλουν στη δομή και τις λειτουργίες συγκεκριμένων οργάνων ή σε διάφορες φυσιολογικές λειτουργίες, π.χ. αναπαραγωγή, σύλληψη, ανάπτυξη και εξέλιξη του οργανισμού. Τα ευεργετικά αποτελέσματα στην υγεία θα πρέπει να αναγράφονται με ακρίβεια και να είναι σύμφωνα με την επιστημονική τεκμηρίωση που ακολουθεί στη στήλη 5. Απαραίτητο είναι να διευκρινίζεται και ομάδα-στόχος (όλος ο πληθυσμός, συγκεκριμένη ηλικία/φύλο) καθώς και η αποκλειόμενη ομάδα (π.χ. θηλάζουσες μητέρες) (www.efet.gr Kanon. 1924/2006/EK.).

Στήλη 3: Conditions for the claim to be valid
Αναγκαίοι Όροι για τη χρήση των ισχυρισμών

Στη στήλη 3 του πρότυπου πίνακα αναγράφονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ώστε ο ισχυρισμός να είναι έγκυρος.

- Η ποσότητα της κατηγορίας τροφίμου, του τροφίμου ή του συστατικού του τροφίμου που επιφέρει το διαθρεπτικό ή φυσιολογικό αποτέλεσμα που

δηλώνεται με τον ισχυρισμό, π.χ. φυτικές στερόλες 1.6g/ημέρα, ένδειξη της ποσότητας των βοτάνων ή/και των δραστικών συστατικών, 1(30g) μπισκότο πίτουρου βρώμης.

- Όπου απαιτείται πρέπει να αναφέρεται η ημερησία ποσότητα του παρεχόμενου / απαλειφόμενου δραστικού συστατικού από την ημερησία πρόσληψη τροφίμου ή κατηγορίας τροφίμου για το οποίο γίνεται ο ισχυρισμός, π.χ. 1.6g φυτικών στερολών παρέχονται από 1 ρόφημα (100ml).
- Όπου απαιτείται πρέπει να αναφέρεται εάν το ευεργετικό αποτέλεσμα που δηλώνει ο ισχυρισμός είναι ορατό άμεσα ή μετά από παρατεταμένη συστηματική κατανάλωση. Ο χρόνος της παρατεταμένης περιόδου πρέπει να συμπεριληφθεί, π.χ. αμέσως ή μετά από μια περίοδο συστηματικής κατανάλωσης (να προσδιοριστεί πόσες ημέρες).
- Πρέπει να αναφέρονται τα όρια, από άποψη ασφάλειας, στην πρόσληψη του δραστικού συστατικού που παρέχεται από το/α τρόφιμο/α. Οποιοσδήποτε κίνδυνος όσον αφορά στις δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία, στις ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού καθώς και στα μέγιστα ασφαλή όρια πρόσληψης του τροφίμου (με το δραστικό συστατικό) πρέπει να αναγράφεται, π.χ. « το μέγιστο ασφαλές όριο φυτικών στερολών είναι 3g ανά ημέρα. Αυτό παρέχεται από 2 ροφήματα (200mls). Οι ευαίσθητες ομάδες περιλαμβάνουν τα παιδιά και τις έγκυες γυναίκες που τους συμβουλεύουν να αποφεύγουν τρόφιμα με φυτικές στερόλες».
- Όπου απαιτείται, θα πρέπει να υπάρχει ένδειξη για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ουσίας (καταγωγή, μορφή κ.τ.λ.). Στην περίπτωση των βοτάνων για παράδειγμα θα αναφέρεται η προέλευση, το μέρος του φυτού που χρησιμοποιείται, τα χαρακτηριστικά του απομονωμένου τμήματος ή του εκχυλίσματος, συμπεριλαμβανομένων όπου απαιτείται τα ελάχιστα ή μέγιστα όρια των δραστικών συστατικών και αναφορά στην ποσότητα που χρειάζεται για να επιφέρει το αποτέλεσμα που δηλώνεται στον ισχυρισμό.
- Όπου απαιτείται, πρέπει να γίνει αναφορά στην επίδραση άλλων συστατικών που περιέχονται στο εν λόγω τρόφιμο, ή άλλων τροφίμων που συμμετέχουν στη διαίτα/διατροφή και στη βιοδιαθεσιμότητα της ουσίας/ της διαθρεπτικής ουσίας, π.χ. η απορρόφηση του ασβεστίου ενισχύεται από την δράση της βιταμίνης D.
- Όπου απαιτείται, πρέπει να δίνονται πληροφορίες για την επεξεργασία, π.χ. η επεξεργασία μπορεί να έχει επιπτώσεις στις ουσίες όπως τις ασταθείς βιταμίνες ή τις φυτικές ίνες όπως η β-γλυκάνη (www.efet.gr Κανον.1924/2006/EK.).

Στήλη 4: Nature of evidence Πηγές τεκμηρίωσης

Στη στήλη 4 του πρότυπου πίνακα γίνεται συνοπτική περιγραφή κάθε αναφοράς που περιλαμβάνεται στη στήλη 5 ώστε να βοηθήσει EFSA στην αξιολόγηση των βιβλιογραφικών αναφορών που υποβάλλονται.

Η σχέση μεταξύ της διαθρεπτικής ουσίας, άλλων ουσιών, κατηγορίας τροφίμου, τροφίμου ή συστατικού του τροφίμου και της υγείας μπορεί να αποδειχθεί με διάφορα είδη μελετών. Είναι πολύ σημαντική η αξιοπιστία της μεθόδου, δεδομένου ότι η εγκυρότητα του είδους της έρευνας εξαρτάται από την ποιότητα του σχεδιασμού, της εκτέλεσης και ανάλυσης. Εν συντομία, οι έρευνες σε ανθρώπους

έχουν υψηλότερο επίπεδο τεκμηρίωσης σε σχέση με αυτές στα ζώα και τις in vitro μελέτες, οι οποίες μόνες τους είναι στις περισσότερες περιπτώσεις ανεπαρκείς και οι κλινικές μελέτες έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα από τις μελέτες που στηρίζονται στην παρατήρηση ή σε επιδημιολογικά δεδομένα. (www.efet.gr Κανον.1924/2006/EK.).

Οι ισχυρισμοί του Άρθρου 13 βασίζονται σε γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να αξιολογηθεί το σύνολο των διαθέσιμων στοιχείων και να γίνει εκτίμηση κατά περίπτωση. Σε πολλές περιπτώσεις αυτή η διαδικασία αξιολόγησης έχει ήδη πραγματοποιηθεί από ομάδες εμπειρογνομόνων και οργανισμούς. Παράδειγμα αποτελεί και η περίπτωση διαθέσιμων στοιχείων που συνήθως συναντώνται σε αναγνωρισμένα επιστημονικά συγγράμματα, μονογραφίες, επιστημονικές γνωμοδοτήσεις από επίσημους και ανεξάρτητους επιστημονικούς φορείς (π.χ. SCF, EFSA, κλπ) και ισχυρισμούς ήδη εγκεκριμένους από εθνικές αρχές (π.χ. FDA) (www.efet.gr Κανον.1924/2006/EK.).

Οι αναφορές σε επιστημονικά στοιχεία για την τεκμηρίωση των ισχυρισμών υγείας μπορούν να προέλθουν από μια ή περισσότερες από τις παραπάνω πηγές. Μόνο όταν η κατηγορία τροφίμου, το τρόφιμο ή το συστατικό τροφίμου υποστηρίζεται από μικρότερης βαρύτητας τεκμηρίωση, θα πρέπει να συμπεριληφθούν οι επιμέρους επιστημονικές δημοσιεύσεις ως σημείο αναφοράς των διαθέσιμων γενικώς αποδεκτών επιστημονικών στοιχείων. (www.efet.gr Κανον.1924/2006/EK.).

Η ορολογία που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη συμπλήρωση της στήλης είναι:

- Επίσημος φορέας
- Σχετικά επιστημονικά συγγράμματα
- Μονογραφίες
- Κριτικές ανασκοπήσεις
- Μελέτες στον άνθρωπο
- Μελέτες στα ζώα
- Άλλο- απαιτείται σχετική περιγραφή (www.efet.gr).

Στήλη 5: References Αναφορές – Βιβλιογραφία

Στη στήλη 5 του πρότυπου πίνακα καταγράφονται οι βιβλιογραφικές αναφορές οι οποίες θα πρέπει να είναι πλήρεις και να επιτρέψουν την ταχεία και αποτελεσματική αξιολόγηση. Για το σκοπό αυτό καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να αναγράφονται κατά προτεραιότητα αυτές με την σημαντικότερη τεκμηρίωση.

Οι βιβλιογραφικές αναφορές πρέπει να περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πληροφορίες κατά περίπτωση: Συντάκτες, Ημερομηνία, Τίτλος, Περιοδικό/Σύγγραμμα, Τεύχος περιοδικού και αναφορά σελίδων.

Όπου οι ισχυρισμοί δεν τεκμηριώνονται από αναγνωρισμένα συγγράμματα και μονογραφίες ομάδων ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων, οι αιτούντες πρέπει να διαθέτουν σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή τις επιμέρους επιστημονικές δημοσιεύσεις και να παρέχουν αντίγραφα αυτής της τεκμηρίωσης (άρθρα κ.τ.λ.) στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα Κράτη Μέλη ή την EFSA όποτε τους ζητηθεί. Για την τεκμηρίωση επιμέρους επιστημονικών δημοσιεύσεων πρέπει να δίδονται τα ακόλουθα στοιχεία: τίτλος της μελέτης, συγγραφείς (και ο φορέας στον οποίον ανήκουν), περιοδικό ή

βιβλίο αναφοράς, σκοπός της μελέτης, είδος μελέτης/σχεδιασμός. Όπου είναι διαθέσιμες οι διευθύνσεις ιστοχώρου πρέπει να αναγράφονται (www.efet.gr Κανον.1924/2006/ΕΚ.).

Στήλη 6: Example of wording
Πρόταση διατύπωσης ισχυρισμού

Στη στήλη 6 του πρότυπου πίνακα καταχωρούνται προτάσεις διατύπωσης των ισχυρισμών υγείας που θα αναγράφονται ή θα αναγραφούν στις ετικέτες των τροφίμων ή σε διαφημίσεις ή άλλους τρόπους προώθησης, προκειμένου να συμπεριληφθούν στον κοινοτικό κατάλογο ισχυρισμών. Οι προτάσεις αυτές θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις γενικές αρχές και τους όρους των Άρθρων 3, 5 και 10 του Κανονισμού 1924/2006/ΕΚ.

Είναι σημαντικό οι ισχυρισμοί στα τρόφιμα να είναι ευκόλως κατανοητοί από τον καταναλωτή και να μην τον παραπλανούν. Η διατύπωση θα πρέπει να εξηγεί τη φύση του ευεργετικού αποτελέσματος στην υγεία. Π.χ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3.3

Food Category, Food or Food Component	Health Relationship	Example of wording
Ασβέστιο	Απαραίτητο για την ομαλή δομή των οστών και των δοντιών	Διατηρεί τα οστά και τα δόντια γερά και υγιή

(www.efet.gr Κανον.1924/2006/ΕΚ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ "ΤΡΟΦΙΜΩΝ" ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΚΩΔΙΚΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 1924/2006

Με βάση όσα αναφέρθηκαν ανώτερα, ελήφθησαν κάποια δείγματα από σούπερ μάρκετ και τα αναλύσαμε με την βοήθεια του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών Άρθρου 11α και με το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006:

Εικόνα 3.1. Becel pro-activ

Λιπαρή ουσία για επιλεγμένη γαρνιτούρα με 30% λιπαρά
Κάθε μερίδα Becel pro-activ περιέχει 0,75g φυτικών στερολών.

ΜΕΣΗ ΔΙΑΘΡΕΠΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΑΝΑ 100g	
Ενέργεια*	1368kJ / 332 kcal
Πρωτεΐνες	0,1g
Υδατάνθρακες	4,2g
Λιπαρά*	35 g
Κακορεσμένα	8,5g
Μονοκόρεστα	12g
Πολυκόρεστα	14g
ω-3	2g
ω-6	12g
Φυτικές ίνες	1g
Νάτριο	1g
Βιταμίνη Α	(100% της ΣΗΠ**) 800µg
Βιταμίνη D	(150% της ΣΗΠ**) 7,5µg
Βιταμίνη Ε	(200% της ΣΗΠ**) 20mg
Βιταμίνη Β6	(250% της ΣΗΠ**) 5mg
Φολικό οξύ	(500% της ΣΗΠ**) 1000µg
Βιταμίνη Β12	(500% της ΣΗΠ**) 5µg

* Δεν συμπεριλαμβάνονται οι στερόλες γιατί δεν συσκευάζονται

Εικόνα 3.2. Μέση Διαθρεπτική Αξία του Becel pro-activ

Με βάση την Εικόνα 3.1 και την Εικόνα 3.2 το Becel pro-activ αποτελείται από τους ακόλουθους ισχυρισμούς: Χαμηλά λιπαρά, χωρίς αλάτι και υδρογονώμενα, προσθήκη φυτικών στερολών και είναι κλινικά αποδεδειγμένο ότι μειώνει τη χοληστερόλη. Σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών Άρθρο 11^α και με το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006. Για να ισχύει ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε λιπαρά καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το δεν περιέχει

περισσότερα από 3g λιπαρών ανά 100g. Όμως στην Μέση Διαθρεπτική Αξία του Becel pro-actin (Εικόνα 3.2), τα λιπαρά περιέχονται σε 35g λιπαρών ανά 100g, εκ των οποίων κεκορεσμένα είναι 8,5g, μονοακόρεστα 12g, πολυακόρεστα 14g.

Ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο δεν περιέχει αλάτι / νάτριο, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,005g νατρίου ανά 100g. Στο προϊόν Becel pro-actin η περιεκτικότητα σε αλάτι είναι σε πάρα πολύ μικρές ποσότητες (σε ίχνη).

Επίσης ο ισχυρισμός αποτελεί πηγή εδώδιμων ινών, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν περιέχει τουλάχιστον 3g εδώδιμων ινών ανά 100g. Στο συγκεκριμένο προϊόν οι εδώδιμες ίνες βρίσκονται σε παρά πολύ μικρή περιεκτικότητα.

Στην Εικόνα 3.1 του προϊόντος Becel pro-actin αναφέρεται ο ισχυρισμός ότι μειώνει τη χοληστερόλη, ενώ στη Μέση Διαθρεπτική Αξία (Εικόνα 3.2) είναι ένας ισχυρισμός που δεν αναλύεται, όμως κάνει ανάλυση των λιπαρών σε κεκορεσμένα, μονοακόρεστα και πολυακόρεστα. Επίσης αναφέρει τα ω-3 και ω-6 όπου εμμέσως αποδύκνεται ότι μειώνει την χοληστερόλη, αλλά θα έπρεπε το LDL (Low Density Lipoprotein) να αναλύεται σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών άρθρο 11α. Επιπλέον ο ισχυρισμός ότι προϊόν περιέχει χαμηλά λιπαρά είναι ένας όρος που δεν ισχύει σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών Άρθρο 11α και το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006, γιατί το προϊόν στην ετικέτα του περιέχει μεγαλύτερη ποσότητα από την ισχύουσα (35g λιπαρών ανά 100g). Για αυτούς τους λόγους καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η συγκεκριμένη ετικέτα είναι παραπλανητική για τους καταναλωτές για αυτό το λόγω θα πρέπει να τροποποιηθεί.

Εικόνα 3.3. Φρυγανιές Elite

Το προϊόν μπορεί να περιέχει ίχνη από σουσάμι
May contain traces of sesame seeds

Διατροφικά στοιχεία Nutritional Values	ανά τεμάχιο (8,3 γρ.) Per Slice (8,3 g)	ανά 100 γρ προϊόντος Per 100 g
Ενέργεια-Energy	31 kcal	376 kcal
Πρωτεΐνες-Proteins	1,0 g	12 g
Υδατάνθρακες-Carbohydrates	6,1 g	73 g
Λιπαρά-Fat	0,3 g	4 g
Φυτικές ίνες-Dietary Fibers	0,4 g	5 g
Νάτριο-Sodium	1,4 mg	17 mg

Διατηρείται σε Ξηρό και Δροσερό Μέρος

Εικόνα 3.4. Διατροφικά Στοιχεία των φρυγανιών Elite

Στην Εικόνα 3.3 (Φρυγανιές Elite) αναγράφονται οι εξής ισχυρισμοί: Χωρίς αλάτι, χωρίς προσθήκη ζάχαρης, χωρίς πρόσθετα και χωρίς Ε.

Με βάση των Κώδικα Τροφίμων και Ποτών Άρθρο 11α και το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006, ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο δεν περιέχει αλάτι/ νάτριο, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,005g νατρίου ανά 100g. Στην ετικέτα με τα διατροφικά στοιχεία των φρυγανιών Elite ο ισχυρισμός αυτός είναι σωστός γιατί περιέχεται σε μικρά ποσοστά. Επίσης ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο δεν περιέχει σάκχαρα, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,5g σακχάρων ανά 100g. Στις φρυγανιές Elite η περιεκτικότητα είναι 73g υδατάνθρακες ανά 100g προϊόντος.

Το προϊόν αυτό είναι παραπλανητικό για τους καταναλωτές και οφείλεται στο γεγονός ότι δεν κάνει ανάλυση στους υδατάνθρακες σε σάκχαρα ,άμυλο και πολυαλκοόλες

Εικόνα 3.5 Γάλα Enjoy

**Εικόνα 3.6 Διατροφική Σύνθεση
του γάλακτος Enjoy**

Οι ισχυρισμοί που αναγράφονται σε αυτό το προϊόν στην Εικόνα 3.5 και την Εικόνα 3.6 είναι: 0% ζάχαρη και λιπαρά.

Σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και με το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006, ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο δεν περιέχει σάκχαρα και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,5g σακχάρων ανά 100g. Στην διατροφική σύνθεση του γάλακτος enjoy (Εικόνα 3.6) δεν γίνεται ανάλυση των υδατανθράκων, η μόνη αναφορά σε ισχυρισμό είναι η περιεκτικότητα σε σάκχαρα 5,5g ανά 100g σακχάρων.

Επίσης ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο δεν περιέχει λιπαρά, μπορεί να χρησιμοποιείται, σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και με το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006, μόνο όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,5g λιπαρών ανά 100g. Στην ετικέτα του συγκεκριμένου προϊόντος η περιεκτικότητα είναι 0,9g λιπαρά ανά 100g.

Το προϊόν αυτό οδηγεί σε παραπληροφόρηση του καταναλωτή. Καταλήξαμε σε αυτό το αποτέλεσμα συγκρίνοντας τους ισχυρισμούς που αναγράφονται στο συγκεκριμένο προϊόν με βάση τους Κανονισμούς Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και με το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006 που θα έπρεπε να πληρούν τα τρόφιμα.

Εικόνα 3.7 Φέτες ψωμί Κρίς-Κρίς

ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΑ: ΑΛΕΥΡΙ ΣΙΤΟΥ, ΦΥΤΙΚΕΣ ΙΝΕΣ ΣΙΤΟΥ, ΖΥΜΟ ΣΙΤΟΥ, ΒΙΟΤΙΝΗ, ΦΡΟΥΚΤΟΖΗ, ΠΡΟΖΥΜΙ, ΓΑΛΑΚΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΤΗΣ: ΜΟΝΟ- & ΔΙ-ΓΛΥΚΕΡΙΔΙΑ ΛΙΠΑΡΩΝ ΘΕΩΝ, ΞΥΔΙ.

Το προϊόν μπορεί να περιέχει ίχνη από: σουσάμι, γάλα.

Διατροφικά στοιχεία	ανά φέτα 33 g	ανά 100 g προϊόντος
Ενέργεια	80 kcal	244 kcal
Πρωτεΐνες	3,0 g	9 g
Υδατάνθρακες	14,1 g	43 g
Λιπαρά	1,3 g	4 g
Φυτικές Ίνες	1,7 g	5 g
Νάτριο	0,01 g	0,03 g

Εικόνα 3.8 Διατροφικά στοιχεία στις Φέτες ψωμιού Κρίς-Κρίς

Σε αυτό το προϊόν η Εικόνα 3.7 και η Εικόνα 3.8 περιγράφει τους διατροφικούς ισχυρισμούς που αναγράφονται :Χωρίς αλάτι, χωρίς προσθήκη ζάχαρης, χωρίς συντηρητικά.

Με βάση τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και με το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006 η παραπάνω ετικέτα είναι παραπλανητική για τον καταναλωτή, γιατί ο ισχυρισμός χωρίς προσθήκη ζάχαρης, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,5g σάκχαρων ανά 100g. Όμως στην συγκεκριμένη ετικέτα με τα διατροφικά στοιχεία του προϊόντος δεν γίνεται ανάλυση των υδατανθράκων σε σάκχαρα, πολυαλκοόλες και άμυλο για να γνωρίζει ο καταναλωτής την ακριβή ποσότητα ζάχαρης, και υδατάνθρακες περιέχονται σε ποσότητα 43g ανά 100g.

Ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο δεν περιέχει νάτριο ή αλάτι, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,005g νατρίου, ή ισοδύναμη ποσότητα αλατιού, ανά 100g. Η περιεκτικότητα σε αλάτι στις φέτες ψωμιού Κρίς-Κρίς είναι 0,03g νατρίου ανά 100g δηλαδή είναι σε μεγαλύτερη ποσότητα από την αναγραφόμενη.

Εικόνα 3.9 Χυμός Motion

Εικόνα 3.10 Χυμός Motion

ΘΡΕΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ / 100ml	
NUTRITIONAL INFORMATION / 100ml	
ΥΔΑΤΑΝΘΡΑΚΕΣ CARBOHYDRATES	12,5g
ΕΝΕΡΓΕΙΑ ENERGY	52,1 kcal
ΕΝΕΡΓΕΙΑ ENERGY	221,3 kJ
ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ PROTEINS	0,3g
ΛΙΠΙΔΙΑ FAT	0,1g

Εικόνα 3.11 Θρεπτικά στοιχεία του χυμού Motion

Η Εικόνα 3.10 και η Εικόνα 3.11 περιγράφει τους διατροφικούς ισχυρισμούς που στηρίζει αυτό το τρόφιμο, δηλαδή Χωρίς προσθήκη ζάχαρης, χωρίς συντηρητικά. Με βάση τα θρεπτικά στοιχεία του χυμού motion (Εικόνα 3.11) και σε σύγκριση με όσα αναφέρονται στον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και με το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006, ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο δεν περιέχει σάκχαρα, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο αποτέλεσμα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,5g σακχάρων ανά 100g. Στην ετικέτα του χυμού motion (Εικόνα 3.11) δεν αναλύονται οι υδατάνθρακες σε άμυλο και σάκχαρα, γίνεται μόνο αναφορά στο ποσοστό των υδατανθράκων 12,5g ανά 100g. Για αυτούς τους λόγους η ετικέτα αυτή αποτελεί παραπληροφόρηση για τον καταναλωτή.

Εικόνα 3.12 PEPSI MAX

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑ 100ml	
ΕΝΕΡΓΕΙΑ	0.3 Kcal (1.3KJ)
ΠΡΩΤΕΙΝΕΣ	0.06g
ΥΔΑΤΑΝΘΡΑΚΕΣ	0.035g
ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΣΑΚΧΑΡΑ	0.028g
ΛΙΠΗ	0g
ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΚΟΡΕΣΜΕΝΑ	0g
ΙΝΕΣ	0g
ΝΑΤΡΙΟ	0.004g

Εικόνα 3.13 Διατροφικά στοιχεία της PEPSI MAX

Ο ισχυρισμός της PEPSI MAX. Όπως φαίνεται στην Εικόνα 3.12(και Εικόνα 3.13) είναι ότι δεν περιέχει ζάχαρη(χωρίς ζάχαρη).

Σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και με το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006 ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο δεν περιέχει σάκχαρα , καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,5g σακχάρων ανά 100g. Η ετικέτα του συγκεκριμένο προϊόντος δεν είναι παραπλανητική για τον καταναλωτή γιατί γίνεται ανάλυση των υδατανθράκων και ποσότητα σακχάρων που περιέχει το προϊόν είναι 0,028g σακχάρων ανά 100g, δηλαδή είναι η ετικέτα αυτή είναι σύμφωνη με τους κανονισμούς.

Εικόνα 3.14 Μαρμέλαδα Spinspan

Εικόνα 3.15 Διατροφικά στοιχεία ης μαρμέλαδας Spinspan

Οι διατροφικοί ισχυρισμοί που αναγράφονται σε αυτό το προϊόν στην Εικόνα 3.14 και στην Εικόνα 3.15 είναι: Χωρίς προσθήκη ζάχαρης, χωρίς συντηρητικά. Σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και με το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006, ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο δεν περιέχει σάκχαρα, μπορεί

να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,5g σακχάρων ανά 100g. Με βάση τα πιο πάνω η συγκεκριμένη ετικέτα είναι παραπλανητική για τον καταναλωτή γιατί στα διατροφικά στοιχεία (Εικόνα 3.15) η μόνη ανάλυση που γίνεται είναι για τα συνολικά σάκχαρα των φρούτων 58%.

Εικόνα 3.16. Πατατάκια Lay's

ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ / AVERAGE NUTRITIONAL INFORMATION	
	ΑΝΑ ΠΕΡ 100g
Ενέργεια / Energy	2210 kJ 530 kcal
Πρωτεΐνες / Protein	0.5g
Υδατάνθρακες / Carbohydrates	48.0g
Εκ των οποίων Σάκχαρα / Of which Sugars	0.5g
Λίπος / Fat	35.0g
Εκ των οποίων Κορεσμένα / Of which Saturates	4.5g
Φυτικές Ύλες / Dietary Fibre	4.5g
Χώριο / Sodium	0.00g

Συστατικά: Διαλεχτές πατάτες, αραβοσιτάλευρο

Εικόνα 3.17 Διατροφικά στοιχεία στα πατατάκια Lay's

Η Εικόνα 3.16 και η Εικόνα 3.17 μας ενημερώνουν για τους διατροφικούς ισχυρισμούς που περιέχονται σε αυτό το προϊόν :0% αλάτι.

Με βάση των Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και με το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006, ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο δεν περιέχει αλάτι (νάτριο) μπορεί να

χρησιμοποιείται μόνον όταν η ποσότητα στο τρόφιμο δεν είναι μεγαλύτερη από 0,005g νατρίου ανά 100g.

Στα διατροφικά στοιχεία(Εικόνα3.17) γίνεται ανάλυση των ισχυρισμών και παρατηρούμε ότι η ποσότητα αλατιού στο συγκεκριμένο είναι 0,06g νατρίου ανά 100g. Η μεγαλύτερη ποσότητα αλατιού από τους κανονισμούς δηλώνει ότι η ετικέτα αυτή είναι παραπλανητική για τους καταναλωτές.

Εικόνα 3.18 Φρυγανιές Παπαδοπούλου

ΜΕΣΗ ΘΡΕΠΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΑΝΑ 100 γρ. AVERAGE NUTRITIONAL VALUE PER 100g	
Ενέργεια / Energy:	357 kcal 1496 kJ
Πρωτεΐνες / Proteins:	11g
Υδατάνθρακες / Carbohydrates:	75g
<small>(εκ των οποίων Σάκχαρα / of which Sugars: 7g)</small>	
Λιπαρά / Fats:	1,5g
<small>(εκ των οποίων πολυακόρεστα / of which polyunsaturated: 0,525g μονοακόρεστα / monounsaturated: 0,198g κορεσμένα / saturated: 0,75g)</small>	
Διατητικές ίνες / Fibers:	9g
Νάτριο / Sodium:	12mg
Ασβέστιο / Calcium:	31mg

Εικόνα 3.19 Μέση Θρεπτική Αξία των φρυγανιών Παπαδοπούλου

Οι ισχυρισμοί που αναγράφονται σε αυτό το προϊόν (Εικόνα3.18 και Εικόνα 3.19) είναι: Χωρίς προσθήκη ζάχαρης, λιπαρών, αλατιού.

Σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών και με το Παράρτημα του Κανονισμού 1924/2006, ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο δεν περιέχει σάκχαρα μπορεί να

χρησιμοποιείται μόνον όταν δεν περιέχει περισσότερα από 0,5g σακχάρων ανά 100g. Στην ετικέτα με την μέση θρεπτική αξία των φρυγανιών (Εικόνα 3.19) η ποσότητα σακχάρων είναι 7g ανά 100g.

Ο ισχυρισμός ότι το προϊόν δεν περιέχει λιπαρά, μπορεί να χρησιμοποιείται όταν το τρόφιμο δεν περιέχει περισσότερα από 0,5g λιπαρών ανά 100g. Στην ετικέτα του προϊόντος που γίνεται ανάλυση η περιεκτικότητα σε λιπαρά είναι 1,5 g ανά 100g.

Επίσης ο ισχυρισμός ότι το τρόφιμο δεν περιέχει αλάτι(νάτριο), μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το τρόφιμο δεν περιέχει περισσότερα από 0,005g νατρίου ανά 100g. Στις φρυγανιές Παπαδοπούλου η ποσότητα σε αλάτι είναι 12mg ανά 100g.

Με βάση τα παραπάνω και σε σύγκριση με τους κανονισμούς καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι αυτή η ετικέτα είναι παραπλανητική για τον καταναλωτή γιατί η ποσότητα του αλατιού είναι ελαφρώς σε μεγαλύτερες τιμές από αυτές που προβλέπουν οι κανονισμοί.

Εικόνα 3.20 Βιτάμ ιδέα

Μέση Διαθρεπτική Αξία	ανά 100g προϊόντος	ανά 20g προϊόντος (προϊόντα που απηλώνονται σε 2-3 φέτες ψωμιού)
Ενέργεια	1500 kJ (365 kcal)	300 kJ (73 kcal)
Πρωτεΐνες	0,2 g	0,4 g
Υδατάνθρακες	5,1 g	1,0 g
Σάκχαρα	0,3 g	0,06 g
Λιπαρά	3,6 g	0,72 g
Κορεσμένα	1,2 g	0,24 g
Μονοακόρεστα	1,8 g	0,36 g
Πολυακόρεστα	0,6 g	0,12 g
ω-3	0,3 g	0,06 g
ALA (α-λινολενικό οξύ)	2,5 mg	0,5 mg (25% Σ.Η.Π*)
EPA & DHA	500 mg	100 mg (50% Σ.Η.Π*)
Φυτικές ίνες	0,0 g	0,0 g
Νάτριο	0,12 g	0,02 g
Βιταμίνη Ε	18 mg (180% Σ.Η.Π*)	3,6 mg (36% Σ.Η.Π*)
Βιταμίνη Β8	3 mg (150% Σ.Η.Π*)	0,6 mg (30% Σ.Η.Π*)
Βιταμίνη Β1	2,1 mg (150% Σ.Η.Π*)	0,42 mg (30% Σ.Η.Π*)
Βιταμίνη Α	800 µg (100% Σ.Η.Π*)	160 µg (20% Σ.Η.Π*)
Φολικό οξύ	300 µg (150% Σ.Η.Π*)	60 µg (30% Σ.Η.Π*)
Βιταμίνη D	7,5 µg (150% Σ.Η.Π*)	1,5 µg (30% Σ.Η.Π*)
Βιταμίνη Β12	1,5 µg (150% Σ.Η.Π*)	0,3 µg (30% Σ.Η.Π*)

* Σ.Η.Π: Συνιστώμενη Ημερήσια Παροχή
 * Π με βάση τις συστάσεις του προγράμματος "Eurodiet"

Εικόνα 3.21 Μέση Διαθρεπτική Αξία του Βιτάμ ιδέα

Το Βιτάμ ιδέα αποτελείται από τους ακόλουθους ισχυρισμούς: DHA, ALA, BIT. B, όπως φαίνεται στην Εικόνα 3.20 και στη Εικόνα 3.21.

Κάνει ανάλυση των DHA, ALA και της BIT. B ,σε τι ποσότητες βρίσκονται στο προϊόν. Οι τιμές αυτές είναι ακριβείς σύμφωνα με την βιβλιογραφία και τη νομοθεσία.

Δεν αποδύκνειεται όμως ποιες ιδιότητες προκαλεί στον εγκέφαλο η μόνη απόδειξη που υπάρχει είναι η ανάλυση των ω-3.

Στη Μέση Διαθρεπτική Αξία του προϊόντος βιτάμ ιδέα γίνεται ανάλυση στην Συνιστώμενη Ημερήσια Παροχή (Σ.Η.Π)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια και με βάση τον Κανονισμό 1924/2006/ΕΚ και τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών Άρθρο 11^α, κάθε ισχυρισμός επί θεμάτων διατροφής και υγείας που φέρουν οι ετικέτες στην διαθρεπτική τους επισήμανση δεν θα πρέπει:

- α) να είναι ψευδής, διφορούμενη ή παραπλανητική
- β) να δημιουργεί αμφιβολίες σχετικά με την ασφάλεια ή/και τη διαθρεπτική επάρκεια των άλλων τροφίμων.
- γ) να ενθαρρύνει ή να εμφανίζει ως αποδεκτή την υπερβολική κατανάλωση ενός τροφίμου.
- δ) να δηλώνει, να υποδηλώνει ή να υπονοεί ότι η ισορροπημένη και ποικίλη διατροφή δεν μπορεί να παρέχει επαρκείς ποσότητες των διαθρεπτικών ουσιών γενικά.
- ε) να αναφέρεται σε αλλαγές των λειτουργιών του οργανισμού, οι οποίες θα μπορούσαν να προκαλέσουν αισθήματα φόβου στον καταναλωτή ή να εκμεταλλευθούν το φόβο του, είτε μέσω λεκτικών, είτε εικαστικών, γραφικών ή συμβολικών παραστάσεων.
- στ) να υπονοούν ότι μπορεί να επηρεασθεί η υγεία από τη μη κατανάλωση του τροφίμου.
- ζ) να αναφέρονται στο ρυθμό ή την ποσότητα απώλειας βάρους.
- η) να αναφέρονται σε συστάσεις μεμονωμένων ιατρών ή επαγγελματιών στον τομέα της υγείας. Δεν περιλαμβάνονται οι εθνικές ενώσεις επαγγελματιών στον ιατρικό τομέα και στους τομείς της διατροφής ή της διαιτολογίας και τα ιδρύματα που σχετίζονται με την υγεία.

Και θα πρέπει οι ισχυρισμοί:

- i) να βασίζονται σε γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία, και
- ii) να είναι ευκόλως κατανοητοί από το μέσο καταναλωτή.

Οι καταναλωτές θα πρέπει να φροντίζουν να ενημερώνονται σωστά για κάθε προϊόν που αγοράζουν λαμβάνοντας μέρος στα σεμινάρια καταναλωτών που διοργανώνονται από τον ΕΦΕΤ και να μπαίνουν στο ίντερνετ σε ιστοσελίδες.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

IGD	Ινστιτούτο Διανομής Οπωροπωλών
BEUC	Ευρωπαϊκή Ένωση Καταναλωτών
RDA	Συνιστωμένη Ημερήσια Δόση
COMA	Επιτροπή των Ιατρικών Πτυχών των Τροφίμων και της Πολιτικής Διατροφής
SCF	Επιστημονική Επιτροπή για τα Τρόφιμα
FDA	Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ
E.E	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ILSI	Διεθνούς Ινστιτούτου Επιστημών Υγείας
ACSH	Αμερικάνικο Συμβούλιο Επιστημών και Υγείας
EFSA	Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων
FSA	Αγγλικός Φορέας Τροφίμων
JHCI	Ενωμένη Πρωτοβουλία για τους Ισχυρισμούς Υγείας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΤΑΤ, 2001, Ανώνυμη Εταιρεία και Τεχνολογικής Ανάπτυξης Βιομηχανίας Τροφίμων, ΓΓΕΤ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1. BEUC(Bureau Européen des Unions de Consommateurs), 2001, The European Consumers Organisation, σελ.1-8.**
- 2. AEC (Association of European Consumers), 2001, Discussion paper on Nutrition and Functional Claims, σελ.2-4.**
- 3. JHCI (Joint Health Claims Initiative), 2003, Evaluation Report, σελ.54-87, JHCI Executive Director, www.jhci.co.uk**
- 4. SANCO, 2001, Nutrition Claims and Functional Claims, σελ.1-10, Directorate General Health and Consumer Protection, <http://europa.eu.int>**
- 5. MEMO, 2003, The Proposed Regulation on Health & Nutrition Claims: Mythos & Misunderstandings, σελ.1-4.**
- 6. [http:// www.efet.gr](http://www.efet.gr). Κανονισμός 1924/2006/ΕΚ.**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (ΚΑΝΟΝ.1924/2006/ΕΚ)

ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥΣ

ΧΑΜΗΛΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΞΙΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει χαμηλή ενεργειακή αξία καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερες από 40 kcal (170 kJ)/100g για στερεές τροφές ή περισσότερες από 20 kcal (80 kJ)/100 ml για υγρές τροφές. Για τα επιτραπέζια γλυκαντικά, ισχύει το όριο των 4 kcal (17 kJ)/μερίδα, με ισοδύναμες γλυκαντικές ιδιότητες 6 g καλαμοσακχάρου (περίπου 1 κουταλάκι του γλυκού καλαμοσακχάρου).

ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΞΙΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει μειωμένη ενεργειακή αξία καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν η ενεργειακή αξία έχει μειωθεί κατά 30 % τουλάχιστον, με ένδειξη του ή των χαρακτηριστικών που μειώνουν τη συνολική ενεργειακή αξία του τροφίμου.

ΧΩΡΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΞΙΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο δεν έχει ενεργειακή αξία καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερες από 4 kcal (17 kJ)/100 ml. Για τα επιτραπέζια γλυκαντικά, ισχύει το όριο των 0,4 kcal (1,7 kJ)/μερίδα, με ισοδύναμες γλυκαντικές ιδιότητες 6 g καλαμοσακχάρου (περίπου 1 κουταλάκι του γλυκού καλαμοσακχάρου).

ΧΑΜΗΛΑ ΛΙΠΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε λιπαρά καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 3 g λιπαρών ανά 100 g για στερεές τροφές ή 1,5 g λιπαρών ανά 100 ml για υγρές τροφές (1,8 g λιπαρών ανά 100 ml για το ημιαποβουτυρωμένο γάλα).

ΧΩΡΙΣ ΛΙΠΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο δεν περιέχει λιπαρά καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,5 g λιπαρών ανά 100 g ή 100 ml. Ωστόσο, απαγορεύονται οι ισχυρισμοί που εκφράζονται ως "Χ % χωρίς λιπαρά".

ΧΑΜΗΛΑ ΚΟΡΕΣΜΕΝΑ ΛΙΠΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε κορεσμένα λιπαρά καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον εάν το άθροισμα των κορεσμένων λιπαρών οξέων και των trans λιπαρών οξέων στο προϊόν δεν υπερβαίνει τα 1,5 g ανά 100 g για στερεές τροφές ή 0,75 g ανά 100 ml για υγρές τροφές και, σε κάθε περίπτωση, το άθροισμα των κορεσμένων λιπαρών οξέων και των trans λιπαρών οξέων δεν πρέπει να υπερβαίνει το 10 % της ενεργειακής αξίας.

ΧΩΡΙΣ ΚΟΡΕΣΜΕΝΑ ΛΙΠΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο δεν περιέχει κορεσμένα λιπαρά καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το άθροισμα των κορεσμένων λιπαρών και των trans λιπαρών οξέων δεν υπερβαίνει τα 0,1 g κορεσμένων λιπαρών ανά 100 g ή 100 ml.

ΧΑΜΗΛΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΣΑΚΧΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε σάκχαρα, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 5 g σακχάρων ανά 100 g για στερεές τροφές ή 2,5 g σακχάρων ανά 100 ml για υγρές τροφές.

ΧΩΡΙΣ ΣΑΚΧΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο δεν περιέχει σάκχαρα, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,5 g σακχάρων ανά 100 g ή 100 ml.

ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΑΚΧΑΡΑ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο δεν περιέχει πρόσθετα σάκχαρα, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει πρόσθετους μονοσακχαρίτες ή δισακχαρίτες ή άλλο τρόφιμο που χρησιμοποιείται για τις γλυκαντικές του ιδιότητες. Εάν υπάρχουν φυσικά σάκχαρα στο τρόφιμο, η επισήμανση θα πρέπει να φέρει και την ακόλουθη ένδειξη: "ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΦΥΣΙΚΑ ΣΑΚΧΑΡΑ".

ΧΑΜΗΛΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΝΑΤΡΙΟ /ΑΛΑΤΙ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε νάτριο /αλάτι καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,12 g νατρίου, ή ισοδύναμη ποσότητα αλατιού, ανά 100 g ή ανά 100 ml. Για τα νερά, πλην των φυσικών μεταλλικών νερών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 80/777/ΕΟΚ, η τιμή αυτή δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 2 mg νατρίου ανά 100 ml.

ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΝΑΤΡΙΟ /ΑΛΑΤΙ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει πολύ χαμηλή περιεκτικότητα σε νάτριο /αλάτι καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,04 g νατρίου, ή ισοδύναμη ποσότητα αλατιού, ανά 100 g ή ανά 100 ml. Ο ισχυρισμός αυτός δεν χρησιμοποιείται για τα φυσικά μεταλλικά νερά και τα άλλα νερά.

ΧΩΡΙΣ ΝΑΤΡΙΟ Ή ΑΛΑΤΙ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο δεν περιέχει νάτριο ή αλάτι, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν δεν περιέχει περισσότερα από 0,005 g νατρίου, ή ισοδύναμη ποσότητα αλατιού, ανά 100 g.

ΠΗΓΗ ΕΔΩΔΙΜΩΝ ΙΝΩΝ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο αποτελεί πηγή εδώδιμων ινών, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να

χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν περιέχει τουλάχιστον 3 g εδώδιμων ινών ανά 100 g ή τουλάχιστον 1,5 g εδώδιμων ινών ανά 100 kcal.

ΥΨΗΛΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΕΔΩΔΙΜΕΣ ΙΝΕΣ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει υψηλή περιεκτικότητα σε εδώδιμες ίνες, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν περιέχει τουλάχιστον 6 g εδώδιμων ινών ανά 100 g ή τουλάχιστον 3 g εδώδιμων ινών ανά 100 kcal.

ΠΗΓΗ ΠΡΩΤΕΪΝΩΝ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο αποτελεί πηγή πρωτεϊνών, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν τουλάχιστον το 12 % της ενεργειακής αξίας του τροφίμου παρέχεται από πρωτεΐνες.

ΥΨΗΛΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει υψηλή περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν τουλάχιστον το 20 % της ενεργειακής αξίας του τροφίμου παρέχεται από πρωτεΐνες.

ΠΗΓΗ [ΟΝΟΜΑ ΒΙΤΑΜΙΝΗΣ /ΩΝ] Ή /ΚΑΙ [ΟΝΟΜΑ ΑΝΟΡΓΑΝΟΥ ΑΛΑΤΟΣ /ΩΝ]

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο αποτελεί πηγή βιταμινών ή/ και ανοργάνων αλάτων, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν περιέχει τουλάχιστον μία σημαντική ποσότητα όπως ορίζεται στο παράρτημα της οδηγίας 90/496/ΕΟΚ ή μία ποσότητα που προβλέπεται από παρεκκλίσεις που παρέχονται σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1925/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006 [1], για την προσθήκη βιταμινών και ανόργανων στοιχείων και ορισμένων άλλων ουσιών στα τρόφιμα.

ΥΨΗΛΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ [ΟΝΟΜΑ ΒΙΤΑΜΙΝΗΣ /ΩΝ] Ή/ ΚΑΙ [ΟΝΟΜΑ ΑΝΟΡΓΑΝΟΥ ΑΛΑΤΟΣ /ΩΝ]

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο έχει υψηλή περιεκτικότητα σε βιταμίνες ή/ και ανόργανα άλατα, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν περιέχει τουλάχιστον τη διπλάσια ποσότητα από την "πηγή [ΟΝΟΜΑ ΒΙΤΑΜΙΝΗΣ /ΩΝ] ή /και [ΟΝΟΜΑ ΑΝΟΡΓΑΝΟΥ ΑΛΑΤΟΣ /ΩΝ]".

ΠΕΡΙΕΧΕΙ [ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΘΡΕΠΤΙΚΗΣ Ή ΑΛΛΗΣ ΟΥΣΙΑΣ]

Ο ισχυρισμός ότι ένα τρόφιμο περιέχει θρεπτική ή άλλη ουσία, για την οποία ο παρών κανονισμός δεν θέτει ειδικούς όρους, καθώς και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν το προϊόν είναι σύμφωνο με όλες τις εφαρμοστέες διατάξεις του παρόντος κανονισμού και ιδίως το άρθρο 5. Για τις βιταμίνες και τα ανόργανα άλατα, ισχύουν οι όροι για τη χρήση του ισχυρισμού "πηγή".

ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΘΡΕΠΤΙΚΗΣ ΟΥΣΙΑΣ)

Ο ισχυρισμός ότι έχει αυξηθεί η περιεκτικότητα μιας ή περισσοτέρων θρεπτικών ουσιών, πλην βιταμινών και ανόργανων αλάτων, και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται

μόνον όταν το προϊόν πληροί τις προϋποθέσεις για τον ισχυρισμό "πηγή" και η περιεκτικότητα έχει αυξηθεί τουλάχιστον κατά 30 % σε σύγκριση με ένα παρόμοιο προϊόν.

ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΘΡΕΠΤΙΚΗΣ ΟΥΣΙΑΣ)

Ο ισχυρισμός ότι έχει μειωθεί η περιεκτικότητα μιας ή περισσότερων θρεπτικών ουσιών, και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον όταν η περιεκτικότητα έχει μειωθεί τουλάχιστον κατά 30 % σε σύγκριση με ένα παρόμοιο προϊόν, εκτός από την περίπτωση ιχνοστοιχείων όπου επιτρέπεται μια διαφορά της τάξης του 10 % ως προς τις τιμές αναφοράς που ορίζονται στην οδηγία 90/496/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και του νατρίου, ή της ισοδύναμης τιμής νατρίου, όπου επιτρέπεται μια διαφορά της τάξης του 25 %.

ΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΘΕΡΜΙΔΩΝ (LIGHT /LITE)

Ο ισχυρισμός ότι ένα προϊόν είναι μειωμένων θερμίδων, και κάθε ισχυρισμός που ενδέχεται να έχει το ίδιο νόημα για τον καταναλωτή, πρέπει να πληροί τις ίδιες προϋποθέσεις με αυτές που καθορίζονται για τον όρο "μειωμένο": ο ισχυρισμός πρέπει επίσης να συνοδεύεται από ένδειξη του ή των χαρακτηριστικών που καθιστούν το προϊόν "μειωμένων θερμίδων" ("light" ή "lite").

ΕΚ ΦΥΣΕΩΣ /ΦΥΣΙΚΟ

Στην περίπτωση τροφίμων τα οποία εκ φύσεως πληρούν την ή τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν παράρτημα, ο όρος "εκ φύσεως /φυσικό" μπορεί να χρησιμοποιηθεί προτασσομένος του ισχυρισμού. (www.efet.gr Κανον. 1924/2006/ΕΚ.).